

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Ἡμερολόγιον 2016

Ἡμερολόγιον
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ
ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΕΤΟΣ
2016

Ἀφιερωμένο
στὸ
Χιώτη Ναυτικὸν

ΕΤΟΣ 36ον

Εἰκὼν ἐξωφύλλου:

Σημερινή μορφή τοῦ Καθολικοῦ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ μετὰ τήν ἀνακαίνιση τοῦ 1994.

Εἰκὼν 1ης σελίδας:

Ι. Εἰκὼν Ἁγ. Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου εἰς τό Τέμπλον τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς.

Παραπλεύρως:

Εἰκὼν τοῦ Κυρίου εἰς τό Τέμπλο τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς.

Εἰκὼν ὀπισθοφύλλου:

Ο Ἅγιος Μεγαλομάρτυς Μηνᾶς εἰς τό Τέμπλον τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς

ΕΓΩ ΦΕ
ΕΙΣ ΤΟΝ
ΜΟΝΕΛΙ
ΥΟ ΙΑ
ΠΑΣ ΟΠ
ΣΕΤΟΝΕ
ΕΚΕΙΝΕ
ΣΚΟΤΑΜ

ΜΕΙΝΗ Κ
ΕΑΝΤΙΣ
ΜΟΙ ΑΙ
ΣΗΤΟΝΕ
ΤΑΙΟΝΕ
ΑΠΙΣΤΟΙ
ΕΓΩ ΕΙΝ
ΝΟΛΥΟΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

γαπητοί μου,

«Ίστορίας γάρ ψυχή ή ἀλήθεια καί τό τῆς ἀληθείας χρῆμα ἐπάναγκες ἱερόν, ὁ δέ πρό ταύτης τό ψευδός ἄγων ἀντικρυς ἱερόσυλος»

(Γεώργιος Παχυμέρης).

Ἡ Ίστορία εἶναι ή ἐπιστήμη πού ἀσχολεῖται μέ τήν γνώση τοῦ παρελθόντος, τήν διαπίστωση καί κατανόηση τῶν γεγονότων. Ὁ ὅρος δηλώνει ἀκόμη καί τήν ἱστορική πραγματικότητα, τά ἴδια δηλαδή τά ἱστορικά γεγονότα. Ἡ λέξη Ίστορία ἔχει τήν ρίζα της στήν λέξη ἴστωρ πού σημαίνει αὐτός πού γνωρίζει· εἶναι ή ἴδια ρίζα μέ τό ρῆμα οἶδα = γνωρίζω, τήν ὁποία βρίσκουμε καί στά λατινικά ὡς historia.

Στόν πασίγνωστο στίχο τοῦ Εὐριπίδη πού μάς ἔχει σωθῇ στούς «Στρωματεῖς» Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως: «Ὀλβιος ὅστις τῆς ἱστορίας ἔσχε μάθῃσιν», ή λέξη ἱστορία δηλώνει γενικά τήν γνώση. Ἡ λάμψη τῆς ἱστορικῆς μαθήσεως σέ συνδυασμό μέ

τόν πλουτισμό της ἀνθρώπινης ἐμπειρίας ἔχουν ἐπανειλημμένα ἐξαρθῇ. Θυμίζω τὴν πασίγνωστη φράση τοῦ Κικέρωνος: «*Historia magistra vitae*» (De oratore II 9,36) (Ἱστορία δάσκαλος τῆς ζωῆς) καὶ τὴν ἐμπνευσμένη κρίση τοῦ Βυζαντινοῦ Νικήτα Χωνιάτη «Ἱστορία κάλλιστον εὖρημα τῶν Ἑλλήνων».

Ἡ Ἱστορία μελετᾷ τὰ γεγονότα καὶ ὁδηγεῖ στὴν γνώση τοῦ παρελθόντος προκειμένου νὰ βοηθήσει στὴν κατανόηση τοῦ παρόντος· νὰ ἐμπνεύσει, νὰ νοηματοδοτήσῃ, νὰ θέσῃ ὁράματα, νὰ προσδιορίσῃ ἀξίες καὶ ἰδανικά.

Στὸ πλαίσιο αὐτὸ ἡ Ἱερά Μητρόπολη Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν ἀφιερώνει τὸ ἐφετινὸ ἡμερολόγιο στὴν ἱστορική καὶ μαρτυρική Ἱερά Μονὴ Ἀγίου Μηνᾶ, στὴν γνώση τῆς ἱστορίας της, στὸ προσκύνημα τῆς μεγάλης θυσίας της, στὴν ἐμπνευση ἀπὸ τὰ θρησκευτικά καὶ ἐθνικά ἰδανικά της. Τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ, πέραν ἀπὸ τὸν ἐκκλησιαστικὸ καὶ πνευματικὸ χαρακτῆρα του εἶναι ἓνα σύμβολο· σύμβολο πίστεως στὸν Χριστό, σύμβολο ἐλληνικῆς ἐλευθερίας, σύμβολο θυσίας. Εἶναι ἀναντίρρητα ἡ κατ' ἐξοχὴν καὶ ὑπέροχη ἐμπνευση τοῦ Σολωμικοῦ στίχου «ἀπ' τὰ κόκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά». Εἶναι, μαζί μέ τὴν ἱερὴ πόλη τοῦ Μεσολογγίου καὶ τοὺς ἀπόκρη-

μους βράχους τοῦ Ζαλόγγου, οἱ ἀρτηρίες πού μέ τό αἷμα ἀλλά καί τό πνεῦμα τῶν ἡρώων τους αἰμοδοτοῦν τόν ἐθνικό μας ὄργανισμό.

Ἀγαπητοί μου,

Ἀπό τό Μοναστήρι τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ «τό σήμαντρο χτυπᾷ τῆς λευτεριᾶς τήν ὥρα». Ἀνταποκρινόμενοι στούς ἀγγελικούς ἤχους αὐτῆς τῆς θρησκευτικῆς καί ἐθνικῆς κωδωνοκρουσίας ἅς ἀνηφορίσουμε προσκυνητές τῆς ἀγίας αὐτῆς γῆς κι ἅς περπατήσουμε μαζί μέ τούς ἡρώες της στό μονοπάτι τῆς Ἱστορίας ὅμοια μέ τούς μαρτυρικούς μυσταγωγούς της, ὅπως ἔγραφε ὁ Ἐπίσκοπός σας γιά τόν προκάτοχό του Ἐθνομάρτυρα Πλάτωνα Φραγκιάδη:

«Περπάτησε Πατέρα μου στ' Ἁγιοῦ Μηνᾶ τά πάτη,
βλέπεις σημάδια ἡρωικά ἀπό τά πρόβατά σου,
πού σφάχτηκαν μαρτυρικά στό ὀλοκαύτωμά σου;
Δεσπότη ἐθνομάρτυρα εὐλόγα τά παιδιά σου».

† Ὁ Χίου ΜΑΡΚΟΣ

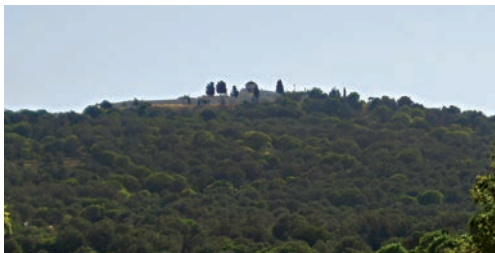
Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΜΗΝΑ, ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΚΑΙ ΒΙΚΕΝΤΙΟΥ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῶν ἁγίων Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου τῆς Χίου τιμᾶται στὸ ὄνομα τῶν τριῶν μεγάλων μαρτύρων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως (ἅγιοι Βίκτωρες ὀνομάζονται στὴ Χίο) καὶ γιορτάζει κάθε χρόνο στίς 11 Νοεμβρίου. Σήμερα, εἶναι κοινῶς γνωστὴ μόνο μὲ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ἀπὸ τοὺς τρεῖς παραπάνω μάρτυρες καὶ ὁ χιώτικος λαὸς τὴν ἀποκαλεῖ ὁ ἅγιος Μηνᾶς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴ γεωγραφικὴ τῆς θέσης, ἡ Μονὴ εἶναι χτισμένη στὴν κορυφὴ τοῦ καταπράσινου ἀπὸ ἐλαιόδεντρα καὶ μαστιχοφόρους σκίνους λόφου τοῦ ἁγίου Μηνᾶ. Βρίσκεται νότια τῆς πόλης τῆς Χίου, στὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ χωριοῦ Θυμιανά, κοντὰ στὸ χωριὸ Νεοχώρι, καὶ συγκεκριμένα στὰ νοτιοανατολικά του, καὶ λίγο μακρότερα ἀπὸ τὸ θαυμαστὸ μὲ τίς μεθυστικὲς μοσχοβολιὲς ἄλσος τῶν ἐσπεριδοειδῶν τοῦ Κάμπου. Ἀπὸ κοντὰ τῆς περνάει ἡ κεντρικὴ ἐπαρχιακὴ ὁδὸς Χίου – Νενήτων, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὴν πιὸ πυκνοφυτεμένη πρὸς τὰ Μαστιχοχώρια

Εἰκ. 1. ᾽Αποψη τῆς Μονῆς ἀπὸ τὸ χωριὸ Θουμιανά.

διάβαση. Ἡ ἀπόσταση τῆς Μονῆς ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Χίου εἶναι περίπου 7,5 χιλιόμετρα. Ἡ μετάβαση στὸ μοναστήρι πραγματοποιεῖται μὲ τὴν ἐπαρχιακὴ ὁδὸ Χίου – Νεοχωρίου – Ἀγίου Μηνᾶ ποὺ καταλήγει στὴν κεντρικὴ πύλη τῆς Μονῆς, καὶ διαρκεῖ 10 περίπου λεπτὰ μὲ τὸ αὐτοκίνητο. Ὁ λόφος πάνω στὸν ὁποῖο εἶναι χτισμένη ἡ Μονὴ ἔχει ὕψος 160μ. καὶ δεσπόζει ὅλης τῆς περιφέρειας. Εἶναι μάλιστα τόσο περίοπτη ἡ θέση τῆς Μονῆς πάνω στὸ λόφο αὐτόν, ὥστε δημιουργεῖ πραγματικὴ ψυχικὴ ἀγαλλίαση σὲ κάθε ἐπισκέπτη τῆς.

Ὁ χώρος τὸν ὁποῖο περικλείουν τὰ τείχη τῆς Μονῆς ἔχει ἑκταση γύρω στὰ ἑννιά στρέμματα.

Πέρα από τὴ μεγάλη ἱστορική της ἀξία, ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηᾶ ἀποτελεῖ καὶ ἓνα θαυμάσιο φυσικὸ περιβάλλον, ἓνα ἀσύγκριτο τουριστικὸ τοπίο μὲ πανοραμικὴ καὶ συνάμα γραφικὴ θέα καὶ πρὸς τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα.

**Α': ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ (1822)**

1α'. Ἰδρυση τῆς Μονῆς (τέλη τοῦ 16ου αἰ.):

Ἡ χρονολογία ἱδρυσης τῆς Μονῆς ὡς Πατριαρχικοῦ Σταυροπηγίου, τοποθετεῖται μεταξὺ τοῦ 1572 καὶ 1595. Στὸ χρονικὸ αὐτὸ διάστημα, ἄγνωστο πότε ἀκριβῶς, παραχωρήθηκε στὴ Μονὴ τὸ πρῶτο σιγίλιο μετὰ τὴν ἱδρυσή της ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμία Β' τὸν Τρανὸ σὲ μία ἀπὸ τὶς τρεῖς πατριαρχίες του (1572 – 1579, 1580 – 1584, 1586 – 1595). Εἶχε προηγηθεῖ λίγα χρόνια πρὶν, τὸ 1566, ἡ κατάληψη τῆς Χίου ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς Τούρκους. Εἶναι γνωστό, ἐπίσης, ὅτι οἱ Καθολικοὶ στὸ δόγμα Γενοβέζοι, κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ κατεῖχαν τὴ Χίο (1346 – 1566), δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἱδρυση ὀρθοδόξων μοναστηριῶν στὸ νησί. Κατήργησαν μάλιστα καὶ τὸν ὀρθόδοξο Μητροπολίτη Χίου.

1β'. Κτήτορες τῆς Μονῆς: Σὲ ἓνα ἄλλο σιγίλιο, τὸ ὁποῖο ἀπέστειλε τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1678 ὁ τότε οἰκουμενικὸς πατριάρχης Διονύσιος Δ' ὁ Σερογλάνης πιθανότατα πρὸς τοὺς τότε μοναχοὺς τῆς Μονῆς, ἀναφέρονται ὡς κτήτορές τῆς ὁ παπᾶ Νεόφυτος Κούμανος καὶ ὁ γιὸς του παπᾶ Μηνᾶς, οἱ ὁποῖοι ἔθεσαν στὰ θεμέλια τῆς σταυρὸ, τὸν ὁποῖο εἶχαν πάρει ἀπὸ τὸν πατριάρχη Ἱερεμία Β', μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιβραβευθεῖ ἡ Μονὴ μὲ τὴν σταυροπηγιακὴ ἀξία καὶ τιμὴ, καὶ κατόπιν ἐξετέλεσαν «τοῖς ἀναγκαίοις ὀχυρώμασι καὶ ὠραιῖσμοις τοῖς προσήκουσιν». Ὡς Σταυροπηγιακὴ ἡ Μονὴ ἐξαρτιόταν ἅμεσα ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη (στὶς ἱεροτελεστίες μνημονευόταν τὸ ὄνομά του) καὶ ὄχι ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Χίου. Παρ' ὅλα αὐτά, τὰ σταυροπηγιακὰ δικαιώματα τῆς Μονῆς πολλὲς φορὲς ἀμφισβητήθηκαν ἀπὸ Μητροπολίτες τῆς Χίου, χωρὶς ὅμως, ἀποτέλεσμα. Ὑπάρχει, ἐπίσης, ἡ παράδοση σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ Μονὴ κτίστηκε σὲ τόπο, ὅπου προϋπῆρχε ἐκκλησίδιο.

2. Ἡ Μονὴ μέχρι τὸ 1822: Ἡ Μονὴ ἐπανδρώθηκε γρήγορα μὲ μοναχοὺς κατὰ τὶς πρῶτες δεκαετίες τῆς Τουρκοκρατίας στὸ νησί (1566 – 1912). Ὅσον ἀφορᾷ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξή της, αὐτὴ συ-

Είκ. 2. Σκίτσο του Ἰταλοῦ περιηγητῆ Francesco Lupazzolo, τὸ ὁποῖο δείχνει πῶς ἦταν περίπου χτισμένη ἡ Μονὴ τὸ 1632, Lupazzolo Francesco, *Breve Discorso e ipografia dell' Isole del Arcipelago composto da Francesco Lupazzolo da Casale Monferato, habitante in Scio l' anno 1632. 15: Octobre*, σ. 29. (Χειρόγραφο της Βιβλιοθήκης Ἀργέντη, στὴ Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Χίου ὁ Κοραΐς).

νεχίστηκε προοδευτικὰ καθ' ὅλη σχεδὸν τὴ διάρκεια τοῦ ΙΖ' καὶ τοῦ ΙΗ' αἰ. Τὸ 1632 κατοικοῦσαν στὴ Μονὴ 80 μοναχοὶ καὶ τὸ 1699 ὁ ἀριθμὸς τοὺς ἀνερχόταν στοὺς 50.

Στὴν ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς της ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ἦταν ἀπὸ τὰ πιὸ πλούσια μοναστήρια τῆς

Χίου. Εἶχε ἀρκετὰ εἰσοδήματα καὶ βρισκόταν στὴν τρίτη κατὰ σειρὰ θέση μετὰ τὴ Νέα Μονὴ καὶ τὴν Μονὴ τῶν Μουνδῶν. Αὐτὸ ὀφειλόταν στὸ ὅτι εὐσεβεῖς χριστιανοὶ τῶν γειτονικῶν στὴ Μονὴ χωριῶν καὶ τοῦ Κάμπου, ἀλλὰ καὶ πιὸ μακρινῶν, ἰδιαίτερα σὲ περιόδους ἐπιδημικῶν νόσων καὶ κυρίως πανώλης, κληροδοτοῦσαν στὴν Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ τὰ κτήματά τους καὶ ὅχι σπάνια ὁλόκληρες περιουσίες, εἰδικὰ ὅταν οἱ οἰκογένειες ἔχαναν τοὺς φυσικοὺς κληρονόμους τους, μὲ αἵτημά τους οἱ μοναχοὶ τῆς Μονῆς νὰ προσεύχονται γιὰ τὴν ἄφεση τῶν ἀμαρτιῶν καὶ τὴ σωτηρία τῶν ψυχῶν ἐκείνων ποὺ εἶχαν ἀποβιώσει. Μὲ τὸν τρόπο αὐτό, μὲ τὶς προσφορὲς τῶν μοναχῶν ποὺ προσέρχονταν γιὰ νὰ μονάσουν καὶ τὰ κληροδοτήματα τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, ἡ Μονὴ ἀπέκτησε σημαντικὴ κτηματικὴ περιουσία, ἄρχισε νὰ μεγαλώνει, νὰ ἐξωραϊζέται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κελιῶν τῆς νὰ αὐξάνεται.

Ὁ Χίος ἱστορικὸς Α. Μ. Βλαστός, ἀπὸ τὴν πλευρὰ του, συγκαταλέγει τὴν Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ἀνάμεσα στὰ ἑξι μικρὰ ἀνδρικὰ μοναστήρια τοῦ νησιοῦ ἐκείνων τῶν χρόνων. «Αὐτὰ ἦταν ὑπὸ ὀλίγων κατοικημένα μοναχῶν, οἵτινες εἶχον ναοὺς καὶ κωδωνοστάσια καὶ γεωργοῦντες ἰδιοχείρως τὰς γαίας

των ἔζων ἐκ τῶν εἰσοδημάτων. Τρεῖς Ἐπίτροποι ἀνά δύο ἔτη ψηφίζόμενοι ἐφρόντιζον περὶ αὐτῶν». Αὐτοὶ προέρχονταν ἀπὸ τοὺς χρηστοὺς καὶ πλούσιους Χιώτες πολῖτες καὶ ἐκλέγονταν ἀπὸ τὴν Δημογεροντία.

Στὶς 7 Ὀκτωβρίου 1755 ὁ Ὁθωμανὸς Σουλτάνος Ὀσμάν ὁ Γ' ἐξέδωσε φερμάνι μὲ τὸ ὁποῖο ὑποχρεώονταν οἱ μοναχοὶ τῆς Μονῆς νὰ πληρώνουν πλέον τὸ νόμιμο κεφαλικὸ φόρο, ποὺ τοὺς ἀναλογοῦσε, στὴν Ὑψηλὴ Πύλη. Τὸ σουλτανικὸ ἔγγραφο ἔφερε τὸν τίτλο Φερμάνιον τοῦ Σουλτάνου Ὀσμάν τοῦ Γ' περὶ τοῦ εἰσπρακτέου κεφαλικοῦ φόρου παρὰ τῶν Μοναχῶν τῆς ἐν Χίῳ Μονῆς τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ. Τῆς ἔκδοσης τοῦ φερμανίου εἶχε προηγηθεῖ ἡ ὑποβολὴ στὸ Σουλτάνο ἔγγραφης ἀναφορᾶς ἀπὸ τὸν οἰκουμενικὸ πατριάρχη Κύριλλο τὸν Ε', μὲ τὴν ὁποία διαμαρτυρόταν γιὰ τὴν βάνανυση στάση τῶν ἐνοικιαστῶν τοῦ κεφαλικοῦ φόρου τῆς Μονῆς ἀπέναντι στοὺς μοναχοὺς. Οἱ ἐνοικιαστῆς τοῦ φόρου μὲ τὴν πρόφαση ὅτι στὴ Μονὴ ὑπῆρχαν παλαιότερα περισσότεροι μοναχοί, ἐπιφόρτιζαν ὅσους μοναχοὺς εἶχαν ἀπομείνει σ' αὐτὴν μὲ τὴν ὑποχρέωση τῆς πληρωμῆς δύο ἢ τρεῖς φορές περισσοτέρων ἀπὸ τὸν νόμιμο ἀριθμὸ δελτίων κεφαλικοῦ φόρου. Ἐπιπλέον, δὲν

σταματοῦσαν νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν, ἀπαιτώντας ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς νὰ δίνουν χρήματα ἀκόμα καὶ γιὰ ἔξοδα διατροφῆς, βασανίζοντάς τους μάλιστα μὲ παντοίους τρόπους.

Ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηναῖ ἀπὸ πολὺ νωρὶς τράβηξε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴ φιλομαθῆ περιέργεια πολλῶν ξένων περιηγητῶν, οἱ ὅποιοι τὴν ἐπισκέφτηκαν καὶ ἔγραψαν σχετικὰ μ' αὐτήν. Ἀπὸ τὰ συγγράμματά τους ἀντλοῦνται ποικίλες πληροφορίες γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἱστορία τῆς Μονῆς. Σύμφωνα μὲ τὸν Γ. Ζολώτα, τὴν ἐπισκέφτονταν «κατὰ τινα ἱερὰν συνήθειαν ὅλοι οἱ διερχόμενοι τῆς Χίου ξένοι». Κατὰ τὸν Χ. Μπούρα, αὐτὸ ποὺ κυρίως τοὺς ἐντυπωσίαζε ἀπὸ τὴ Μονὴ ἦταν τὸ Καθολικὸ τῆς.

Ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ ΙΗ' αἰ. καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ ΙΘ' αἰ. ἄρχισε ἡ παρακμὴ τῆς Μονῆς. Λόγω τῆς ἐπανειλημμένης λοιμώδους ἐπιδημίας ποὺ ἐκδηλώθηκε στὴ Χίο ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ ΙΘ' αἰ. καὶ ἐξῆς, οἱ μοναχοὶ τῆς περιορίστηκαν ἀριθμητικὰ στοὺς 20 τὸ 1818.

3. Ἀρχιτεκτονικὴ – κτίσματα: Ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηναῖ μέχρι καὶ τὸ 1822 περιβαλλόταν ἀπὸ τεῖχος, μέσα στὸ ὁποῖο περικλείονταν ὅλα τὰ κτίσματά της, ἔτσι ὥστε νὰ εἶναι ἀσφαλεῖς ὅσοι διέμεναν ἐκεῖ. Ὁ ὀχυρὸς ὅπωςδὴποτε περίβολος κλεινό-

ταν με μεγάλη σιδερένια πόρτα, και σ' αὐτὸν ὑπῆρχαν οἰκοδομὲς ὀχυρὲς καὶ διώροφες ὕψους 8μ. με μικρὰ παράθυρα σιδηρόφρακτα.

Οἰκοδομὲς ὀχυρὲς ὑπῆρχαν καὶ στὸ κέντρο τῆς Μονῆς με τουφεκότρυπες γιὰ ὥρα ἀνάγκης. Ὑπῆρχε καὶ ὠραῖο κωδωνοστάσιο. Πρὸς τὸ βόρειο μέρος, κοντὰ στὴν Τράπεζα, στὸ ἐστιατόριο δηλαδὴ τῆς Μονῆς, ὑπῆρχε ψηλὸς πύργος με ἐξώστη πολὺ εὐρύχωρο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἡ θεὰ τῶν πέριξ ἦταν πανοραμική.

Ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἐπίσης ὑπῆρχαν καὶ κινστέρνες (δεξαμενές), ἀπὸ τίς ὁποῖες ἡ μία ἦταν μεγάλης χωρητικότητος, πάνω ἀπὸ τὴν ὁποία ὑπῆρχε ἀξιόλογη διώροφη οἰκοδομή, με θόλο καὶ ἐξώστη, ἡ ὁποία ἔφερε τόξο ἐν εἶδει στοᾶς στὶς τέσσερις πλευρὲς καὶ πολλὰ δωμάτια με πολύχρωμα ἐπιχρίσματα, καὶ χρησιμοποιοῦνταν ὡς ξενῶνας. Κοντὰ στὶς δεξαμενὲς βρισκόταν τὸ δοχεῖο τῆς Μονῆς με ληνὸ καὶ ὑποληνὸ καὶ ἔξι μεγάλους πίθους τῶν χιλίων ὀκάδων κτισμένους στὸ περιτείχισμα μέχρι τὴ μέση.

Στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Μονῆς ἦταν χτισμένες τέσσερις σειρὲς κελιῶν. Οἱ κεντρικοὶ δρόμοι εἶχαν πλάτος 4-5μ. καὶ οἱ περισσότεροι ἦταν θολωτοί.

Τὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς, τὸ ὁποῖο πρὶν τὸ 1822 ἦταν ἀπλοποιημένο ἀντίγραφο τοῦ Καθολικοῦ τῆς

Νέας Μονῆς μένοντας πιστὸ στὴν ὀρθόδοξη παράδοση, ἀνῆκε, κατὰ τὸν Χ. Μπούρα, ὅπως καὶ οἱ λοιποὶ βυζαντινοὶ ναοὶ τῆς Χίου, στὸν τύπο τῶν μονόχωρων ὀκταγωνικῶν τρουλαίων ναῶν. Πιὸ συγκεκριμένα, στὴ στέγη τῆς ἐκκλησίας δέσποζαν δύο τροῦλοι, ἓνας κύριος, ποὺ σκέπαζε τὸ μεσαῖο τμήμα της κι ἓνας μικρότερος ποὺ ὑψωνόταν πάνω ἀπὸ τὸν χῶρο ἀμέσως μετὰ τὴν εἴσοδό της, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Νάρθηκα. Ἐξωτερικὰ τὸ Καθολικὸ εἶχε τὰ χαρακτηριστικὰ τυφλὰ ἀψιδώματα τῶν χιώτικων βυζαντινῶν ναῶν. Ὁ κεντρικὸς χῶρος τοῦ ναοῦ ἦταν σχεδὸν ἀπόλυτα τετράγωνος, χωρὶς ἐσωτερικὰ στηρίγματα, σὲ ὅλα ἀνάλογος μὲ ἐκεῖνον τῶν ὑπόλοιπων ὀκταγωνικῶν ναῶν τῆς Χίου. Τὸ ἱερὸ πιθανότατα χωριζόταν σὲ τρία παράλληλα κλίτη, τὰ ὁποῖα στεγάζονταν μὲ καμάρες.

Συγκρινόμενη, μάλιστα, ἡ κάτοψη τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μηνᾶ μὲ ἐκεῖνες τῶν ἄλλων ὁμοίων ἐκκλησιῶν τοῦ νησιοῦ δείχνει ὅτι ἐδῶ, ὁ λεγόμενος νησιωτικὸς ὀκταγωνικὸς τύπος, παρουσιάστηκε κάπως συνεπτυγμένος καὶ προσαρμοσμένος στὸ μικρὸ μέγεθος τῆς ἐκκλησίας. Ἀλλά, καὶ ὁ Μ. Μ. Βουρνοῦς ἐπιβεβαιώνει μὲ παράθεση παραδειγμάτων (ναὸς τῶν ἁγίων Ἀπόστολων στὸ χωριὸ

Πυργί, Παναγία ή Άγιογαλούσαινα) ότι εκείνη την περίοδο υπήρχε στο νησί μία ζώσα εκκλησιαστική παράδοση που διατηρούσε τα βυζαντινά πρότυπα.

4. Τò γυναικείο μετόχιο – μονύδριο του Σωτήρος Χριστού στο χωριό Νεοχώρι: Από το περιεχόμενο των σιγιλίων τα όποια παραχωρήθηκαν στη Μονή από τους πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως Διονύσιο Δ' (Ιανουάριος 1678) και Γαβριήλ Γ' (Ιανουάριος 1704) συνάγεται ότι το διαλυμένο σήμερα γυναικείο μονύδριο του Σωτήρος Χριστού στο χωριό Νεοχώρι ήταν πριν το 1822 μετόχιο της Μονής του αγίου Μηνᾶ. Ωστόσο, μέχρι και σήμερα, δεν μπορούν να προσδιορισθούν με απόλυτη ακρίβεια ή τοποθεσία στην όποια είχε χτιστεί το μονύδριο, ή χρονολογία ίδρυσης και διάλυσής του, καθώς και τα ονόματα των κτητόρων του.

5. Ἡ Βιβλιοθήκη της Μονής: Κατά τους δύο τελευταίους αἰῶνες, που προηγήθηκαν της ἑναρξης της Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821, ἡ Μονή τοῦ αγίου Μηνᾶ γνώρισε μέρες ἀκμῆς καὶ ἀνθησης στὰ γράμματα, στὴν ἀγιογραφία καὶ στὴν στήριξη τοῦ ὑποδοῦλου ἑλληνικοῦ ἔθνους. Στὴ διάρκεια ἐκείνης τῆς χρονικῆς περιόδου ἡ Μονή διέθετε μεγάλη, ἀξιόλογη καὶ ὀνομαστὴ Βιβλιοθήκη. Εἰδικότερα, ἡ Βι-

βιβλιοθήκη που λειτουργούσε τότε στη Μονή είχε πολλά χειρόγραφα και βιβλία, καθώς επίσης και λείψανα και κειμήλια, τὰ ὁποῖα χάθηκαν μὲ τὴ λεηλασία τῶν Τούρκων καὶ καταστράφηκαν μὲ τὴν πυρκαγιά τοῦ 1822. Τὸ 1729 ὁ Γάλλος ἱερωμένος, ἀνατολιστὴς καθηγητὴς καὶ περιηγητὴς Michel Fourmont ἐπισκέφθηκε τὴν Μονὴ καὶ συνέταξε ἕναν κατάλογο, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει τὰ βιβλία τὰ ὁποῖα εἶχε βρεῖ τότε ὁ Γάλλος περιηγητὴς στὴν Βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς.

6. Ἡ Σχολὴ τῆς Μονῆς: Μέχρι καὶ λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἑναρξὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνεγερσίας τοῦ 1821 λειτουργοῦσε στὴ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ Σχολή. Σύμφωνα μὲ τὸν Τ. Εὐαγγελίδη ἡ Σχολὴ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μηνᾶ στὸ Νεοχώρι «παρήγαγεν οὐκ ὀλίγους λογίους». Εἰδικότερα, μορφώθηκαν σ' αὐτὴν ὁ Ἰάκωβος Μαῦρος καὶ ὁ Λαυρέντιος Χρυσοβελώνης, οἱ ὁποῖοι στὴ διάρκεια τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου εἶχαν διακριθεῖ ὡς ἱεροκήρυκες στὸ νησί. Κατὰ τὸν Π. Ζερλέντη ἐκεῖ φοίτησαν ὁ φλογερὸς δάσκαλος τοῦ Γένους Δανιὴλ Φιλιππίδης, καθὼς καὶ ὁ μετέπειτα ἔθνομάρτυρας οἰκουμενικὸς πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε'. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπίσης ἔθνομάρτυρας μητροπολίτης Χίου Πλάτων Φραγκιάδης (κρεμάστηκε ἀπὸ

τοὺς Τούρκους στὴ σφαγὴ τῆς Χίου τὸ 1822), ὅπως ὁ Ν. Διαμαντίδης ἔγραψε σὲ ἄρθρο τοῦ ποὺ δημοσιεύθηκε σὲ ἡμερίδα τῆς Χίου, «τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς τοῦ ἔλαβε κατ' οἶκον κατ' ἀρχάς, ἀργότερον εἰς τὸ Ἱεροδιδασκαλεῖον τοῦ Ἀγίου Μηνᾶ».

Β': Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟ 1822 ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ

1. Τὰ γεγονότα ποὺ ὀδήγησαν στὴν τουρκικὴ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση στὴ Χίο: Ἡ Μονὴ τοῦ ἀγίου Μηνᾶ ὑπέστη στὴ διάρκεια τῆς μεγάλης σφαγῆς τῶν κατοίκων τῆς Χίου τὸ 1822 μεγάλη δοκιμασία, σφαγές, λεηλασία, πυρπόληση καὶ καταστροφὴ ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Τὸν Μάρτιο τοῦ 1822 μὲ τὴ συνέργεια τῶν Σαμίων ξέσπασε στὴ Χίο ἐπανάσταση γιὰ τὴν ἀποτίναξη τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ. Πιὸ συγκεκριμένα, μετὰ ἀπὸ προτροπὴ τοῦ πρώην λοχαγοῦ τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, Χατζῆ – Ἀντωνίου Μπουρνιᾶ ἀπὸ τὸ χωριὸ Πυραμὰ τῆς Βόρειας Χίου, τὸ πρωινὸ τοῦ Σαββάτου 11 Μαρτίου 1822 ὁ σαμιώτικος στόλος, ἀποτελούμενος ἀπὸ 38 πλοῖα ἀποβίβασε στὸ Κοντάρι (παραλία κοντὰ στὴ πόλη τῆς Χίου) γύρω στοὺς 2000 στρατιῶτες μὲ ἀρχηγὸ τὸ Λυκοῦργο Λογοθέ-

τη. Οἱ Τοῦρκοι, ὕστερα ἀπὸ μία μικρὴ ἀψιμαχία ποὺ εἶχαν μὲ τοὺς Σαμιῶτες, ἀποσύρθηκαν στὸ Κάστρο, καλὰ ἐφοδιασμένοι μὲ τρόφιμα καὶ πολεμοφόδια. Ἄρχισε τότε ἡ πολιορκία τοῦ Κάστρου ἀπὸ τοὺς Σαμιῶτες καὶ ὅσους ἀπὸ τοὺς Χιῶτες τοὺς ὑποστήριζαν, καὶ ἡ ὁποία διήρκεσε συνολικὰ 19 μέρες. Ἡ ἔλλειψη πολεμοφοδίων, ἡ ὁποία ὀφειλόταν στὴ κακὴ ὀργάνωση τῆς ἐκστρατείας ἀπὸ τοὺς Σαμιῶτες, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴ φιλονικία ποὺ ξέσπασε μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐπαναστατῶν στὸ νησί, τοῦ Μπουρνιᾶ καὶ τοῦ Λογοθέτη, γιὰ τὸ ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο θὰ εἶχε τὰ πρωτεῖα, ἦταν οἱ αἰτίες ποὺ ἡ πολιορκία τοῦ Κάστρου ἦταν χαλαρὴ καὶ δὲν ὁδήγησε τελικὰ στὴν πτώση του.

Στὸ μεταξὺ στὴν Κωνσταντινούπολη ὁ Σουλτάνος Μαχμουτ ὁ Β΄ (1808 – 1839) ὅταν πληροφορήθηκε ὅτι καὶ ἡ Χίος μπῆκε στὸν ἐλληνικὸ ἐπαναστατικὸ ἀγῶνα, τὸ εἶδε σὰν προσβολὴ γιὰ τὸ πρόσωπό του, γιατί θεωροῦσε τὴ Χίο μία πιστὴ καὶ προνομιοῦχο περιοχὴ τῆς αὐτοκρατορίας του ποὺ ἀπολάμβανε τὰ πλούτη της καὶ τὴν αὐτοδιοίκησή της χάρις στὴ μεγαλοφυχία τῶν προκατόχων τοῦ Σουλτάνων. Ἀναλογιζόμενος μάλιστα ὁ Μαχμουτ τὴ θετικότετη σημασία ποὺ θὰ εἶχε γιὰ τὴν ἐλληνικὴ Ἐπανάσταση ὁ χιῶ-

τικός οικονομικός παράγοντας, κυριολεκτικά ἀναστατώθηκε καὶ ἀντέδρασε μὲ τὴν ἐφαρμογὴ σκληρῶν μέτρων, τὰ ὅποια ἀποσκοποῦσαν στὴν καταστολὴ τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος στὴ Χίο.

Τὴν Μεγάλῃ Πέμπτῃ, 30 Μαρτίου τοῦ 1822, ὁ σουλτανικὸς στόλος, ἀποτελούμενος ἀπὸ 46 πλοῖα καὶ ἔχοντας ὡς ἐπικεφαλῆς του τὸν ἴδιον τὸν ἀρχιναύαρχο Καρὰ Ἀλῆ, ἀφοῦ πρῶτα κατάφερε νὰ αἰφνιδιάσει τὸν ἑλληνικὸ, ἀποβίβασε τουρκικὲς στρατιωτικὲς δυνάμεις στὸ νησί, οἱ ὁποῖες κατέπνιξαν τὴν ἐπανάσταση στὸ αἶμα. Βομβάρδισε πρῶτα τὴν πόλη, καὶ στὴ συνέχεια ἀποβίβασε 7000 ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ἐνώθηκαν μὲ τοὺς ὁμοεθνεῖς τοὺς ποὺ ἔβγαιναν ὀρμητικὰ ἀπὸ τὸ Κάστρο, τοῦ ὁποῖου ἡ πολιορκία λύθηκε. Οἱ Σαμιῶτες μαζὶ μὲ τοὺς Χιῶτες ποὺ τοὺς βοηθοῦσαν ἔφυγαν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ, ἐνῶ τὴν ἴδια ὥρα οἱ Τοῦρκοι ἐνισχύονταν συνεχῶς μὲ νέο στρατὸ καὶ στίφη ἀτάκτων, ποὺ ἔφθαναν στὴ Χίο ἀπὸ τὶς ἀπέναντι μικρασιατικὲς ἀκτές, κυρίως ἀπὸ τὸν Τσεσμὲ (Κρήνη). Οἱ χιλιάδες αὐτοὶ Τοῦρκοι προχώρησαν σὲ γενικὴ σφαγὴ καὶ αἰχμαλωσία τῶν κατοίκων τῆς πόλεως, στὴν λεηλασία, στὴν καταστροφὴ καί, τέλος, στὸν ἐμπρησμό της.

Ο Κ. Φραγκομιχαλὸς ὑποστηρίζει ὅτι διπλωμά-

τες (π. χ. ὁ Ἄγγλος πρεσβευτὴς στὴν Κωνσταντινούπολη Strangford κ. ἄ.) καὶ ἱστορικοὶ (π. χ. ὁ G. Finlay, ὁ Σ. Τρικούπης κ. ἄ.) τῆς ἐποχῆς τῶν γεγονότων συμφωνοῦν ὅτι ἡ διαταγὴ τῆς χωρὶς οἴκτο τιμωρίας ἀθῶων καὶ ἐνόχων καὶ τῆς γενικῆς καταστροφῆς προῆλθε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Σουλτάνον, ὅχι μόνο γιατί αὐτὴ ἦταν ἡ πάγια σουλτανικὴ τακτικὴ σὲ ἀνάλογες περιπτώσεις, ἀλλὰ καὶ γιατί ἤθελε ἡ χωρὶς οἴκτο καταστροφὴ τῆς Χίου νὰ χρησιμεύσει ὡς παράδειγμα γιὰ τὰ ἄλλα νησιά, ὥστε νὰ μὴν ἐξεγεροθοῦν καὶ ἐκεῖνα μὲ τὴ σειρά τους. Μόνο φρίκη προκαλοῦν οἱ ἐντολές ποὺ ἔδωσε ὁ Σουλτάνος στοὺς Τούρκους στρατιῶτες πρὶν ἐκεῖνοι ξεκινήσουν γιὰ τὴ Χίο, καὶ τίς ὁποῖες διασώζει ὁ Α. Βλαστός στὰ Χιακά του: Φονεύσατε ὅλους τοὺς ἄνδρας τοὺς ὑπὲρ τὰ δώδεκα ἔτη, καὶ ὅλας τὰς ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα γηραιάς γυναῖκας, καὶ ὅλα τὰ διετὴ νήπια καὶ αἰχμαλωτίσατε τοὺς λοιπούς.

2. Ἡ καταστροφὴ τῆς Μονῆς: Μετὰ τὴν καταστροφὴ τῆς πόλης τῆς Χίου ἄρχισαν οἱ διώξεις σὲ βάρος τῶν ὑπολοίπων χριστιανῶν τοῦ νησιοῦ ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Οἱ στρατιῶτες τοῦ Καρᾶ Ἀλῆ καὶ τοῦ Βαχρήτ πασᾶ, μὲ ἐκδικητικὴ μανία γιὰ αἷμα, λεηλασία καὶ ἀρπαγὴ, ὄρμησαν καὶ κυνήγησαν τοὺς πανικὸ-

βλητους κατοίκους τοῦ νησιοῦ, ποὺ ἔτρεξαν νὰ βροῦν καταφύγιο στὰ μοναστήρια, καθὼς καὶ στὶς ὁπές καὶ στὰ σπήλαια τῶν βουνῶν. Ἄλλωστε, ὁ ἴδιος ὁ τοποτηρητὴς (πληρεξούσιος φύλακας) τοῦ νησιοῦ, ὁ Μεχμέτ Ἐμὶν Βαχῆτ πασᾶς, γράφει στὰ Ἀπομνημονεύματά του ὅτι δὲν εἶχε διστάσει τότε νὰ δώσει πλήρη ἐλευθερία στὴν, κάτω ἀπὸ τὶς διαταγές του, φρουρά, ἡ ὁποία ἄλλωστε ἀπὸ πολὺ καιρὸ διψοῦσε γιὰ μία τέτοια διαταγή, νὰ ἐπιτεθεῖ δηλαδὴ ἐναντίον τῶν ἀπίστων. Τότε, σύμφωνα μὲ τὸν Ν. Δ. Σωτηράκη, ἔκαναν τὴν ἐμφάνισή τους στὸ νησι διάφορες τοπικὲς ἀντιστάσεις ἀπὸ Χιῶτες πολεμιστὲς, ἀληθινὰ ἥρωικες. Μία ἀπ' αὐτὲς ἦταν ἡ ἀντίσταση στὴν Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, ἀποτελεσματικὴ, ὅλη τὴν ἡμέρα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, μὲ τὴν τελικὴ καταστροφὴ τῆς Μονῆς, τὴν ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς 2 Ἀπριλίου τοῦ 1822.

Πιὸ συγκεκριμένα, ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ θεωρήθηκε τότε σίγουρο καταφύγιο γιὰ τοὺς κυνηγημένους ἀπὸ τοὺς Τούρκους πρόσφυγες κατοίκους τῶν κοντινῶν σ' αὐτὴν περιοχῶν, τοῦ Κάμπου, τῶν Θυμιανῶν, τοῦ Νεοχωρίου, τῆς πόλης τῆς Χίου καὶ ἄλλων χωριῶν. Οἱ αἰτίες γι' αὐτὸ ἦταν τὸ ὄχυρό του λόφου τοῦ ἁγίου Μηνᾶ καὶ τὸ ὅτι ἡ Μονὴ περιβαλ-

λόταν τότε ἀπὸ ἰσχυρὸ τεῖχος, μὲ συνέπεια νὰ αἰσθάνονται ἀσφαλεῖς ὅσοι διέμεναν ἐκεῖ. Ἔτσι, κατὰ τὸν Δ. Α. Κόκκινο, 3000 περίπου ἄοπλα γυναικόπαιδα καὶ γέροντες, λίγοι ἔνοπλοι Χῖοι καὶ Σαμιῶτες, καθὼς καὶ οἱ μοναχοὶ κλείστηκαν στὴ Μονή, ἔχοντας τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀπέφευγαν, ἔστω καὶ γιὰ λίγο χρονικὸ διάστημα, τὴν μανία τῶν αἱμοσσταγῶν Τούρκων. Ἀλλωστε, δὲν ὑπῆρχε γι' ὅλους αὐτοὺς ἄλλος τρόπος σωτηρίας, μιᾶς καὶ δὲν ὑπῆρχαν στὶς ἀκτὲς τῆς Χίου ἀγκυροβολημένα ἑλληνικὰ πλοῖα, τὰ ὅποια θὰ τοὺς μετέφεραν ἐκτὸς νησιοῦ. Μοναδική τους δύναμη εἶχαν τὴν ἐλπίδα στὸ θεὸ καὶ τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου.

Ἀρχικά, οἱ Τούρκοι πρότειναν στοὺς πολιορκημένους νὰ παραδοθοῦν καταθέτοντας τὰ ὄπλα, ὑποσχόμενοι τὴν ἀσφάλεια τῆς ζωῆς ὅλων. Ὁ ἄμαχος ὅμως πληθυσμὸς καὶ οἱ λίγοι ἔνοπλοι ὑπερασπιστὲς τῆς Μονῆς ἀρνήθηκαν ὁμόφωνα τὴν πρόταση τοῦ Ὁθωμανοῦ δυνάστη καὶ προσπάθησαν νὰ ἀντιτάξουν ἀπεγνωσμένη βέβαια, ἀλλὰ γενναία ἀντίσταση στὴν ἐπίθεση τῶν Τούρκων. Ὅταν πιά οἱ ἀπόπειρες ἐκπόρθησης τοῦ ὀχυροῦ τῆς Μονῆς ἀπέβησαν ἄκαρπες, τότε τὰ στίφη τῶν ἀτάκτων τοῦ Βαχχὲτ ἔλυσαν τὴν πολιορκία τῆς Μονῆς καὶ ἀποσύρθηκαν ἀπὸ τὴν περιοχὴ μετρώντας πολλὰς ἀπώλειες, μὲ σκοπὸ νὰ

ἀνασυνταχθοῦν καὶ νὰ ζητήσουν ἐνισχύσεις.

Ἡ νύχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου προχώρησε ἀγωνιώδης καὶ ἐφιαλτική γιὰ τὴ Μονή. Ἐνῶ οἱ ἥρωι-
κοὶ ὑπερασπιστὲς τῆς προετοιμάζαν τὴν ἀμυνα τῆς
ἐπόμενης μέρας, περιμένοντας συνάμα νὰ ἔρθουν
καὶ ἐνισχύσεις ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἅγιος Γεώργιος Συ-
κούσης, χίλιοι περίπου πανικόβλητοι ἄοπλοι διέφυ-
γαν καὶ σώθηκαν πρὸς τὰ δυτικά του νησιοῦ.

Στὴν ἐπίθεση τῶν Τούρκων ἀντιστάθηκαν λίγοι,
νέοι κυρίως σὲ ἡλικία, ΘυμIANOῦσοι καὶ Νεοχωροῦ-

Εἰκ. 3. Ἄγαλμα τοῦ Ἰωάννη Φατούρου, ἥρωα ὑπερασπιστῆ τῆς
Μονῆς τὸ 1822, στὸ χωριὸ του τὰ Θυμιάνα.

σοι ἔνοπλοι ὑπερασπιστὲς τῆς Μονῆς, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν διασώθηκαν, μὲ ἀρχηγοὺς τὸν Ἰωάννη Φατοῦρο, τὸν Ἀνθούλη καὶ τὸν Τσιμπηνὸ ἀπὸ τὰ Θυμιανά, τὸν Κωνσταντῖνο Μονογιὸ ἀπὸ τὸ Νεοχώρι, λίγους Σαμιῶτες, καθὼς καὶ τοὺς Καρδαμυλίτες Γεννάδιο Κοντοκώστα καὶ Ἀναγνώστη Ἀγγελο ἢ Κονταναγνώστη. Οἱ θαρραλέοι Χιῶτες πολεμιστὲς, εἶχαν μαζί τους σύμφωνα μὲ τὴν λαϊκὴ παράδοση τρεῖς μεγάλες ὑδρίες πυρίτιδας καὶ ἦταν ἀποφασισμένοι ν' ἀμυνθοῦν μέχρις ἐσχάτων, σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς Σαμιῶτες ποὺ ἐγκατέλειψαν τὴ Μονὴ τὴ νύχτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.

Οἱ Τοῦρκοι ἐπανέλαβαν τὴν ἐπίθεσή τους σὲ βάρος τῆς Μονῆς κατὰ τὶς πρῶτες πρωινὲς ὥρες τῆς 2ας Ἀπριλίου τοῦ 1822, ἡμέρα Κυριακὴ τοῦ Πάσχα. Κι ἔτσι, ἐνῶ στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς οἱ κλεισμένοι σ' αὐτὴν παρακολοῦθοῦσαν τὴν Ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου, τὴν ὁποία τελοῦσε ὁ ἱερέας καὶ ἱεροκέρυκας τῆς πόλεως τῆς Χίου, παπὰ Ἰάκωβος Μαῦρος, δυνατοὶ κανονιοβολισμοὶ ἀκούστηκαν ἀπὸ τὴν τοποθεσία Μύλοι τοῦ Νεοχωρίου, ὅπου οἱ πολιορκητὲς εἶχαν στήσει δύο ἰσχυρὰ κανόνια. Μὲ τὰ δύο αὐτὰ τηλεβόλα, τὰ ὁποία εἶχαν μεταφέρει οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Χίου, ἄρχισαν

νά χτυποῦν τὸν μαντρότοιχο τῆς Μονῆς. Μὲ τὰ ρήγματα ποὺ προξενήθηκαν στὸ περιτείχισμα, ὁ περίβολος τῆς Μονῆς γέμισε ἀπὸ τὰ μαινόμενα στίφη τῶν πολιορκητῶν. Τότε πιά δὲν ὑπῆρχε καμία δυνατότητα ἄμυνας, ἀλλὰ καὶ ἐλπίδα τακτικῆς ὑποχώρησης ἢ διαφυγῆς ἐκ μέρους τῶν πολιορκημένων. Ὅλοι οἱ ἀγωνιστὲς ἔπεσαν μαχόμενοι βῆμα πρὸς βῆμα μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι. Μετὰ τὴν ἐξουδετέρωση καὶ τοῦ τελευταίου ἱχνους ἀντίστασης ξεκίνησε γενικὴ σφαγὴ τῶν γυναικοπαίδων καὶ γερόντων, λεηλασία τῆς Μονῆς, καὶ ἄρπαγὴ νέων καὶ κοριτσιῶν, γιὰ νὰ τοὺς πουλήσουν ὡς δούλους στὰ σκλαβοπάζαρα τῆς Ἀνατολῆς ἢ στὰ χαρέμια. Οἱ Τοῦρκοι ἔβαλαν φωτιά στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς καὶ ἔκαψαν τὸ ἐκκλησίασμα. Ὁ ναός, τὰ κελιά καὶ ὁ περίβολος τῆς Μονῆς γέμισαν ἀπὸ πτώματα. Τὸ αἷμα ἦταν τόσο πολὺ, ποὺ ἔτρεχε ἀπὸ τὸ γειτονικὸ ρυάκι. Τραγικὸ θάνατο βρῆκαν πολλοὶ χριστιανοὶ ποὺ εἶχαν κρυφτεῖ στὴ δεξαμενὴ τῆς Μονῆς καὶ τοὺς πῆραν χαμπάρι οἱ Τοῦρκοι.

Ἔτσι γράφτηκε ἐκεῖ πάνω, στὸν λόφο τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, στίς 2 Ἀπριλίου τοῦ 1822, Κυριακὴ τοῦ Πάσχα, μία ἀπὸ τίς πιὸ φρικτὲς σελίδες τῆς ἱστορίας τῆς Χίου. 2000 περίπου γυναικόπαιδα εἴτε σφάχτηκαν εἴτε κάηκαν ζωντανὰ ἐντὸς τῶν

τειχῶν τῆς Μονῆς ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Τὸ δρᾶμα ποὺ ξετυλίχθηκε ἐκείνη τὴν ἡμέρα στὸν περίβολο καὶ στὸν σεπτὸ ναὸ τῆς Μονῆς ἦταν τόσο φρικιαστικό, ποὺ κανένας κάλαμος ἱστορικοῦ καὶ καμία ποιητικὴ φαντασία δὲν θὰ μπορέσει ποτὲ νὰ ἀναπαραστήσει πιστά.

Ἡ σπουδαιότερη, ὅμως, μαρτυρία γιὰ τὸ τί συνέβη στὴν Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ τὸ 1822 εἶναι τὰ γραφόμενα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Βαχῆτ πασᾶ στὰ Ἀπομνημονεύματά του. Ὅλους ποὺ βρέθηκαν μέσα στὸ μοναστήρι τοὺς ἀποκεφάλισαν, ἀφοῦ αἰχμαλώτισαν τοὺς πιὸ νέους καὶ ἀπὸ τὰ δύο φύλα. Καὶ τὰ σφαγμένα κεφάλια καὶ τὰ αὐτιά τῶν σκοτωμένων τὰ ἔστειλαν στὸν τοποτηρητὴ, ὁ ὁποῖος φιλοτιμήθηκε νὰ ἀνταμείψει μὲ πλούσια δῶρα τὸν ἥρωισμό καὶ τὴν ἀφοσίωση τῶν γενναίων στρατιωτῶν, ποὺ πολέμησαν γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴν θρησκεία. Τότε μόνον οἱ δυστυχησμένοι «ἄπιστοι» ἔμαθαν πράγματι ὅτι τίποτε δὲν στέκεται ἐμπόδιο στὴν ὁρμὴ τοῦ ἀφοσιωμένου στὸ Ἰσλάμ, ὅταν ἐπιτίθεται ἐνάντια στοὺς Χριστιανούς.

3. Οἱ συνέπειες τῆς καταστροφῆς τῆς Μονῆς:
Τῇ σφαγῇ τῶν 2000 ἐκείνων ἀθώων καὶ τὴν τελικὴ πυρπόληση τῆς Μονῆς τὴν συνέδεσαν γιὰ πάντα

μὲ τὴ νεότερη ἑλληνικὴ ἱστορία. Ἡ Μονὴ εἶναι γιὰ τοὺς Χιῶτες σήμερα ἴσως τὸ πιὸ σεβαστὸ ἀπὸ τὰ ἱερὰ προσκυνήματα τοῦ νησιοῦ, ὅ,τι καὶ ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ἀρκαδίου γιὰ τοὺς Κρητικούς. Ὅλοι οἱ ξένοι περιηγητὲς ποὺ πέρασαν ἀπὸ τὴ Χίο μετὰ τὸ 1822, φρόντισαν νὰ ἐπισκεφθοῦν κατὰ ἱερὰ συνήθεια τὸν τόπο τοῦ ὀλοκαυτώματος καὶ τῆς σφαγῆς, τὴ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ.

Οἱ κηλίδες ἀπὸ τὸν ποταμὸ τοῦ αἵματος ποὺ ἔρρευσε πάνω στὶς μαρμάρινες πλάκες τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, πότισαν τὸ δάπεδο καὶ σχήματα ἀπὸ τὶς ἀπανθρακωμένες σάρκες τῶν θυμάτων τῆς τουρκικῆς θηριωδίας, ποὺ ἔλιωσαν μὲ τὴν ὑψηλὴ θερμοκρασία, χάραξαν τὴ σκληρὴ ἐπιφάνεια τῆς μαρμάρινης ἐπένδυσης, ἀφήνοντας ἀνεξίτηλα τὰ σημάδια τοὺς στὰ μάρμαρα τοῦ Καθολικοῦ. Τὰ στίγματα τοῦ αἵματος καὶ τοῦ λίπους ἀπὸ τὰ μέλη τῶν χριστιανῶν ποὺ εἶχαν ἀποτεφρωθεῖ, μετὰ τὴν ἀπορρόφησή τους ἀπὸ τὰ μάρμαρα τοῦ δαπέδου τοῦ Καθολικοῦ, ἦταν τόσο ζωηρὰ παρὰ τὴν ἀπόξυσή τους μὲ κεράμους καὶ ἄλλα ἰσχυρὰ μέσα, ὥστε δὲν στάθηκε δυνατόν νὰ ἀπαλειφθοῦν πλήρως. Ἀπὸ τότε ἀκόμα καὶ μόνο ὅταν κάποιος χύσει νερὸ πάνω στὰ μάρμαρα, εἶναι τὰ στίγματα καταφανῆ.

Εἰκ. 4. Στίγμα αἵματος μικροῦ παιδιοῦ στοῦ δάπεδο τοῦ Καθολικοῦ. Εἶναι ἀποτύπωμα τοῦ πέλματος τοῦ σπασμένου ποδιοῦ του.

Ἀπὸ τὰ σημάδια ἐκεῖνα ποὺ ἀνιχνεύονται πολὺ καθαρὰ εἶναι αὐτὰ ποὺ σχηματίζουν τὸ περίγραμμα παιδιοῦ ποὺ δὲν πρέπει νὰ ἦταν παραπάνω ἀπὸ τριῶν – τεσσάρων ἐτῶν, καθὼς καὶ τὸ ἀποτύπωμα τοῦ πέλματος τοῦ καταματωμένου ποδιοῦ του.

Μέχρι καὶ σήμερα σώζονται στοῦ δάπεδο τοῦ Καθολικοῦ ἵχνη καὶ ἀπὸ τὸ σῶμα σφαγιασθέντος λειτουργοῦ Ἱερέως ποὺ ὀλοκαυτώθηκε ἐκείνη τὴν τραγικὴ νύχτα. Πιθανότατα τὰ ἵχνη αὐτὰ ἀνήκουν στοῦ σῶμα τοῦ Ἰακώβου Μαύρου.

Είκ. 5. Ίχνη στο δάπεδο τοῦ Καθολικοῦ ἀπὸ τὸ σῶμα Ἱερέα ποὺ ὀλοκαυτώθηκε τὸ 1822.

Τὰ ὀστᾶ τῶν θυμάτων τῆς καταστροφῆς τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μηνᾶ συγκεντρώθηκαν, ὅσο ἦταν δυνατόν, καὶ φυλάσσονται σήμερα σὲ ὀστεοφυλάκιο. Παρ' ὅλα αὐτὰ μέλη τῶν σφαγιασθέντων διασκορπίστηκαν καὶ στὴν περιοχὴ γύρω ἀπὸ τὴ Μονή. Σύμφωνα μὲ μεταγενέστερες χρονικά τῆς καταστροφῆς τῆς Μονῆς μαρτυρίες ὁ λόφος τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ἦταν διάσπαρτος ἀπὸ ἀνθρώπινα ὀστᾶ γιὰ πολλὰ χρόνια ἀργότερα.

Σήμερα, ὁ ἐπισκέπτης τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ἔχει τὴ

δυνατότητα νὰ δεῖ τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ δύο θυρόφυλλα τῆς παλιᾶς μὲ χοντρὲς σιδερένιες πλάκες θωρακισμένης ἐξωτερικῆς πόρτας τῆς κυρίας εἰσόδου τῆς Μονῆς, διάτρητο ἀπὸ βλήματα τυφεκίων τῶν Τούρκων, τὸ ὁποῖο φυλάσσεται μέσα στὸ Ἱερὸ Ὁστεοφυλάκιο τῆς Μονῆς, γιὰ νὰ θυμίζει αἰώνια τὴ νύχτα τῆς φρίκης καὶ τὴν αὐγὴ τῆς 2ας Ἀπριλίου τοῦ 1822, ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου.

Ἔχει, πάντως, ἐξακριβωθεῖ ἱστορικὰ ὅτι ἡ σφαγὴ τῆς Χίου, μὲ ἀποκορύφωμά της τὴν καταστροφὴ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, ἐνίσχυσαν τὸ ἠθικὸ τοῦ τότε ἐπαναστατημένου Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Βέβαια, μεγαλύτερης ἱστορικῆς σημασίας ἀπήχηση εἶχε ἡ σφαγὴ τῆς Χίου στὰ φιλελεύθερα πνεύματα τῆς Εὐρώπης. Ἐκεῖ οἱ λαοὶ ἐξεγέρθηκαν ἐναντίον τῆς τουρκικῆς θηριώδους βαρβαρότητας καὶ ὑπὲρ τοῦ ἥρωικά ἀγωνιζομένου ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Γ': ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΜΕΤΑ ΤΟ 1822 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

1. Ἀπὸ τὴν ἐπαναλειτουργίαν τῆς Μονῆς μετὰ τὸ 1822 μέχρι τοὺς σεισμὸς τοῦ 1881: Γιὰ ἄρκετὰ χρόνια μετὰ τὴν καταστροφὴ τῆς τὸ 1822 ἡ Μονὴ παρέμεινε ἔρημη. Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴ στὴν

κατεστραμμένη από τους Τούρκους Χίο τῶν λίγων χιλιάδων Χιωτῶν ποὺ εἶχαν σώσει τὴ ζωὴ τους στὴ σφαγὴ καὶ εἶχαν καταφύγει σὲ διάφορα μέρη τῆς ἐλεύθερης Ἑλλάδας (Σύρο, ἄλλα Κυκλαδονήσια καὶ Πελοπόννησο) ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ἄρχισε νὰ ἐπαναλειτουργεῖ μὲ πρῶτους μοναχοὺς τὸν Θεοδόσιο, τὸν Γεννάδιο καὶ τὸν Γρηγόριο. Αὐτὸ ἔγινε πιθανότατα τὸ 1833.

Οἱ τρεῖς ἐκεῖνοι μοναχοὶ προχώρησαν ἄμεσα στὴν ἀνακαίνιση τῆς Μονῆς καὶ πρῶτ' ἅπ' ὅλα του Καθολικοῦ της. Ἀφοῦ συμπλήρωσαν τὰ κατεστραμμένα του σημεῖα, τὰ στερέωσαν μὲ σίδερα καὶ τὰ περιέδεσαν. Τὸ Καθολικὸ σοβαντίστηκε καὶ οἱ κατάρμαυροι ἀπὸ τὸν ἐμπρησμὸ ἁγιασμένοι χῶροι του ἀσπρίστηκαν ἀπὸ τοὺς κατοίκους ἐνὸς κοντινοῦ στὴ Μονὴ χωριοῦ, τοῦ Βασιλειωνοίκου. Πιθανότατα τότε, σύμφωνα μὲ τὸν Χ. Μπούρα, καταστράφηκε ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο τρούλλους τοῦ Καθολικοῦ, καὶ συγκεκριμένα ὁ μεγαλύτερος. Στὴ θέση του ὑψώθηκε μία τετρακλινὴς χαμηλὴ στέγη πάνω ἀπὸ τὸ τετράγωνο τῶν στοιχείων καλύψεως τῶν σφαιρικῶν τριγώνων, ἡ ὁποία σκεπάστηκε μὲ φύλλα μολύβδου καὶ περιμετρικὰ εἶχε ἓνα εἶδος γείσου μὲ ὀριζόντια τοποθετημένα τοῦβλα ἢ πλάκες.

Προοδευτικὰ κάποια μοναστική ζωὴ ἐπανῆλθε στὴ Μονή, χωρὶς ποτέ, ὅμως, αὐτὴ νὰ ξαναβρεῖ τὴν παλιὰ κοινοβιακὴ τῆς αἵγλη καὶ χωρὶς ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναχῶν τῆς, σύμφωνα μὲ τὰ γραφόμενα στοὺς σωζόμενους σήμερα Κώδικές τῆς, νὰ φτάσει τὸν διψήφιο. Παράλληλα, οἱ χριστιανοὶ προσέφεραν στὴ Μονὴ δωρεές γιὰ τὴν ψυχικὴ τους σωτηρία, κυρίως σὲ ἀκίνητα καὶ χρήματα, ἀλλὰ καὶ σὲ εἶδος, ὅπως λάδι, κερὶ καὶ ἄλλα, ὥστε νὰ ἀποκατασταθεῖ ἡ σχετικὴ μοναστηριακὴ λειτουργία. Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι, τὸ 1857 ἡ Μονὴ ἔφτασε νὰ ἔχει στὴν κατοχὴ τῆς 156 ιδιόκτητα καὶ 8 ἀποτρίτα κτήματα, τὰ ὁποῖα ἐμβατικιάζε εἴτε σὲ μοναχοὺς τῆς εἴτε σὲ λαϊκοὺς καλλιεργητές, καὶ τὰ ὁποῖα ἀποτελέσαν τὸν ΙΘ' αἰ. τὴν βασικότερη πηγὴ ἐσόδων τῆς.

Στὶς 10 Μαρτίου τοῦ 1846 πέρασε ἀπὸ τὴ Μονὴ τοῦ ἀγίου Μηνᾶ ἓνας γιὸς τοῦ τότε Τσάρου τῆς Ρωσίας Νικολάου τοῦ Α' (1825 – 1855) καὶ ἀφιέρωσε στὴ Μονὴ τὸ χρηματικὸ ποσὸ τῶν 1500 τουρκικῶν γροσίων.

Σταθμὸς στὴν μετέπειτα πορεία τῆς Μονῆς ἦταν ἡ ἀπόσπασή τῆς τὸ 1859 ἀπὸ τὴν προστασία τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ ὑπαγωγή τῆς στὴ δικαιοδοσία τοῦ μητροπολίτη Χίου. Ἐπαψε,

δηλαδή, νὰ εἶναι πλέον Πατριαρχικό Σταυροπήγιο.

Τὸ 1879 ἀνεγέρθηκε στὸν αὐτεῖο χῶρο τῆς Μονῆς μὲ εὐσεβῆ χορηγία ἀπὸ τὸν ἡρωικὸ καὶ φιλόπατρη Χιὸ Ἐπαμεινώνδα Καράβα, ὁ ὁποῖος ἀψήφισε τὶς σὲ βάρος του ἀπειλὲς τῶν Τούρκων, μαυσωλεῖο, μέσα στὸ ὁποῖο ἐναποτέθηκαν τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν Χιωτῶν ποὺ βρῆκαν τραγικὸ θάνατο στὴ Μονὴ τὸ 1822. Ὁ Καρά-

Εἰκ. 6. Τὸ παρεκκλήσιο τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων – Μαυσωλεῖο, ὅπου φυλάσσονται τὰ ὅστ᾽ αὐτῶν θυμάτων τῆς τουρκικῆς θηριωδίας τοῦ 1822.

βας προέβη σ' αὐτήν του τὴν ἐνέργεια γιὰ νὰ μείνει ζωντανή μέσα στοὺς αἰῶνες ἡ μνήμη τῆς θυσίας γιὰ τὴν πίστη καὶ τὴν πατρίδα τῶν ἁοπλῶν καὶ ἁθῶν χριστιανῶν ποὺ σφαγιάστηκαν καὶ ἀπανθρακώθηκαν ἀπὸ τὶς αἱμοβόρες τουρκικὲς ὀρδὲς κατὰ τὴ σφαγὴ καὶ τὸ ὀλοκαύτωμα τοῦ 1822. Ἔτσι, σήμερα μὲ τὴν εἴσοδο τοῦ προσκυνητῆ στὸ Μαυσωλεῖο ξετυλίγονται ὀλοζώντανες οἱ φρικιαστικὲς σκηνὲς τῶν σφαγῶν τοῦ 1822. Μέσα σὲ ἔξι ἐσοχές, ποὺ ἀνοίχθηκαν στοὺς τοίχους, ἔχουν στοιβαχθεῖ μέχρι τὸ ὕψος ἑνὸς ἀνδρὸς ἀπολευκασμένα ὀστᾶ καὶ κρανία. Καὶ εἶναι πολλὲς ἑκατοντάδες ἐκεῖνα ποὺ κατάφεραν νὰ περισυλλεχθοῦν στὰ χώματα δεξιὰ καὶ ἀριστερά τοῦ περιτειχίσματος τῆς Μονῆς καὶ νὰ ἀσφαλιστοῦν μὲ ὑαλόφρακτες προθῆκες.

Σύμφωνα μὲ τὸν Χ. Μπούρα, τὸ ὀστεοφυλάκιο τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μητᾶ ὅταν χτίστηκε εἶχε ἐπίπλαστα στοιχεῖα ὀρθομαρμαρώσεως τὰ ὁποῖα τοῦ ἔδιναν ἕναν σαφεῖ νεοκλασικὸ χαρακτήρα. Ἡ πρόσοψή του ἀρθρωνόταν μὲ τέσσερις κλασικῆς μορφῆς παραστάδες ποὺ ἔδειχναν ὅτι ὑποστήριζαν τὸ ἐπιστύλιο καὶ τὴ ζωφόρο. Ψηλότερα ὀρθωνόταν τὸ ἀέτωμα μὲ ἀνθεμωτὰ ἀκρωτήρια. Ἡ πλάκα μὲ τὸ ἐπίγραμμα σὲ ἀρχαία γλῶσσα ἦταν ἐν-

σωματωμένη στην ζωφόρο. Τὸ σύνολο ἦταν τὸ πιὸ πιστὸ στὴν κλασσικὴ μορφολογία κτίσμα πὺ ἐγινε ποτὲ στὴ Χίο.

2. Ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς τοῦ 1881 μέχρι τὴ μετατροπὴ τῆς Μονῆς σὲ γυναικεῖα τὸ 1932: Ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς σεισμοὺς τοῦ 1881 (22 καὶ 30 Μαρτίου, 1 Ἀπριλίου) ἐπῆλθε τὸ τελευταῖο πλῆγμα στὴ Μονή. Σχεδὸν ὅλα τὰ κτίριά της καταστράφηκαν.

Εἰκ. 7. Οἱ συνέπειες τῶν σεισμῶν τοῦ 1881 στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς (Ἀπὸ τὸ φωτογραφικὸ λεύκωμα τῆς Γενναδεῖου Βιβλιοθήκης, σ. 21).

Τὸ Καθολικὸ, μερικὰ κελιά, οἱ δεξαμενὲς κι ἓνα μικρὸ τμῆμα τοῦ περιτειχίσματος ἀπέμειναν σὲ ἡμιερείπωδη κατάσταση. Εἰδικὰ τὸ Καθολικὸ κλονίστηκε σοβαρότατα. Σώθηκαν μόνο οἱ περιμετρικοὶ τοῦ τοῖχοι, ἐνῶ οἱ θόλοι καὶ οἱ τροῦλοι ρηγματώθηκαν καὶ παραμορφώθηκαν σὲ σημεῖο ποὺ δὲν ἐπιδέχονταν ἐπισκευή. Ὁ εὐρύχωρος πρόναος (νάρθηκας) κατέρρευσε ἐξ ὀλοκλήρου. Καταστράφηκαν, ἀκόμη, λόγω τῆς πτώσης τοῦ θόλου τοῦ ληνοῦ τοῦ Δοχείου τῆς Μονῆς οἱ ἑξι μεγάλοι πίθοι τῶν χιλίων ὀκάδων, ποὺ ἦταν κτισμένοι μέσα σ' αὐτό.

Δύο φωτογραφίες ποὺ περιλαμβάνονται στὸ Φωτογραφικὸ Λεύκωμα τῶν Σμυρναίων Ἀδελφῶν Καστάνια μὲ τὰ ἐρεῖπια τῆς Χίου συνέπεια τῶν σεισμῶν τοῦ 1881, ἀναφέρονται στὴ Μονὴ τῶν ἁγίων Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου, καὶ συγκεκριμένα στὶς ζημιὲς ποὺ προκάλεσαν οἱ σεισμικὲς δονήσεις σὲ δύο κτίριά της, στὸ Καθολικὸ καὶ στὸ ὀστεοφυλάκιο. Ἡ φωτογράφιση ἔγινε εὐθὺς μετὰ τὶς σεισμικὲς δονήσεις.

Τὸ 1891 ὀλοκληρώθηκε ἡ ἀνακαίνιση τῆς Μονῆς, ἡ ὁποία εἶχε ξεκινήσει ἀπὸ τὸ 1888 μετὰ ἀπὸ σχετικὴ ἐντολὴ ποὺ ἔδωσε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο στὸν Ἠγούμενό της Θεοδόσιο Μ. Κουμάκη (1887 –

Εἰκ. 8. Ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Θεοδοσίος Μ. Κουμάκης (1887-1898), Pernot Hubert, *En pays Turc: L' Ile de Chio, Avec 17 melodies populaires et 118 simili-gravures*, Paris 1903, σ. 35.

1898). Τὰ χρήματα, ὅμως, ποὺ χρειάστηκαν γιὰ νὰ καλυφθοῦν τὰ ἔξοδα γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τῆς Μονῆς ἦταν τόσα πολλά, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ Μονὴ νὰ ζημιωθεῖ οἰκονομικά. Τὸ χρέος τῆς ἔφτασε σὲ μεγάλο ὕψος καί, ἐπιπλέον, ἀδυνατοῦσε νὰ ἀνταποκρίνεται μὲ συνέπεια στὶς φορολογικὲς τῆς ὑποχρεώσεις

Εἰκ. 9. Τὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Μηνᾶ μετὰ τὴν ἀναμόρφωση τοῦ 1892, Μπούρα Χαράλαμπου Θ., Τὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς Ἁγίου Μηνᾶ, ὁ. π., σ. 242.

πρὸς τὸ ὀθωμανικὸ κράτος.

Τὸ 1892 ἀποπερατώθηκε πλέον ἡ δραστικὴ ἐπισκευὴ τοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς, τὸ ὁποῖο ἄλλαξε τύπο καὶ ἀρχιτεκτονικὴ μορφή, παίρνοντας ἐκείνην τῆς μονόκλιτης βασιλικῆς μὲ δίκλινη στέγη.

Τὸ 1893 ἢ τὸ 1894 ἐπισκέφθηκε τὴν Μονὴ ὁ μετέπειτα ἑβδομος Πρόεδρος τῆς Τρίτης Γαλλικῆς Δημοκρατίας Felix Faure (1895 – 1899). Γοητεύθηκε τόσο πολὺ ἀπὸ τὴν ἐξαιρετικὴν θεά πού εἶδε ἀπὸ τὸ λόφο τῆς Μονῆς, ὥστε «ἀφοῦ στράφηκε προδηλό-

τατα συγκεκινημένος μεθ' ἱκανὴν ἀφαίρεσιν πρὸς τοὺς συνοδοὺς του, εἶπε: ἐπίστευον μέχρι τῆς ὥρας ταύτης, ὅτι μόνοι οἱ Καθολικοὶ μοναχοὶ ἐγίνωσκον νὰ ἐκλέγωσι τὰς ὠραιοτάτας τοποθεσίας πρὸς ἰδρυσιν μοναστηρίων· τώρα βλέπω, ὅτι καὶ οἱ ἰδιοὶ σας δὲν ὑπελείποντο τῶν ἡμετέρων».

Κατὰ τὶς πρῶτες δεκαετίες τοῦ Κ' αἰ. ἡ Μονὴ «σβήνει». Τὸ 1931 ἔφτασε νὰ ἔχει μόλις 3 μοναχοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ δύο, οἱ ἀδελφοὶ Ἀντώνιος καὶ Σωφρόνιος Ἐκατομμάτης ἀπὸ τὸ Νεοχώρι ἦταν ὑπέργριοι. Ἡ κυριότερη αἰτία γι' αὐτὴν τὴν δραματικὴ μείωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μοναστῶν ἦταν τὸ γεγονός ὅτι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Χίου ἀπὸ τοὺς Τούρκους (1912) καταργήθηκε ὁ θεσμὸς τῶν ἐμβατικιάσεων καὶ μετεμβατικιάσεων περιουσιακῶν στοιχείων τῶν Μονῶν στοὺς νεοεισερχόμενους μοναχοὺς τους, ποὺ ἀποτελοῦσαν κίνητρα γιὰ μοναχισμό. Τὸ τελειωτικὸ, ὅμως, κτύπημα στὴ Μονὴ δόθηκε τὸ 1931. Στις 16 Ἰουλίου ἐκείνης τῆς χρονιᾶς ἐκδόθηκε ὁ νόμος 5141, μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου ἀπαλλοτριώθηκαν καὶ ἐξαγοράστηκαν ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς ἐμβατικιαστὲς τους σχεδὸν ὅλα τὰ κτήματα τῆς Μονῆς. Στὴν κατοχὴ τῆς τελευταίας παρέμειναν ἐλάχιστα μόνο ἀγροτεμάχια στὶς παρυφῆς τοῦ λό-

φου της, κυρίως για την καλλιέργεια τῶν ὁποίων ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ ἐξυπηρέτηση τῆς Μονῆς, δούλευαν τακτικοὶ ἐργάτες Νεοχωροῦσοι.

3. Ἀπὸ τὴ μετατροπὴ τῆς Μονῆς σὲ γυναικεία τὸ 1932 μέχρι σήμερα: Ἡ Μονὴ περισώθηκε τελικὰ ἀπὸ τὴ διάλυση μὲ τὴ μετατροπὴ της σὲ γυναικεία τὸ 1932. Σ' αὐτὴν ἐγκαταστάθηκαν τῇ προστασίᾳ τοῦ τότε Μητροπολίτη Χίου Πολύκαρπου Βαρβάκη, 12 Μικρασιάτισες πρόσφυγες μοναχὲς ἀπὸ τὴν κωμόπολη Ἀλάτσατα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Σ' αὐτὲς τὰ ἐπόμενα χρόνια προστέθηκαν, σύμφωνα μὲ τὸν Κώδικα τῆς Μονῆς, καὶ ἄλλες Μικρασιάτισες, ἀλλὰ καὶ Χιώτισες, ἀκόμη καὶ Μυτιληνιᾶς καλόγριες, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναστριῶν στὴ Μονὴ νὰ φτάσει τὶς 32 τὸ 1944. Ἀπὸ τὴ δεκαετία τοῦ 1950 καὶ μετὰ ἄρχισε μία συστηματικὴ προσπάθεια γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τῆς Μονῆς, μὲ τὸ νὰ γίνουν ἀρκετὰ ἐξωραϊστικὰ ἔργα σ' αὐτὴν (μετασκευὴ Καθολικοῦ, ἀνέγερση κελιῶν, εὐπρεπισμὸς αὐλογύρου κ. ἄ.).

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας 7 Μαΐου τοῦ 1934 ἐπισκέφθηκαν γιὰ προσκύνημα τὴν Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ὁ τότε ἀρχηγὸς τοῦ πολιτικοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων Ἐλευθέριος Βενιζέλος μὲ τὴ χιώτικης καταγωγῆς σύζυγό του Ἑλενα Βενιζέλου – Σκυλί-

τη και τὴ συνοδεία τους.

Τὴ Δευτέρα 13 Μαΐου 1957 ὁ τότε Βασιλιάς τῶν Ἑλλήνων Παῦλος (1947-1964) καὶ ἡ Γερμανίδα σύζυγός του, Βασίλισσα Φρειδερίκη πραγματοποιήσαν ἐπίσκεψη, ποὺ διήρκεσε μία ὥρα, στὴ Μονὴ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ.

Τὴν ἴδια χρονιὰ ἐπισκευάστηκε ξανὰ καὶ ἐπεκτάθηκε τὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς παίρνοντας αὐτὴ τὴ φορὰ ρυθμὸ νεοβυζαντινὸ. Σ' αὐτὸ δόθηκε σχῆμα ἐλευθέρου σταυροῦ μὲ τροῦλο ἀφοῦ δημιουργήθηκαν θόλοι ἀπὸ σκυρόδεμα καὶ κατεδαφίστηκε σημαντικὸ τμῆμα τῶν πλαγίων τοίχων.

Τὸ 1994 πραγματοποιήθηκε ἡ τελευταία ἀνακαίνιση τοῦ Καθολικοῦ μὲ χρήματα Χιωτῶν ὁμογενῶν τῆς Νέας Ὑόρκης.

Ἀπὸ τὸ 1961 καὶ κάθε χρόνο τὴν Τρίτη τῆς Διακαινησίμου Ἑβδομάδος (Νιότрито) στὴ Μονὴ τελεῖται ἐπιμνημόσυνη δέηση γιὰ τὰ θύματα τῆς σφαγῆς καὶ τοῦ ὀλοκαυτώματος ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε μητροπολίτη Χίου παρουσία τῶν Ἀρχῶν τῆς νήσου καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ πλήθους εὐλαβῶν προσκυνητῶν.

Ἡ Μονή, χάρις στὸν ἐνάρετο ζῆλο, τὴν ἐργατικότητα, τὴ δραστηριότητα, τὴν χριστιανικὴ ἀγάπη καὶ τὴν καλοσύνη ποὺ ἐπέδειξαν οἱ μοναχὲς ἀπὸ τὸ 1932

καὶ μετὰ, ἀλλὰ πάνω ἀπ' ὅλα χάρη στὶς ἄοκνες καὶ ἄγρυπνες φροντίδες τῶν ἐκάστοτε μητροπολιτῶν Χίου ἔχει ἐξελιχθεῖ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη σὲ καθημερινὸ παγχακὸ προσκύνημα. Τὰ πάντα μέσα σ' αὐτὴν ἀστράφτουν ἀπὸ τὴν καθαριότητα, τὴν τάξη καὶ τὴν νοικοκυροσύνη. Οἱ εὐσεβεῖς ἐπισκέπτες ἔχουν σήμερα ζωντανὴ τὴν αἴσθηση, ὅτι βρίσκονται στὸν ἐσωτερικὸ χῶρο μίας ἱερῆς κυψέλης γαλήνης καὶ προσευχῆς. Ἡ γραφικότητα τοῦ τοπίου ποὺ περιβάλλει τὸ λόφο τῆς Μονῆς, ἡ ἐξαίσια θεά ἀπὸ τὴ Μονὴ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα, ἡ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴ πόλη τῆς Χίου, προπάντων ὅμως ἡ ἱστορικὴ σημασία καὶ ἡ ἱερότητα τοῦ χώρου ἔχουν καταστήσει τὴ Μονὴ πανελλήνιο προσκύνημα καὶ συνάμα λαμπρὸ τουριστικὸ μαγνήτη γιὰ τὸ νησί.

Μέχρι καὶ πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια οἱ μοναχὲς ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν ἀγιογραφία, τὴ ζωγραφικὴ, τὸ ἐργόχειρο, τὴν ὑφαντουργία, τὴν ἱεροραπτική, τὴν λεπτοτεχνία, τὸ κέντημα, τὴν ταπητουργία, καὶμποῦσε νὰ ἀγοράσει ὅποιος ἐπισκέπτης τῆς Μονῆς ἤθελε ὠραῖα ἐνθύμια.

Τὸ πιὸ σημαντικὸ πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζει τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ Μονὴ εἶναι ἡ συνεχὴς μείωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μοναστριῶν της. Σήμερα, μόλις 5

μοναχὲς ἐγκαταβιώνουν στή Μονή. Ὅλες εἶναι πᾶνω ἀπὸ 60 χρόνων καί, πλὴν τῆς Ἡγουμένης Ἀγνῆς, ἄρρωστες. Ὁ κίνδυνος διάλυσης τῆς Μονῆς σὲ μερικὰ χρόνια εἶναι ὁρατός. Ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν θὰ ἐπιτρέψουν νὰ γίνει αὐτό.

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΣΤΗ ΧΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κατὰ τὴν προσωπική μας ἐκτίμηση, δύο εἶναι οἱ σημαντικότερες προσφορὲς τῆς Μονῆς στὴν χιακὴ κοινωνία. Πρῶτον, ἡ λειτουργία Σχολῆς καὶ Βιβλιοθήκης στὰ κτίριά της τὰ χρόνια ποὺ προηγήθηκαν τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821, κάτι ποὺ εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ μετατραπεῖ τότε ἡ Μονὴ σὲ φάρο τῆς παιδείας γιὰ τοὺς ὑπόδουλους στοὺς Τούρκους Χιώτες καὶ ὄχι μόνο. Δεύτερον, ἡ πνευματικότητα τὴν ὁποία ἔχει ἐκπέμψει καθ' ὅλα τὰ χρόνια τῆς λειτουργίας της ἡ Μονὴ στοὺς κατοίκους κυρίως τοῦ Νεοχωρίου, τῶν Θυμιανῶν, τοῦ Κάμπου, τῶν Καμποχώρων καὶ τῆς Καλλιμασιᾶς.

Κωνσταντῖνος Γεωργ. Καρατζᾶς
Θεολόγος Καθηγητὴς στὰ σχολεῖα τῆς Χίου –
ΜΑ Ἱστορίας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μπούρα Χαράλαμπου Θ., «Τὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς Ἀγίου Μηνᾶ στὴ Χίο», *Ἐκκλησίαις στὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν Ἄλωση*, τ. Β', Ἀθῆνα 1982, σσ. 241-248 (καὶ ἀνάτυπο).

Μυριαγκοῦ Στέλλας – Συρρῆ Μαρίας – Βουτσῆ Κυριακῆς, Ἅγιος Μηνᾶς, *Ἡ ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Χίου* (Εὐσεβὲς προσκύνημα τῶν μαθητριῶν τοῦ Λιβανείου Γυμνασίου πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν μαρτύρων τοῦ ἔθνους), Χίος 1960.

Λυδίας μοναχῆς, Ἡγουμένης Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγ. Μηνᾶ, Ἅγιος Μηνᾶς, *Ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Χίου*, Χίος 1970.

Εὐφημίας Μοναχῆς, Καθηγουμένης Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Μηνᾶ, *Οἱ Ἅγιοι Μηνᾶς, Βίκτωρας καὶ Βικέντιος, Ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Χίου* (Ἱστορία – Βίος), Χίος, χ. χ.

Καρατζᾶ Κωνσταντίνου Γεωργ., *Ἡ ἱστορία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἀγίων Μηνᾶ, Βίκτωρος & Βικεντίου τῆς Χίου*, Χίος Νοέμβριος 2008. [Δεύτερη ἐκδοσὴ τοῦ βιβλίου, βελτιωμένη καὶ ἐπαυξημένη πραγματοποιήθηκε τὸν Ἰανουάριο τοῦ 2010].

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ τοῦ ἔτους βις', 2016

Ἰνδικτιῶνος θ'
Ἡλίου κύκλοι 20
Σελήνης κύκλοι 19
Σελήνης θεμέλιον 2
Κρεοφαγίας ἡμέραι 73
Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια ἡμέρα Τετάρτη
Ἀρχὴ ΤΡΙΩΔΙΟΥ, 21 Φεβρουαρίου
(Ἐωθινὸν ε', Ἦχος πλ. α')

Ἡ Ἀπόκρεως, 6 Μαρτίου
Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου
Παρασκευῇ Β' Νηστείων
Νομικὸν Φάσκα, Ἀπριλίου 26
Λατίνων Πάσχα, 27 Μαρτίου
Ἅγιον ΠΑΣΧΑ, 1 Μαΐου
Ἀνάληψις, 9 Ἰουνίου
Πεντηχοστή, 19 Ἰουνίου
Κυριακὴ ἀγίων Πάντων, 26 Ἰουνίου
Νηστεία ἀγίων Ἀποστόλων, ἡμέραι 2
Ἡ μνήμη αὐτῶν ἡμέρα Τετάρτη
Μεταμόρφωσις, ἡμέρα Σαββάτω
Κοίμησις τῆς Θεοτόκου, ἡμέρα Δευτέρα
Ἡ Ὑψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἡμέρα Τετάρτη
Ἡ Παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων ἡμέρα Σαββάτω

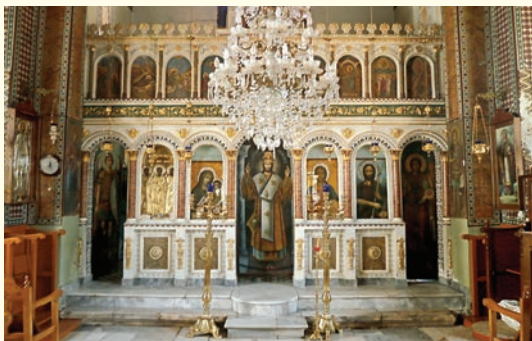
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016

1	Π		ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΚΥΡΙΟΥ. Βασιλείου Μεγ., Ἐμμελείας, Πέτρου, Γρηγορίου, Τηλεμάχου
2	Σ	»	Σιλβέστρου, Θεοπέμπτου, Θεοδότῃς, Σεραφεῖμ Σάραφ, Ζώρζη, Θεοπίστου
3	Κ		ΠΡΟ ΦΩΤΩΝ. Μαλαχίου προφ., Γορδίου, Θωμαΐδος, Γενοβέφας
4	Δ		Ἵνουφρίου & Νικηφόρου Λεπτοῦ ὁσίων ἐν Χίῳ, 70 Ἀποστόλων
5	Τ		Θεοπέμπτου, Θεωνά, Συγκλητικῆς, Γρηγορίου, Ῥωμανοῦ
6	Τ		ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ
7	Π		Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ
8	Π		Γεωργίου, Δομνίκης, Κύρου, Ἀγάθωνος, Ἀττικοῦ, Μακαρίου, Θεοδώρου
9	Σ		Πολυεύκτου, Εὐστρατίου, Πέτρου, Παρθένας, Ἀντωνίας, Λαυρεντίου
10	Κ	●	ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ. Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανοῦ, Μαρκιανοῦ, Θεοφάνους Ἐγκλ.
11	Δ		Θεοδοσίου Κοινοβιάρχου, Ἀγαπίου, Θεοδοσίου Ἀθων., Βιταλίου
12	Τ		Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου, Ἠλίας, Στεφάνου, Φιλοθέου
13	Τ		Ἑρμούλου, Στρατονίκου, Μαξίμου, Εἰρηνάρχου, Ἰλαρίου
14	Π		Πατέρων ἐν Σινᾷ καὶ Ραϊθῶ, Δαμιανοῦ, Παύλου, Νίνας, Σάββα
15	Π		Παύλου Θηβ., Ἰωάννου, Καλυβ., Γερασίμου, Γαβριήλ
16	Σ		Προσκ. ἁλυσ. ἀπ. Πέτρου, Νεονίλλης & 3 ἐγγονῶν, Δάνακτος, Νικολάου
17	Κ	◐	ΙΒ' ΛΟΥΚΑ (10 λεπτῶν). Ἀντωνίου Μεγ., Γεωργίου Ἰωαν., Ἀντωνίου Βεροίας
18	Δ		Ἀθανασίου & Κυρίλλου πατρ. Ἀλεξ., Θεοδούλης
19	Τ		Μακαρίου, Μάρκου Εὐγενικοῦ, Ἀρσενίου Κερκυράς
20	Τ		Εὐθυμίου μεγ., Εὐσεβίου, Ζαχαρίου Ἀρτης
21	Π		Μαξίμου ὁμ., Εὐγενίου, Μαξίμου Γραικοῦ, Πατρόκλου, Ἀγνῆς
22	Π		Τιμοθέου ἀποστ., Ἀναστασίου Πέρσου, Ἰωσήφ Κρητός, Λέοντος
23	Σ		Κλήμεντος Ἀγκ., Ἀγαθαγγέλου, Διονυσίου ἐν Ὀλύμπῳ, Ἀρχολίου
24	Κ	○	ΙΔ' ΛΟΥΚΑ (Τυωλ.). Ζήνης, Ζωσιμᾶ, Βαβύλα, Φίλωνος, Νεοφύτου ἐγκλειστού
25	Δ		Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Αὐξεντίου, Μαργαρίτας
26	Τ		Ξενοφώντος & συνοδείας, Κλήμεντος Ἀθ., Ἀνανίου, Θεοδώρου Στουδ.
27	Τ		Ἀνακ. λειψ. Ἱ. Χρυσοστόμου, Μαρκιανῆς, Δημητρίου
28	Π		Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Παλλαδίου, Ἰακώβου, Χαρίτος, Ἰσαάκ τοῦ Σύρου
29	Π		Δημητρίου Χιοπολίτου, Ἀνακομιδῆ λειψ. Ἱγνατίου Θεοφόρου,
30	Σ		Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Θεοφίλου νέου, Χρυσῆς, Ἱππολύτου, Θεοδώρου, Αὔρας, εὐρεσις εἰκ. Παναγίας Τήνου
31	Κ		ΙΕ' ΛΟΥΚΑ (Ζακχ.). Κύρου & Ἰωάννου, Ἠλίας Ἀρδ., Ἀρσενίου, Ἀθανασίας

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολ. β' 8-12	Λκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομή Ἰ. Χριστοῦ	
3	Β' Τιμ. δ' 5-8	Μρκ. α' 1-8	πλ. β'	Θ'
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Μτθ. γ' 13-17	Τά Ἁγία Θεοφάνια	
7	Πρξ. ιθ' 1-8	Ἰωάν. α' 29-34	Σύν Ἰωάννου Προδρόμου	
10	Ἐφεσ. δ' 7-13	Μτθ. δ' 12-17	Βαρύς	Ι'
17	Ἐβρ. ιγ' 17-21	Λκ. ιζ' 12-19	πλ. δ'	ΙΑ'
18	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Μτθ. ε' 14-19	Ἀθανασίου & Κυρίλλου	
24	Α' Τιμ. α' 15-17	Λκ. ιη' 35-43	α'	Α'
25	Ἐβρ. ζ' 26 - η' 2	Ἰωάν. ι' 9-16	Γρηγορίου Θεολόγου	
27	Ἐβρ. ζ' 26 - η' 2	Ἰωάν. ι' 9-16	Ἰωάννου Χρυσοστόμου	
30	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Μτθ. ε' 14-19	Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν	
31	Α' Τιμ. δ' 9-15	Λκ. ιθ' 1-10	β'	Β'

Εἰκ. 10. Τό ἐσωτερικό τοῦ σημερινοῦ Καθολικοῦ τῆς Μονῆς.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

1	Δ	☽	Τρύφωνος, Περγέτουας, Ἀναστασίου, Βασιλείου, Γεωργίου, 4 μαρτ. Μεγάρων
2	Τ		Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ , Ἰορδάνη, Γαβριήλ
3	Τ		Συμεών, Ἀννης προφ., Σταματίου, Ἰωάννου, Νικολάου νεομ. ἐν Χίω ,
4	Π		Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου ὁμολογητοῦ, Ἰωάννου, Νικήτα
5	Π		Ἀγάθης Κατάνης, Θεοδοσίου Σκοπέλου, Ἀντωνίου Ἀθηναίου
6	Σ		Βουκόλου Σμ., Φωτίου Μεγ., Φαύστας, Δωροθέας, Βαρσανουφίου
7	Κ		ΙΣΤ' ΜΑΤΘ. (Ταλ.) . Παρθενίου Λαμπνάκ., Λουκά νέου, Γεωργίου Κρητός
8	Δ	●	Ζαχαρίου πρ., Θεοδώρου Στρατ., Μακαρίου, Μάρθας, Μαρίας
9	Τ		Νικηφόρου, Παγκρατίου ἐπ., Μαρκέλλου Σικελίας, Φιλαργίου Κύπρου
10	Τ		Χαραλάμπους ἱερομ. , Ζήνωνος ταχυδρ., Ἀναστασίου, Πορφυρίου
11	Π		Βλασίου ἱερομ., Θεοδόρας Αὐγουστής, Γεωργίου Σέρβου
12	Π		Μελετίου Ἀντιοχ., Ἀντωνίου, Χρήστου κηπουροῦ, Μαρίας, Πλωτίνου
13	Σ		Ἀκύλα & Πρίσκιλλας ἀποστόλων, Εὐλογίου, Συμεών
14	Κ		ΙΖ' ΜΑΤΘ. (Χαν.) . Αὐξεντίου, Ἀβραάμ, Μάρωνος, Νικολάου, Δαμιανοῦ
15	Δ	☾	Ἀνθίμου ἐν Χίω , Ὀνησίμου ἀπ., Εὐσεβίου ὁσ., Ἰωάννου
16	Τ		Παμφίλου μάρτυρος, Φλαβιανοῦ Κων/πόλεως, Μαρίας
17	Τ		Θεοδώρου, Πουλχερίας, Μιχαήλ, Μαριάμνης, Ἀγαθαγγέλου
18	Π		Λέοντος Ρώμης, Ἀγαπητοῦ ἐπ. Σιναίου
19	Π		Φιλοθέης Ἀθην. , Φιλήμονος ἀπ., Κόνωνος, Νικήτα, Ἀρχίππου
20	Σ		Λέοντος, Ἀγάθωνος, Βησσαρίωνος, Πλωτίνου
21	Κ		ΤΕΛΩΝΟΥ & ΦΑΡ. (Ἀρχὴ Τριωδ.) Τιμοθέου, Εὐσταθίου, Ἰωάννου, Ζαχαρίου
22	Δ	○	Τῶν ἐν Εὐγενίῳ Μαρτύρων, Θαλασσίου
23	Τ		Πολυκάρπου Σμύρνης , Προτερίου, Γοργονίας, Ἰωάννου, Λαζάρου
24	Τ		Α' & Β' εὐρεσις κεφαλῆς Προδρόμου
25	Π		Ταρασίου, Ρηγίνου ἐπ. Σκοπέλου, Ἀλεξάνδρου Θράκης
26	Π		Πορφυρίου, Φωτεινῆς ἱσαπ., Θεοκλήτου, Ἰωάννου Κάλφα
27	Σ		Προκοπίου, Στεφάνου, Ἀσκληπιοῦ, Ἡλίας, Λεάνδρου, Σίμωνος
28	Κ		ΑΣΩΤΟΥ . Βασιλείου, Νέστορος, Βάρσου, Κυράννας
29	Δ		Ἰωάννου Κασσιανοῦ & Γερμανοῦ ὁσίων

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἑβρ. ζ' 7-17	Λκ. β' 22-40	Ὑπαπαντή τοῦ Κυρίου	
7	Β' Κορ. στ' 1-10	Μτθ. κε' 14-30	γ'	Γ'
10	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17- ιστ' 2	Ἄγ. Χαραλάμπους	
14	Β' Κορ. στ' 16-ζ' 1	Μτθ. ιε' 21-28	δ'	Δ'
15	Γαλ. ε' 22 – στ' 2	Μτθ. ια' 27-30	Ὅσιου Ἀνθίμου	
21	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λκ. ιη' 10-14	πλ. α'	Ε'
24	Β' Κορ. δ' 6-15	Μτθ. ια' 2-15	Α' & Β' εὐρ. κεφ. Προδρόμου	
28	Α' Κορ. στ' 12-20	Λκ. ιε' 11-32	πλ. β'	ΣΤ'

Façade du mansiole (Couvent de St-Minas)

Courtesy of the Monastery of St. Minas

Εἰκ. 11. Οἱ συνέπειες τῶν σεισμῶν τοῦ 1881 στό ὀστεοφυλάκιο τῆς Μονῆς (Ἀπό τό φωτογραφικό λεύκωμα τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης, σ. 22).

ΜΑΡΤΙΟΣ 2016

1	Τ		Εὐδοκίας, Μαρκελλου, Ἀντωνίνης, Χαρίση, Ἀγαπίου
2	Τ	☽	Ἡσυχίου, Εὐθαλίας, Θεοδότου, Ἰωακείμ, Νικολάου Πλανᾶ
3	Π		Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Θεοδωρήτου
4	Π		Γερασίου, Παύλου, Ἰουλιανῆς, Γρηγορίου Ἀσσου, Γρηγορίου Κύπρου
5	Σ		Ψυχασάββατο. Εὐλαμπίου, Μάρκου, Παρθενίου, Γεωργίου, Βιργιλίου
6	Κ		ΑΠΟΚΡΕΩ. Ἀρκαδίου, 42 μαρτ. ἐν Ἀμορίῳ, Ἡσυχίου, Εὐρ. Τιμ. Σταυροῦ
7	Δ		Λαυρεντίου Μεγάρων, Παύλου, Ἐφραίμ, Ἐλπίδιου
8	Τ		Θεοφυλάκτου Νικομ., Ἑρμοῦ ἀπ., Παύλου ὁμολ.
9	Τ	●	Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μ., Καισαρίου, Χρίστου, Πανάγου
10	Π		Κοδράτου Κορίνθου, Ἀναστασίας Πατρ., Μιχαήλ Μαυρουδῆ, Κυπριανοῦ
11	Π		Σωφρονίου, Θεοδώρας βασιλ., Γεωργίου Σιναΐτου, Θαλῆ
12	Σ		Γρηγορίου Διαλόγου, Συμεὼν νέου Θεολόγου, Θεοφάνους Σαμοθράκης
13	Κ		ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ. Νικηφόρου Κων/πόλεως, Πουπλίου ἱερομ. Ἀθηνῶν
14	Δ		ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ. Βενεδίκτου, Εὐσχήμου, Ἀλεξάνδρου Κίτρ., Διονυσίου Θεσ.
15	Τ	☾	Μανουὴλ Νεομ. ἐν Χίῳ, Ἀγαπίου, Μανουὴλ Ἀριστοβούλου, Νικάνδρου
16	Τ		Χριστοδούλου, Σαβίνου, Μαλαχίου, Ἰουλιανοῦ
17	Π		Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, Θεοστηρίκτου, Πατρικίου, Παύλου
18	Π		Α' ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ. Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Τροφίμου
19	Σ		Ἁγ. Θεοδώρου. Μνήμη τοῦ διὰ κολλύβων θαύματος. Χρυσάνθου & Δαρείας
20	Κ		Α' ΝΗΣΤ. (Ὁρθοδ.) Τῶν ἐν τῇ Μονῇ Ἀγ. Σάββα ἀναireθ., Μύρωνος Κρήτης
21	Δ		Ἰακώβου, Φιλήμονος, Θωμᾶ, Μιχαήλ Εὐρυτ., Σεραπείωνος
22	Τ		Βασιλείου, Καλλινίκης, Δροσίδος, Εὐθυμίου
23	Τ	○	Νίκωνος & 199 μαρτ., Λουκᾶ Μυτιλήνης
24	Π		Παρθενίου Χίου, Ἀρτέμονος, Ζαχαρίου
25	Π		ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ. ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ. Β' ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ
26	Σ		Σύναξις Ἀρχαγ. Γαβριήλ, 26 μαρτ. ἐν Γοτθίᾳ, Βασιλείου, Γεωργίου
27	Κ		Β' ΝΗΣΤ. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Ματρώνης, Λυδίας, Φιλητοῦ, Παύλου ἐπ. Κορίνθου
28	Δ		Ἰλαρίωνος ὁσ., Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70
29	Τ		Μάρκου, Κυρίλλου, Διαδόχου, Ἰωάννου, Εὐσταθίου 30 Τ Ἰωάννου Κλίμακος,
			Ζαχαρίου Κορίνθου, Ἰωήλ
31	Π	☽	Ὑπατίου ἱερομ., Ἀκακίου ὁμολ., Θεοφίλου ἐν Κρήτῃ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Α' Θεσ. δ' 13-17	Λκ. κα' 8-9, 25-27, 33-36	Ψυχοσάββατο	
6	Α' Κορ. η' 8-θ' 2	Μτθ. κε' 31-46	Βαρύς	Ζ'
9	Ἐβρ. ιβ' 1-10	Μτθ. κ' 1-16	40 Μαρτύρων	
13	Ρωμ. ιγ' 11-ιδ' 4	Μτθ. στ' 14-21	πλ. δ'	Η'
19	Β' Τιμ. β' 1-10	Μρκ. β' 23-γ' 5	Ἄγ. Θεοδώρου	
20	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰωάν. α' 44-52	α'	Θ'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου	
27	Ἐβρ. α' 10-β' 3	Μρκ. β' 1-12		

Εἰκ. 12. Ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς Ἀντωνίου Γ. Ἑκατομμάτης (1911-1931). Ἡ φωτογραφία ἀνήκει στὸν κ. Ἰωάννη Γεωργαροῦδη, ἀπὸ τὸ Νεοχώρι.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016

1	Π		Γ' ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ. Γεροντίου, Βασιλείδου, Μακαρίου, Μελίτωνος
2	Σ		Θεοδώρας, Τίτου ὁσ., Ἀπφριανού, Αἰδεσίου, Γρηγορίου, Ἀλεξάνδρας
3	Κ		Γ' ΝΗΣΤ. (ΣΤΑΥΡ/ΣΕΩΣ). Ἰωσήφ ὕμνογρ., Νικήτα ὁμολ., Ἐλπιδοφόρου
4	Δ		Γεωργίου, Πλάτωνος, Ζωσιμά, Νικήτα, Θεωνά
5	Τ		Νικηφόρου, Θεοδώρας, Ἀργυρῆς
6	Τ		Εὐτυχίου, Γρηγορίου, 120 μαρτ.
7	Π	●	Γεωργίου, Σάββα, Καλλιπτίου, Ἀκυλίνας
8	Π		Δ' ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ. Ἡρωδίωνος, Ἀγάβου, Ρούφου, Ἰωάννου ἐν Κῶ
9	Σ		Εὐψυχίου μάρτ., Βαδίου, Ὑπομονῆς
10	Κ		Δ' ΝΗΣΤ. Ἰωάννου Κλίμακος, Γρηγορίου Ε', Τερεντίου, Δήμου, Δημοσθένους,
11	Δ		Μιλτιάδου, Ἐπαμεινώνδα, Σοφοκλέους
12	Τ		Ἀντίπα ἐπ. Περγάμου, Τρυφαίνης, Φιλίππου
13	Τ		Βασιλείου, Ἀνθούσης, Ἀκακίου, Σεργίου, Ἀρτέμιος
14	Π	☾	ΜΕΓΑΣ ΚΑΝΩΝ. Μαρτίνου Ρώμ., Ζωίλου, Ἐλευθερίου, Θεοδοσίου
15	Π		Μεγ. Κανόνος, Ἀριστάρχου, Δημητρίου
16	Σ		ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ. Κρήσκεντος, Λεωνίδα ἐπ. Ἀθηνῶν, Ἀναστασίας μ.
			Παναγίας Θεοσκεπαστής, Ἀγάπης, Εἰρήνης, Γαλήνης, Μιχαήλ, Χαρίσση, Νίκης
17	Κ		Ε' ΝΗΣΤ. Μαρίας Αἰγυπτ. Μακαρίου Κορίνθου, Ἀγαπητοῦ, Συμεών
18	Δ		Σάββα, Κοσμᾶ, Εὐθυμίου, Ἀθανασίας, Κυρίλλου
19	Τ		Παφνουτίου, Θεοδώρου, Φιλίππου, Σωκράτους, Διονυσίου, Γεωργίου,
			Ἰωάννου, Συμεών
20	Τ		Θεοδώρου, Ζαχαρίου, Ἀναστασίου, Θεοτίμου, Ἀθανασίου & Ἰωάσαφ
21	Π		Ἀλεξάνδρας, Ἀναστασίου, Ἰανουαρίου
22	Π	○	Ναθαναήλ ἀπ., Νεάρχου, Θεοδώρου Συκεώτου
23	Σ		Τοῦ Λαζάρου, Γεωργίου Πτολ., Θερينوῦ, Λαζάρου
24	Κ		ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ. Ἐλισάβετ, Σάββα, Δούκα Μυτιλ., Νικολάου, Ξενοφώντος
25	Δ		Μεγάλη Δευτέρα. Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου.
26	Τ		Μεγάλη Τρίτη. Τῶν 10 Παρθένων.
27	Τ		Μεγάλη Τετάρτη. Τῆς ἀλειψάσης τόν Κύριον μύρω.
28	Π		Μεγάλη Πέμπτη. Ὁ Μυστικός Δεῖπνος.
29	Π		Μεγάλη Παρασκευή. Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου.
30	Σ	☽	Μέγα Σάββατο. Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος τοῦ Κυρίου.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕ ΡΟΜΗ ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Ἑβρ. δ' 14-ε' 6	Μρκ. η' 34-θ' 1	γ'	ΙΑ'
10	Ἑβρ. στ' 13-20	Μρκ. θ' 17-31	δ'	Α'
17	Ἑβρ. θ' 11-14	Μρκ. ι' 32-45	πλ. α'	Β'
23	Ἑβρ. ιβ' 28 – ιγ' 8	Ἰωάν. ια' 1-45	Τοῦ Λαζάρου	
24	Φίλιπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Τῶν Βαΐων	

Εἰκ. 13. Φωτογραφία τῆς πρώτης μοναστηριακῆς ἀδελφότητος τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ. Τραβήχτηκε πιθανότατα μεταξύ 1930-1950. (Αρχεῖο Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγ. Μηνᾶ, Βίκτωρος & Βικεντίου).

ΜΑΪΟΣ 2016

1	K		ΤΟ ΑΓΙΟ ΠΑΣΧΑ.
2	Δ		Δευτ. Διακ., Γεωργίου Τροπαιοφ., αν. λειψ. Μ. Ἀθανασίου, Ἑσπέρου, Ζωῆς
3	Τ		Τρίτη Διακ., Ραφαήλ, Νικολάου, Εἰρήνης, Τιμοθέου, Μαύρας, Πέτρου, Ζενίας
4	Τ		Τετάρτη Διακ., Πελαγίας, Ἀθανασίου, Ἰλαρίου, Νικηφόρου, Μόνικας
5	Π		Πέμπτη Διακ., Μάρκου Εὐαγγελιστοῦ, Εἰρήνης μεγαλ., Ἐφραίμ νέου
6	Π	●	Παρασκευή Διακ., Ζωοδόχου Πηγῆς, Ἰωβ δίκαιου, Σεραφεῖμ ὁσίου
7	Σ		Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος Σταυροῦ, Ἀκακίου, Νείλου, Κοδράτου
8	K		ΤΟΥ ΘΩΜΑ. Πατέρων Ἱ. Μ. Νταοῦ, 5 νεομ. Σαμοθράκης, Ἱ. Θεολόγου, Ἀρσενίου
9	Δ		Ἡσαίου προφ., Χριστοφόρου μ., Νικολάου ἐν Βουνένοις, Ἀκυλινὰς
10	Τ		Σίμωνος ἀπ., Λαυρεντίου Σαλαμ.
11	Τ		Μεθοδίου & Κυρίλλου, Ἀργυρίου, Μωκίου, Θεοδώρου Μυτ.
12	Π		Ἐπιφανίου Κύπρου, Φιλίππου, Θεοδώρου Κυθήρ., Ἰωάννου, Γερμανοῦ
13	Π	☾	Γλυκερίας, Σεργίου ὁμολ., Πανσικάκου ἐπ. Συνάδων, Γαβριήλ Ἰβήρος
14	Σ		Ἰσιδώρου ἐν Χίω, Θεράποντος, Ἰσιδώρου, Λεοντίου, Ἰωάννου, Μάρκου
15	K		ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ. Ἰωσήφ & Νικοδήμου, Ἠλία Ἀρδ., Ταξ. Μανταμάδου, Σεραφεῖμ
16	Δ		Φαναρίου, Ἀχιλλίου ἐπ. Λαρίσης, Παχωμίου τοῦ μεγάλου, Ἀνδρέου, Ναοῦμ
17	Τ		Θεοδώρου, Νικολάου, Γεωργίου Μυτιληνῆς
18	Τ		Ἀνδρονίκου, Ἰουνίας, Ἀθανασίου, Νικολάου, Θεοφάνους, Νεκταρίου
19	Π		Πέτρου, Διονυσίας, Ἀνδρέου, Ἰουλίας, Ἡρακλείου, Παύλου, Χριστίνας
20	Π		Πατρικίου, Μενάνδρου, Θεοτίμης, Κόνωνος, Ἰωάννου, 13 Κυπρίων μαρτ.
21	Σ	○	Νικήτα, Ἰωσήφ, Ἰωάννου ὁσίων ἐν Χίω, Ἄνακ. λειψ. Ἀγ. Νικολάου, Λυδίας
			Κωνσταντίνου & Ἐλένης ἱσαποστ., Πάχωμίου, Χριστοφόρου
22	K		ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ. Δημητρίου, Παύλου, Βασιλίσκου, Βλαδιμήρου, Σοφίας
23	Δ		Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου Κύπρου, Μαρίας Κλωπᾶ, Ἰωακείμ ἱθὰκ.
24	Τ		Συμεῶν Στυλίου, Ἰαρίωνος, Μελετίου, 11208 μ.
25	Τ		ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ. Γ' εὐρεσις Τιμίας Κεφαλῆς Προδρόμου
26	Π		Κάρπου, Ἀλφασίου, Ἀλεξάνδρου Θεσ., Ἀβερκίου, Ἐλένης
27	Π		Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, Ἐλλαδίου, Θεράποντος, Ἀλυτίου, Παύλου, Ἰουλιανῆς
28	Σ		Εὐτυχίου, Ἐλικωνίδος, Δημητρίου, Ἀλεξάνδρου, Ἀρσενίου, Ἀνδρέου
29	K	☽	ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ. Ἀνδρέου Ἀργέντη νεομ. Χιοπολίτου, Βησσαρίωνος,
			Θεοδοσίας, Ἀνδρέου, Ἰωάννου, Ἀλεξάνδρου, Ὑπομονῆς
30	Δ		Ἰσαακίου ἡγ. Μονῆς Δαλμάτων
31	Τ		Ἑρμείου, τῶν ἐν Ἀσκάλωνι μαρτ., Εὐσεβίου

ΜΑΪΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Πρξ. α' 1-9	Ἰωάν. α' 1-17	α'	-
2	Πρξ. ιβ' 1-11	Ἰωάν. β' 12-22	Ἁγ. Γεωργίου	
6	Πρξ. γ' 1-8	Λκ. ι' 16-21	Ζωοδόχου Πηγῆς	
8	Α' Ἰωάν. α' 1-7	Ἰωάν. κ' 19-31	-	Α'
14	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17 - ιστ' 2		
15	Πρξ. στ' 1-7	Μρκ. ιε' 43-ιστ' 8	β'	Δ'
21	Πρξ. κστ' 1, 12-20	Ἰωάν. ι' 1-9	Κων/νου καὶ Ἑλένης	
22	Πρξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ'	Ε'
25	Β' Κορ. δ' 6-15	Ἰωάν. ζ' 14-30	Μεσοπεντηκοστή – Προδρ.	
29	Πρξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ'	Ζ'

Εἰκ. 14. Ὁ Μητροπολίτης Χίου Παντελεήμων Φωστίνης, ὁ Βασιλιάς τῆς Ἑλλάδος Παῦλος καὶ ἡ Βασίλισσα Φρειδερίκη στὴ Μονὴ τῶν Ἀγίων Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου τὴν 15ῃ Μαΐου 1957, Ἀξιωτάκη Ἀνδρέου Σ., Ἀφιέρωμα στὸν Μητροπολίτη Χίου Παντελεήμονα Φωστίνη, Χίος 1973, σ. 211.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

1	Τ		Ίουστίνου φιλοσόφ. & μάρτ., Πύρρου, Χαριτών
2	Π		Νικηφόρου, Κων/νου Μηθύμνης, Εράσμου, 30000 μάρτ., Μαρίνου
3	Π		Λουκιλλιανού, Παύλης, Ίωσήφ Θεσ/κης, Παύλου, Διονυσίου, Κλαυδίου
4	Σ		Μητροφάνους, Μάρθας & Μαρίας αδελφῶν Λαζάρου, Σοφίας
5	Κ	●	ΤΥΦΛΟΥ. Μάρκου νεομ. ἐν Χίω, Δωροθέου, Ἀπόλλωνος, Γοργίου, Νικάνδρου
6	Δ		Ίλαρίωνος μονῆς Δαλμάτων, Ἀττάλου
7	Τ		Θεοδότου, Σεβαστιανῆς, Παναγῆ, Πλουτάρχου, Ζηναΐδος
8	Τ		ΑΠΟΔ. ΠΑΣΧΑ. Καλλιόπης, Θεοδώρου Στρατ., Ναυκρατίου, Θεοφάνους.
9	Π		ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ. 3 Παρθενομ. ἐκ Χίου, Κυρίλλου Ἀλεξ., Θέκλας μ., Ἀλεξάνδρου
10	Π		Ἀλεξάνδρου, Ἀντωνίνης, Θεοφάνους, Πανσέμνης, Τιμοθέου
11	Σ		Βαρθολομαίου, Βαρνάβα, Λουκά Συμφερ., Παναγίας «Ἀξιόν Ἔστιν»
12	Κ	☾	ΠΑΤΕΡ. Α' ΟΙΚ. ΣΥΝ. Ὀνουφρίου, Πέτρου ἐν Ἀθῶ, Ἰωάννου, Συνεσίου
13	Δ		Ἀκυλίας, Διοδώρου, Ἄννας, Ἰωάννου, 10.000 μ., Ἀντιπάτρου
14	Τ		Ἐλισαίου, Μεθοδίου, Κυρίλλου, Νήφωνος, Ίουστίνου Πόποβιτς
15	Τ		Ἰερωνύμου, Αὐγουστίνου, Ἀμώς., Ἀχαϊκοῦ, Στεφανᾶ
16	Π		Τυχῶνος Ἀμαθοῦντος, Μάρκου, 45 μάρτ.
17	Π		Ἰσαύρου, Μανουήλ, Σαβέλ, Ἰσμαήλ, Ὑπατίου, Φιλονίδη, Ἰννοκεντίου
18	Σ		Ψυχοσάββατο. Λεοντίου Αἰγίνης, Ὑπατίου, Αἰθερίου, Θεοδούλου
19	Κ	○	ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ. Ἰούδα ἀπ., Παΐσιου, Ζωσίμου μάρτ., Ζήνωνος
20	Δ		ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ. Μεθοδίου Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα, Καλλίστου
21	Τ		Νικήτα νεομ. ἐν Χίω, Ἰουλιανῶ μ., Τερεντίου
22	Τ		Ζήνωνος & Ζηνᾶ, Εὐσεβίου ἱερομ., Βασιλείου ὁσ.
23	Π		Ἀγριππίνης, Ἀριστοκλέους, Δημητρίου, Βαρβάρου Πενταπολίτου, Ἀθανασίου, Νικήτα Θηβαίου
24	Π		Γενέσ. Προδρόμου., Ἀθανασίου Παρίου ἐν Χίω, Παναγιώτου
25	Σ		Φεβρωνίας, Ὀρεντίου καὶ 6 ἀδελφῶν, Διονυσίου, Προκοπίου
26	Κ	☽	ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ. Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη, Ἰωάννου ἐπ. Γοτθίας
27	Δ		Σαμψῶν ξενοδόχ., Ἰωάννας μυροφ., Γεωργίου Ἀγιορ. (ἀρχὴ νηστείας)
28	Τ		Κύρου, Ἰωάννου Ἀναργ., Σεργίου, Παύλου Κορίνθου
29	Τ		Πέτρου & Παύλου τῶν Πρωτοκορυφαίων, Γαῖου
30	Π		Συναξίς 12 Ἀποστόλων, Μιχαήλ κηπουροῦ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Πρξ. ιστ' 16-34	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α'	Η'
8	Πρξ. ιη' 12-28	Ἰωάν. ιβ' 36-47	Ἀποδ. Πάσχα	
9	Πρξ. α' 1-12	Λκ. κδ' 36-53	Ἀναλήψεως Κυρίου	
12	Πρξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωαν. ιζ' 1-13	πλ. β'	Ι'
18	Α' Θεσ. δ' 13-17	Ἰωάν. κα' 14-25	Ψυχασάββατο	
19	Πρξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	Πεντηκοστή	
20	Ἐφεσ. ε' 8-19	Μτθ. ιη' 10-20	Ἁγίου Πνεύματος	
24	Ρωμ. ιγ' 11 – ιδ' 4	Λκ. α' 1-25, 57-68, 76, 80	Γενέσ. Προδρόμου	
26	Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2	Μτθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	πλ. δ'	Α'
29	Β' Κορ. ια' 21 – ιβ' 9	Μτθ. ιστ' 13-19	Πέτρου & Παύλου	
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Μτθ. θ' 36, ι' 1-8	Ἀγ. Ἀποστόλων	

Εἰκ. 15. Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος στή Μονή τῶν Ἀγίων Μηνᾶ, Βίκτωρος και Βικεντίου, στίς 7-5-1934. Ἡ φωτογραφία ἀνήκει στόν κ. Ἰωάννη Ἀσπρόμουγχο.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

1	Π		Κοσμά & Δαμιανού Ἄναργ., Κωνσταντίνου, 2.000 μαρτ.
2	Σ		Κατάθεσις ἐσθήτος τῆς Θεοτόκου, Ἰουβεναλίου, Παύλου, Λάμπρου
3	Κ		Β' ΜΑΤΘ. (Κλ. μαθ.). Ὑακίνθου, Ἀνατολίου, Θεοδότῃς, Γερασίου, Ἰωακείμ
4	Δ	●	Ἀνδρέου Μελωδοῦ, Λουκίας, Μιχαήλ Χωνιάτῃ, Θεοδώρου
5	Τ		Ἀθανασίου ἐν Ἄθῳ, Λαμπαδοῦ ὁσ., Κυπριανοῦ
6	Τ		Σισώῃ, Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Λουκίας, Ἐπιμάχου, Κυρίλλου
7	Π		Κυριακῆς μεγαλ., Θωμᾶ ἐν Μαλεῶ, Εὐαγγελίου, Λουκιανοῦ
8	Π		Προκοπίου μεγαλομ., Θεοφίλου Ζιχνῶν, Ἀναστασίου, Ἀντιόχου
9	Σ		Παγκρατίου, Μητροφάνους, Μιχαήλ Πακινανᾶ, Διονυσίου, Μεθοδίου, Φωτίου
10	Κ		Γ' ΜΑΤΘ. (Θ. Προν.). 45 μαρτ. Ἀρμεν., 10.000 μ., Εὐμενίου & Παρθενίου Κρήτῃς
11	Δ		Εὐφημίας μεγ., Ὀλγας ἱσαπ., Ἰωάννου, Νικοδήμου, Νεκταρίου
12	Τ	☾	Παΐσιου Ἀγιορείτου, Πρόκλου & Ἰαρίου μ., Βερονίκῃς, Μιχαήλ, Σεραπείωνος
13	Τ		Συναξίς Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου
14	Π		Νικοδήμου Ἀγιορ., Ἀκύλα, Ἰωσήφ Θεσ., Ὀνησίμου, Πέτρου Κρήτῃς
15	Π		Εὐρεσ. Τιμ. Κάρας Ματρώνῃς Χιοπολ., Κηρύκου, Ἰουλίτῃς, Βλαδιμήρου ἱσαποστ.
16	Σ		Ἀθηνογένους, Φαύστου, Θεοφράστου, Ἀντιόχου, Ἰουλίας, 15.000 μ. Πισιδίας
17	Κ		ΠΑΤΕΡΩΝ Δ' ΟΙΚ. ΣΥΝ. Μαρίνης μεγαλομ., Σπεράτου
18	Δ		Παύλου, Θεῆς, Οὐαλεντίνῃς, Αἰμιλιανοῦ, Ὀνησιφόρου, Ὑακίνθου
19	Τ		Μακρίνας, Θεοδώρου, Διοκλῆ, Γρηγορίου, Σεραφεῖμ Σάρ.
20	Τ	○	Προφήτου Ἠλίου τοῦ Θεσβίτου, Φλαβιανοῦ
21	Π		Συμεών τοῦ διὰ Χριστόν σαλοῦ, Παρθενίου Ἄρτῃς
22	Π		Μαρκέλλῃς Χιοπολίτιδος, Μαρίας Μαγδαληνῆς, Κορινθίου
23	Σ		Ἰεζεκιήλ, Πελαγίας Τήν., Φωκά, Ἀννῆς, Ἀπολλιναρίου, Βαλερίας
24	Κ		Ε' ΜΑΤΘ. (Δαιμ. Γεργ.). Θεοφίλου ἐν Χίῳ, Χριστίνης μεγ., Ἀθηναγόρου,
25	Δ		Κοίμησις Ἀγ. Ἀννῆς, Ὀλυμπιάδος, Εὐπραξίας, Γρηγορίου Καλλίδῃ
26	Τ		Παρασκευῆς μεγαλομ., Ἑρμολάου, Ὠραιοζήλῃς, Ἱερουσαλήμ
27	Τ	☽	Παντελεήμονος μεγ., Νικοδήμου, Ἀνθούστῃς, Μανουήλ, Συμεών, 153 μ. Θρ.
28	Π		Προχόρου, Τιμωνος, Νικάνορος, Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου, Παύλου
29	Π		Καλλινίκου, Θεοδότῃς & τέκνων, Ἰωάννου στρατιώτου
30	Σ		Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος, Ἀνδρονίκου, Ἐπαινετοῦ, Ἰουλίτας
31	Κ		ΣΤ' ΜΑΤΘ. (Παραλ.). Εὐδοκίμου, Ἰωσήφ Ἀριμαθαίας, Δημοκρίτου

ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27 – ιγ' 8	Μτθ. ι' 1, 5-8	Κοσμᾶ & Δαμιανοῦ	
3	Ρωμ. β' 10-16	Μτθ. δ' 18-23	α'	Β'
10	Ρωμ. ε' 1-10	Μτθ. στ' 22-33	β'	Γ'
11	Β' Κορ. στ' 1-10	Λκ. ζ' 36-50	Ἁγ. Εὐφημίας	
17	Τίτ. γ' 8-15	Μτθ. ε' 14-19	γ'	Δ'
20	Ἰακ. ε' 10-20	Λκ. δ' 22-30	Προφήτου Ἡλίου	
22	Γαλ. γ' 23 – δ' 5	Μρκ. Ε' 24 -34	Ἁγίας Μαρκελλῆς	
24	Ρωμ. ι' 1-10	Μτθ. η' 28-θ' 1	δ'	Ε'
25	Γαλ. δ' 22-27	Λκ. η' 16-21	Κοίμησις Ἁγ. Ἄννης	
26	Γαλ. γ' 23 – δ' 5	Μρκ. ε' 24-34	Ἁγ. Παρασκευῆς	
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Λκ. κα' 12-19	Ἁγ. Παντελεήμονος	
31	Ρωμ. ιβ' 6-14	Μτθ. θ' 1-8	πλ. α'	ΣΤ'

Εἰκ. 16. Ἡ φουντάνα (δεξαμενὴ), στὴν ὁποία βρῆκαν τραγικὸ θάνατο πολλοὶ χριστιανοὶ τὸ 1822.

ΑΓΥΟΥΣΤΟΣ 2016

1	Δ		Η Πρόδος του Τιμ. Σταυρού, 7 Μακκαβαίων, Σολομονής, Ἐλεζάρου, (ἄρχη νηστείας)
2	Τ	●	Ἀνακ. Λειψ. πρώτου. Στεφάνου, Θεοδώρου νεομ.
3	Τ		Σαλώμης, Θεοδώρας, Δαλματίου, Θεοκλητοῦς, Ἰωάννου, Φαύστου
4	Π		Τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἑπτὰ παιδῶν, Εὐδοκίας
5	Π		Εὐσιγίου, Νόννης, Εὐγενίου Αἰτωλοῦ, Χρήστου Πρεβέζης
6	Σ		Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Κ		Ζ' ΜΑΤΘ. (2 τυφλ.) Ἀστερίου, Νικάνορος, Ναρκίσσου, Θεοδοσίου, Ἀγάθωνος, Ἰωσήφ
8	Δ		Αἰμιλιανοῦ, Μύρωνος Κρήτ., Τριανταφύλλου Ζαγ., Ἀναστασίου Θεσ.
9	Τ		Ματθία ἀπ., τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 μαρτ.
10	Τ	☾	Λαυρεντίου, Σίξτου, Ἰππολύτου, Ἡρώωνος φιλοσόφου
11	Π		Εὐπλου, ἀναμν. θαύμ. Ἀγ. Σπυριδῶνος, Νήφωνος, Ἀναστασίου, Δημητρίου
12	Π		Φωτίου, Ἀνικήτου, Παμφίλου, Κάστορος, 10 μ. Κρήτης
13	Σ		Μαξιμου ὁμολ., Εὐδοκίας καὶ Εἰρήνης βασιλισσῶν
14	Κ		Η' ΜΑΤΘ. (Χορτ. 5.000). Μιχαίου, Μαρκελλίου ἱερομ., Συμεὼν Τραπεζούντος
15	Δ		Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ, Ταρσιζίου
16	Τ		Ἀγίου Μανδηλίου, Τιμοθέου, Ἀλκιβιάδου, Ἀποστόλου, Σταματίου, Γερασίου,
17	Τ		Διομήδους, Σαράντη, Δανιὴλ, 6 μαρτ. Μεγάρων
18	Π	○	Μύρωνος, Παύλου, Ἰουλιανῆς, Δημητρίου, Παναγίας Γουμενίσσης, Ἀγαπίου
19	Π		Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος, Ἑρμοῦ, Ἀρσενίου, Βαρνάβα, Σωφρονίου
20	Σ		Ἀνδρέου στρατηλ., Τιμοθέου, Εὐτυχianoῦ, Θεοφάνους Ναούσης
21	Κ		Σαμουὴλ προφ., Λουκίου μαρτ. βουλευτοῦ, Θεοχάρη, Φιλίππου
22	Δ		Θ' ΜΑΤΘ. (Περὶπ. θαλ.) Θαδδαίου ἀποστ., Βάσσης & 3 τέκνων αὐτῆς
23	Τ		Ἀγαθονίκου, Ἀνθούσης, Ἀριάνης βασιλίσσης
24	Τ		Ἀπόδ. Κομ. Θεοτόκου, Εἰρηναίου, Νικολάου Σικελιώτου
25	Π	☽	Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ, Διονυσίου Αἰγίνης, Εὐτυχoῦς ἱερομάρτυρος
26	Π		Βαρθολομαίου & Τίτου, Ἰωάννου Καρπάθου
27	Σ		Ἀδριανοῦ & Ναταλίας μαρτ., Ἰωάσαφ ὁσίου
28	Κ		Ποιμένος ὁσίου, Φανουρίου, Ἀνθούσης, Ἀκυλίνης, Λιβερίου
29	Δ		Ι' ΜΑΤΘ. (Σελ. νέου). Μωυσέως Αἰθ., Διομήδους, Λαυρεντίου, Ἐζεκίου, Δάμωνος
30	Τ		Ἀποτομή κεφαλῆς Προδρόμου (νηστεία), Ἀρκαδίου, Θεοπίστης
31	Τ		Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου, Παύλου, Φαντίνου
			Κατάθεσις Ἀγ. Ζώνης τῆς Θεοτόκου

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Β' Πέτρ. α' 10-19	Μτθ. ιζ' 1-9	Μεταμορφώσεως	
7	Ρωμ. ιε' 1-7	Μτθ. θ' 27-35	πλ. β'	Ζ'
14	Β' Κορ. α' 10-17	Μτθ. ιδ' 14-22	Βαρύς	Η'
15	Φιλιπ. β' 5-11	Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Κοιμήσεως Θεοτόκου	
21	Α' Κορ. γ' 9-17	Μτθ. ιδ' 22-34	πλ. δ'	Θ'
23	Φιλιπ. β' 5-11	Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἀπόδ. Κοιμήσεως	
28	Α' Κορ. δ' 9-16	Μτθ. ιζ' 14-23	α'	Ι'
29	Πρξ. ιγ' 25-32	Μρκ. στ' 14-30	Ἀποτομή Κεφ. Προδρόμου	
31	Ἐβρ. θ' 1-7	Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἀγίας Ζώνης	

Εἰκ. 17. Προτομή στόν αὐλόγυρο τῆς Μονῆς τοῦ Κωνσταντίνου Μονογίου ἀπό τό Νεοχώρι, ἥρωα ὑπερασπιστῇ τῆς τό 1822.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

1	Π	●	Ἀρχὴ Ἰνδίκτου, Οὐρανίας & 39 μ., Συμεών, Μελετίου, Χάιδως, Ἀγγελῆ
2	Π		Μάμαντος, Ἰωάννου νηστευτοῦ, 6628 μ. Νικομηδείας, Ἐλεαζάρου
3	Σ		Ἀνθίμου, Θεοκτίστου, Φοίβης, Πολυδώρου, Νεκταρίου (ἀνακ. λειψ.)
4	Κ		ΙΑ' ΜΑΤΘ. (Μυρ. Τελ.). Μωυσέως προφ., Βαβίλα, Ἐρμιόνης, Ἀνθίμου Ἱεροσ.
5	Δ		Ζαχαρίου προφ. πατρός τοῦ Προδρόμου
6	Τ		Ἀναμν. θαύμ. Ἀρχαγ. Μιχαήλ, Καλοδότης, 12.100 μ.
7	Τ		Σώζοντος, Εὐψυχίου, Λουκά, Ἀθανασίου, Ὀνησιφόρου, Κασσιανῆς, Ἰωάννου
8	Π		Γενέσιον Θεοτόκου, Ἀθανασίου, Σωφρονίου
9	Π	☾	Ἰωακείμ & Ἀννης τῶν Θεοπατόρων, Θεοφάνους ὁμολ.
10	Σ		Μητροδώρας, Μητροδώρας, Νυμφόδωρας, Ἀπελλῆ, Πουλχερίας
11	Κ		ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ. Χρυσοστόμου Σμύρνης & τῶν σὺν αὐτῷ,
12	Δ		Θεοδώρας ἐν Βάστα, Εὐφροσύνου μαγείρου, Εὐανθίας, Ἰας
13	Τ		Αὐτονόμου μάρτ., Δανιὴλ τοῦ Θασίου, Κουρνούτου
14	Τ		Κορνηλίου ἐκατ., Ἱεροθέου Καλαμ., Ἀριστείδου, Μελετίου
15	Π		ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ (νηστεία), Πλακίλλας βασιλίσσης
16	Π		Νικήτα, Φιλοθέου, Συμεών Θεσ/κης, Βησσαρίωνος, Γερασίου Λεονταρίου,
17	Σ	○	Πορφυρίου, Ἰωάννου Σφακίων
			Εὐφημίας μεγαλομ., Μελιτινῆς, Λουντιμῆς
			Σοφίας, Πίστeweς, Ἐλπίδος, Ἀγάπης, Πηλέα ἱερομ.
18	Κ		ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ. Εὐμενίου ἐπ. Γορτύνης Κρήτης, Ἀριάδνης μάρτ.
19	Δ		Τροφίμου, Σαββατίου, Δορυμέδοντος, Σωσάννης
20	Τ		Εὐσταθίου μεγ., Ὑπατίου, Ἰωάννου & Ἰλαρίωνος
21	Τ		Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου, Κοδράτου ἀποστόλου, Ἰσακίου
22	Π		Φωκά ἱερομ., Φωκά κηπουροῦ, Ἰσαάκ, Μαρτίνου, Κοσμᾶ
23	Π	☽	Σύλληψις Προδρόμου, Ζανθίπτης, Πολυξένης, Ἰωάννου, Νικολάου
24	Σ		Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης, Θέκλας ἱσαπ., Σίλουανου Ἀθωνίτου
25	Κ		Α' ΛΟΥΚΑ (Θαυμ. ἁλ.). Εὐφροσύνης ὁσίας, Παφνουτίου & 546 μάρτ.
26	Δ		Μετάστασις Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, Γεδεών δικαίου
27	Τ		Καλλιστράτου, Ἀριστάρχου, Ἀκλίνης, Ἐπιγράεως
28	Τ		Βαρούχ, Χαρίτωνος, Ἀλκίσιωνος Πρεβέξης, Αὐξεντίου Κύπρου
29	Π		Κυριακοῦ Κορίνθου, Πετρωνίας, Μαλαχίου Λίνδου
30	Π		Γρηγορίου ἱερομ. φωτιστοῦ Ἀρμενίας, Γαϊανῆς

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Τιμ. β' 1-7	Λκ. δ' 16-22	Ἀρχὴ Ἰνδίκτου	
4	Α' Κορ. θ' 2-12	Μτθ. ιη' 23-35	β' ΙΑ'	
8	Φιλιπ. β' 5-11	Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Γεν. Θεοτόκου	
9	Γαλ. δ' 22-27	Λκ. η' 16-21	Ἰωακείμ & Ἄννης	
11	Γαλ. στ' 11-18	Ἰωάν. γ' 13-17	γ' Α'	
14	Α' Κορ. α' 18-24	Ἰωάν. ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Ἰωφωσις Τιμ. Σταυροῦ	
16	Β' Κορ. στ' 1-10	Λκ. ζ' 36-50	Ἀγ. Εὐφημίας	
18	Γαλ. β' 16-20	Μρκ. η' 34-θ' 1	δ' Β'	
23	Γαλ. δ' 22-27	Λκ. α' 5-25	Σύλληψις Προδρόμου	
25	Β' Κορ. α' 21-β' 4	Λκ. ε' 1-11	πλ. α' Γ'	
26	Α' Ἰωάν. δ' 12-19	Ἰωάν. ιθ' 25-27, κα' 24-25	Μετάστ. Ἰωάννου Θεολ.	

Εἰκ. 18. Νιότριτο δεκαετίας 1960 (;) (ἡ φωτογραφία ἀνήκει στὴν σημερινή Ἡγουμένη τῆς Μονῆς Ἀγνῆ).

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

1	Σ	●	Ἄνανιου ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Κουκουζέλη
2	Κ		Β' ΛΟΥΚ. (Χρ. Καν.). Κυπριανοῦ, Ἰουστίνης, Γεωργίου νεομ., Θεοδώρου Γαβρᾶ
3	Δ		Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, Θεαγένους, Δαμάρεως, Ἐλευθερίου
4	Τ		Ἱεροθέου, Δομνίνης, Αὐδάκτου, Καλλισθένης
5	Τ		Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Ἰωάννου Μαυρ., Μεθοδίας Κιμώλου, Ἑρμογένους
6	Π		Θωμᾶ ἀποστ., Ἐρωτηΐδος, Μακαρίου νεομ.
7	Π		Σεργίου, Βάκχου, Πολυχρονίου, Ἰουλιανοῦ, Καισαρίου, Ἰωάννου
8	Σ		Πελαγίας ὁσ., Πελαγίας παρθ., Σώζοντος, Ἰγνατίου, Ταΐσας
9	Κ	☾	Γ' ΛΟΥΚ. (Ναῖν). Ἰακώβου ἀπ., Ἀβραάμ, Λώτ, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας, Πέτρου
10	Δ		Εὐλαμπίου, Εὐλαμπίας & 200 μαρτ., Θεοφίλου, Γρηγορίου, Πινυτοῦ
11	Τ		Φιλίππου, Θεοφάνους γραπτ., Φιλονίλλας & Ζηναΐδος Ἀναργ., Φιλοθέου
12	Τ		Πρόβου, Ἀνδρονίκου, Συμεών ν. Θεολ., Ἐπικτήτου
13	Π		Χρυσῆς, Ἀγαθοδώρου, Ἀγαθονίκης, Φλωρεντίου, Νικήτα, Μελετίου Πηγαῖ
14	Π		Τό ἐν Χίω θαῦμα Ὁσ. Παρασκευῆς, Ναζαρίου, Γερβασίου, Κοσμᾶ Μελωδοῦ,
15	Σ		Ἰγνατίου Μηθύμνης, Παρασκευῆς ὁσ. τῆς Ἐπιβατηνῆς
16	Κ	○	ΣΠΟΡΕΩΣ. ΠΑΤ. Ζ' ΟΙΚ. ΣΥΝ. Λογγίνου ἑκατοντ., Λεοντίου & τῶν σὺν αὐτῷ
17	Δ		Ὡστέ προφ., Ἀνδρέου ἐν Κρίσει, Κοσμᾶ & Δαμιανοῦ Ἀναργ.
18	Τ		Λουκᾶ Εὐαγγελιστοῦ, Μαρίνου, Συμεών
19	Τ		Ἰωήλ προφ., Οὐάρου μάρτ., Κλεοπάτρας ὁσ., Λεοντίου, Ἰωάννου
20	Π		Ματρώνης Χιοπολίτιδος Γερασίμου Κεφαλλην., Ἀρτεμίου μεγαλομ.,
21	Π		Χριστοδούλου, Σωκράτους, Ἰλαρίωνος, Κοδράτου, Ἰωάννου Μονεμβ.
22	Σ	☾	Ἀβερκίου ἱσαπ., Ἀλεξάνδρου, Ἡρακλείου, Γρηγορίου
23	Κ		ΣΤ' ΛΟΥΚΑ (Δαιμ. Γαδ.). Ἰακώβου Ἀδελφοθέου, Ἰγνατίου Κων/πόλεως
24	Δ		Ἀρέθα μεγαλομ., Σεβαστιανῆς μαρτ.
25	Τ		Ταβιθάς, Μαρκιανοῦ, Χρυσάνθης, Χρυσάφου
26	Τ		Δημητρίου μεγαλομ. τοῦ Μυροβλύτου
27	Π		Νέστορος, Προκλῆς συζ. Πιλάτου, Λούπου
28	Π		Ἁγίας Σκέπης. Ἐθνική Ἑορτή. 4 Κρητῶν μαρτ., Ἀθανασίου,
29	Σ		Τερεντίου & Νεονίλλης (συζ.) & 7 τέκνων αὐτῶν, Φεβρωνίας
30	Κ	●	Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ἀβρααμίου ὁσ., Τιμοθέου, Ἀθανασίου
31	Δ		Ε' ΛΟΥΚΑ (Λαζ.). Κλεόπα, Ἀρτεμᾶ, Τερτίου ἀπ., Ζηνοβίου & Ζηνοβίας
			Νικολάου νεομ. Χιοπολίτου, Ἀριστοβούλου, Οὐρβανοῦ, Ναρκίσσου, Ἐπιμάχου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Β' Κορ. δ' 6-15	Λκ. στ' 31-36	πλ. β'	Δ'
3	Πρξ. ιζ' 16-34	Μτθ. ιγ' 44-54	Ἀγ. Διον. Ἀρεοπαγίτου	
9	Β' Κορ. στ' 1-10	Λκ. ζ' 11-16	βαρύς	Ε'
16	Τīt. γ' 8-15	Λκ. η' 5-15	πλ. δ'	ΣΤ'
20	Β' Κόρ. ια' 1 - 6	Ματθ. κε	Ἀγίας Ματρώνης	
23	Γαλ. α' 11-19	Λκ. η' 27-39	α'	Ζ'
26	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Ἀγ. Δημητρίου	
28	Ἐβρ. θ' 1-7	Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἀγίας Σκέπης	
30	Β' Κορ. ια' 31-ιβ' 9	Λκ. ιστ' 19-31	β'	Η'

Εἰκ. 19. Οἱ προθήκες ὅπου φυλάσσονται σήμερα στό πρόσφατα ἀνακαινισμένο ὀστεοφυλάκιο τῆς Μονῆς τά ἱερὰ ὀστᾶ τῶν σφαγιασθέντων Χίων κατά τό 1822. Διακρίνεται τό θυρόφυλλο τῆς παλιᾶς μέ χοντρές σιδερένιες πλάκες θωρακισμένης ἐξωτερικῆς πόρτας τῆς κυρίας εἰσόδου τῆς Μονῆς, τό διάτρητο ἀπό βλήματα τυφεκίων τῶν Τούρκων.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

1	Τ		Κοσμά & Δαμιανού, Δαβίδ Εύβ., Ἰακώβου, Ἑλένης, Νηρέα
2	Τ		Ἀκινδύνου, Πηγάσιου, Ἐλπιδοφόρου, Ὠκεανού, Ἀντωνίου
3	Π		Ἄνακ. λειψ. Γεωργίου Τροπ. & Ἀποστόλου νέου, Γεωργίου Νεαπολίτου, Ἀκεφμά, Ἰωσήφ, Αἰθιλά
4	Π		Ἰωαννικίου, Νικάνδρου, Ἑρμαίου, Ἰωάννου Βατάτζη, Γεωργίου Καραλίδη
5	Σ		Γαλακτίωνος & Ἐπιστήμης μαρτύρων, Γρηγορίου, Λίνου
6	Κ		Ζ' ΛΟΥΚΑ (Ιαέρ.). Παύλου Κων/πόλεως., Λουκά, Παύλου, Ἀγαπίου, Λεονάρδου
7	Δ	☾	Ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτ., Λαζάρου, Θεσσαλονίκης, Ἀλεξάνδρου
8	Τ		Τῶν Ταξιαρχῶν Μιχαήλ & Γαβριήλ, Εὐφροσύνης
9	Τ		Νεκταρίου Αἰγίνης, Ὁνησιφόρου, Θεοκτίστης, Συμεών, Ἰωάννου
10	Π		Σωσιπάτρου, Ἀρσενίου, Ὠρίωνα, Ὁρέστου
11	Π		Μηνᾶ μεγαλομ., Βικτωρος, Βικεντίου, Στεφανίας, Θεοδώρου
12	Σ		Ἐλευθέρια τῆς Χίου Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου μυροβλ., Μαρτίνου, Νικολάου, Σάββα
13	Κ		Η' ΛΟΥΚΑ (Σαμ.). Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀνθούσης, Δαμασκηνοῦ
14	Δ	○	Φιλίππου ἀποστόλου, Κωνσταντίνου Ὑδραίου, Γρηγορίου Παλαμά
15	Τ		Γουρία, Σαμωνᾶ, Ἀββίου, Δημητρίου (ἀρχὴ νηστείας)
16	Τ		Ματθαίου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
17	Π		Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου, Λαζάρου
18	Π		Πλάτωνος, Ἀναστασίου Παραμ., Ρωμανοῦ, Ζακχαίου
19	Σ		Ὁβδίου προφ., Βαρλαάμ, Εὐφημίας, Σίμωνος, Φιλαρέτου
20	Κ		Θ' ΛΟΥΚΑ (Ἀφρ. πλ.). Γρηγορίου Δεκαπολ., Πρόκλου Κων/πόλεως Σωζομενοῦ
21	Δ	☽	ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ, Ἰωάννου
22	Τ		Φιλήμονος, Ἀρχίππου, Ἀπφίας, Ὁνησίμου, Κικιλίας
23	Τ		Ἀμφιλοχίου, Σισινίου, Γρηγορίου, Διονυσίου, Ἀλεξάνδρου
24	Π		Κλήμεντος Ρώμης, Νικοδήμου Βερ., Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Φιλουμένου, Χριστοφόρου, Ἀλεξάνδρου Κορίνθου
25	Π		Αἰκατερίνης μεγαλομ. καὶ 300 μαρτ., Μερκουρίου
26	Σ		Γεωργίου νεομ. Χισπολλίτου, Στυλιανοῦ, Νίκωνος «Μετανοεῖτε», Ἀλυτίου
27	Κ		ΙΓ' ΛΟΥΚΑ (Πλ. νέου). Ἰακώβου τοῦ Πέρσου, Ναθαναήλ ὁσίου, Θεοδοσίου
28	Δ		Στεφάνου, Εἰρηνάρχου, 15 μαρτ. Τιβερίουπόλεως πολιούχων Κιλκίς
29	Τ	●	Παραμόνου & 370 μ., Φαίδρου, Διονυσίου, Φιλουμένου
30	Τ		Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου, Φρουμεντίου Αἰθ., Ἀλεξάνδρου Μηθύμης

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27 – ιγ' 8	Μτθ. ι' 1, 5-8	Ἄγ. Ἀναργύρων	
6	Γαλ. α' 11-19	Λκ. η' 41-56	γ' Θ'	
8	Ἐβρ. β' 2-10	Λκ. ι' 16-21	Παμ. Ταξιαρχῶν	
9	Α' Θεσ. β' 20 – γ' 8	Λκ. ιβ' 13 - 15, 22 - 31	Ἀγίου Νεκταρίου	
11	Κολασ. δ' 10 - 18	Λκ. ιγ' 31 - 35	Ἄγ. Μηνᾶ, Βίκτωρος & Βικεντίου	
13	Ἐβρ. ζ' 26-η' 2	Λκ. ι' 25-37	δ' Ι'	
14	Α' Κορ. δ' 9-16	Ἰωάν. α' 44-52	Φιλίππου ἀποστόλου	
16	Ρωμ. ι' 11 – ια' 2	Μτθ. θ' 9-13	Εὐαγγελ. Ματθαίου	
20	Γαλ. στ' 11-18	Λκ. ιβ' 16-21	πλ. α' ΙΑ'	
21	Ἐβρ. θ' 1-7	Λκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εἰσόδια Θεοτόκου	
25	Γαλ. γ' 23 – δ' 5	Μρκ. ε' 24-34	Ἄγ. Αἰκατερίνης	
27	Ἐφεσ. β' 4-10	Λκ. ιη' 18-27	πλ. β' Α'	
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ἰωάν. α' 35-52	Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου	

Εἰκ. 20. Νιότρητο τοῦ 2012 ἐπὶ Μητροπολίτη Χίου κ. Μάρκου.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016

1	Π		Ναούμ πρ., Φιλαρέτου, Θεοκλήτου Λακ., Ἀνανίου
2	Π		Μυρόπης μάρτυρος τῆς ἐν Χίῳ, Ἀββακούμ προφ., Θεοφίλου, Κυρίλλου
3	Σ		Ἀγγελίῃ νεομ. τοῦ ἐν Χίῳ, Σοφονίου προφ., Ἀγαπίου μάρτ., Θεοδούλου, Γαβριήλ
4	Κ		1' ΛΟΥΚΑ (Συγκ.) Βαρβάρας μεγαλ., Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Σεραφεῖμ Φαναρίου
5	Δ		Σάββα ἡγιασμένου, Διογενους, Νεκταρίου, Ἀναστασίου
6	Τ		Νικολάου ἀρχιεπ. Μύρων Λυκίας, Νικολάου νεομ.
7	Τ	☾	Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίου Εὐβ., Ἀθηνοδώρου, Γρηγορίου
8	Π		Παρθενίου Χισπολίτου, Παταπίου, Σωσθένη, Καίσαρος, Σωφρονίου
9	Π		Σύλληψις Ἀγ. Ἀννης μητρός Θεοτόκου, Ἀννης προφ., Στεφάνου
10	Σ		Μηνᾶ, Ερμογένους, Εὐγράφου, Θωμᾶ, Ἀθανασίου Μεθώνης
11	Κ		ΙΑ' ΛΟΥΚΑ (Προπατ.) , Λουκᾶ & Δανιήλ Στυλιτῶν, Αἰμιλιανοῦ, Βαρσαβᾶ, Λεοντίου
12	Δ		Σπυριδωνος ἐπ. Τριμυθούντος, Ἰωάννου Ζιχνῶν
13	Τ		Λουκίας, Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Ὁρέστου, Εὐγενίου, Γερμανοῦ, Ἱεροθέου Καλαμῶν
14	Τ	○	Θύρσου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Λευκίου, Ἀρριανοῦ, Καλλινίκου
15	Π		Ἐλευθερίου ἱερομ. & Ἀνθίας, Σωσάννας
16	Π		Ἀγγαίου προφ., Θεοφανοῦς βασ., Μοδέστου, Μαρίνου
17	Σ		Διονυσίου Αἰγίνης, Δανιήλ & 3 παίδων, Στεφάνου
18	Κ		ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ , Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς & τῶν σὺν αὐτοῖς
19	Δ		Βονιφατίου, Ἀγλαίας, Ἀρεως, Εὐτυχίου, Θεσσαλονίκης
20	Τ		Ἰγνατίου Θεοφ., Ἰωάννου Κροστ., Ἰωάννου Θάσ.
21	Τ	☽	Θεμιστοκλέους, Ἰουλιανῆς & 630 μαρτύρων
22	Π		Ἀναστασίας φαρμακολυτρίας, Χρυσογόνου, Θεοδότῃς & τέκνων
23	Π		10 μαρτ. Κρήτης, Ναοῦμ ἱεραπ., Νήφωνος ὁσίου, Χρυσογόνου Θεσ/νίκης
24	Σ		Εὐγενίας ὁσίου, Φιλίππου, Βασίλας, Ἀχαϊκοῦ μαρτ., Ἀντιόχου
25	Κ		Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Δ		Σύναξις Ὑπεραγ. Θεοτόκου, Ἰωσήφ μνήστ. Δαυὶδ πρ. διακώβου Ἀδελφοθέου, Εὐθυμίου Σάρδεων
27	Τ		Στεφάνου πρωτομ., Θεοδώρου, Μαυρικίου, Φωτεινοῦ
28	Τ		Δόμνας, Σεκούνδου, 20.000 μ., Σίμωνος μυροβλύτου
29	Π	●	Τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀνακρεθ. νηπίων, Γεωργίου ὕμνογρ., Μαρκέλλου ὁσίου
30	Π		Ἀνυσίας Θεσ/νίκης, Φιλεταίρου, Λέοντος, Γεδεών, Θεοδώρας
31	Σ		Μελάνης ὁσίας, Ζωτικοῦ Ὁρφανοτρόφου, Θεοφυλάκτου Ἀχρίδος

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016

Ἀναγνώσματα Κυριακῶν & μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΕΟΡΤΗΣ	
			ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Γαλ. γ' 23 – δ' 5	Λκ. ιγ' 10-17	βαρύς	Β'
5	Γαλ. ε' 22 – στ' 2	Μτθ. ια' 27-30	Ἄγ. Σάββα	
6	Ἑβρ. ιγ' 17-21	Λκ. στ' 17-23	Ἄγ. Νικολάου	
9	Γαλ. δ' 22-27	Λκ. η' 16-21	Σύλληψις Ἀγ. Ἀννης	
11	Κολ. γ' 4-11	Λκ. ιδ' 16-24 Μτθ. κβ' 14	πλ. δ'	Γ'
12	Ἑφεσ. ε' 8-19	Ἰωάν. ι' 9-16	Ἄγ. Σπυρίδωνος	
15	Β' Τιμ. α' 8-18	Μρκ. β' 23 – γ' 5	Ἄγ. Ἐλευθερίου	
18	Ἑβρ. ια' 9-10, 3 2-40	Μτθ. α' 1-25	α'	Δ'
25	Γαλ. δ' 4-7	Μτθ. β' 1-12	Χριστούγεννα	
26	Γαλ. α' 11-19	Μτθ. β' 13-23	Σύναξις Θεοτόκου	
27	Πρξ. στ' 8 – ζ' 5, 47-60	Μτθ. κα' 33-42	Πρωτομ. Στεφάνου	

Εἰκ. 21. Φωτ. 27. Ἡ Λιτανεΐα τῶν Νεοχωρούσων πρὸς τιμὴν τῶν προγόνων τοὺς ποὺ θυσιάστηκαν τὸ 1822 στὴ Μονή. ἔξκινᾷ ἀπὸ τὴν χωριοκκλησιά τους, τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου (Νιόττριτο 2014).

Ο ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

κ. ΜΑΡΚΟΣ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου Ψαρῶν καί Οἰνούσσων κ. Μᾶρκος (Βασιλάκης) ἐγεννήθη εἰς Χίον τὸ 1965. Διάκονος ἐχειροτονήθη τὸ 1994 καὶ Πρεσβύτερος τὸ 2000. Διηκόνησεν ὡς Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου Ψαρῶν καί Οἰνούσσων, Γραμματεὺς καὶ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὑπηρέτησεν ὡς Φιλόλογος εἰς τὴν Μέσσην Ἑκπαίδευσιν. Εἶναι Πτυχιούχος τοῦ Τμήματος Φιλολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου. Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνούσσων ἐξελέγη καὶ ἐχειροτονήθη τὸ 2011.

Α΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ

Ἔδρα: Χίος, Τ.Κ. 821 00. (Τηλ. Πρόθεμα 22710). 43.045 καὶ 44.045. Μητροπολίτου: [ἐσ. 4]. Fax 44.046.

Πρωτοσυγκελλεύων: Ἀρχιμ. Νεκτάριος Ἐπιτροπάκης [ἐσ. 3].

Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος: Πρωτοπρ. τοῦ Οἴκου. Θρόνου Δημήτριος Κ. Γεόργεος [ἐσ. 5].

Εἰσηγητὴς παρὰ τῷ Μητροπολίτῃ: Πρωτοπρ. Ἰωάννης Μ. Μουσᾶς [ἐσ. 4].

Ἱστοσελίδα: <http://www.imchiou.gr>

E-mail: mhtr97@otenet.gr

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

1) Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Μᾶρκος.

Μέλη: Πρωτοπρ. Μακάριος Μ. Στρουμπάκης • Πρωτοπρ. Γεώργιος Στ. Χανδρῆς • κ. Νικόλαος Ἰακ. Ἀμύγδαλος, τ. Πρόεδρος Ἐφετῶν

• κ. Λεόντιος Ζαννίκος, Οικονομολόγος • κ. Κωνσταντίνος Βεργίνας, Ἐκκλησιαστικός Σύμβουλος • κ. Ἰγνάτιος Ἐμ. Φερραῖος Ἐκκλησιαστικός Σύμβουλος. **Γραμματεὺς:** Πρωτοπρ. Μιχαὴλ Β. Στεφανιῶρος, ἀναπληρούμενος ἀπὸ τὸν Πρωτοπρ. Δημήτριον Ἰ. Φώτην.

2) Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Μᾶρκος.

Μέλη: Πρωτοπρ. Νικόλαος Κλαδιᾶς • Οἶκον. Ἀργύριος Μυλωνᾶς.

Γραμματεὺς: Πρωτοπρ. Γεώργιος Ἰ. Πουλιᾶς.

3) Τοπικὸς Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Μᾶρκος.

Γραμματεὺς: Πρωτοπρ. Μιχαὴλ Β. Στεφανιῶρος.

Ταμίης: Πρωτοπρ. Γεώργιος Ἰ. Πουλιᾶς.

Λογιστής: Πρωτοπρ. Δημήτριος Κ. Γεόμελος.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Γραφεῖα Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.: Πρωτοπρ. Δημήτριος Κ. Γεόμελος.

Γραμματεὺς: Πρωτοπρ. Δημήτριος Φώτης [ἔσ. 7].

Γραφεῖον Γάμων: κ. Δημήτριος Ἐλ. Ζαννίκος. [ἔσ. 1].

Ταμεῖον: Πρωτοπρ. Γεώργιος Ἰ. Πουλιᾶς. [ἔσ. 2].

Λογιστής: κ. Δημήτριος Μαζωνάκης. [ἔσ. 2].

Συνεργάτης Λογιστηρίου: κ. Γεώργιος Ταναΐνης.

Υπεύθυνος Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐθιμοτυπίας - Ἐκκαθαρ. ἀποδοχῶν: Πρωτοπρ. Μιχαὴλ Β. Στεφανιῶρος. [ἔσ. 6].

Πρόεδρος Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Μᾶρκος.

Ὁδηγός: κ. Δημήτριος Σαμωνᾶς.

Ἐνοριακοὶ Ναοὶ 109, Παρεκκλήσια 356, Ἐξωκκλήσια 63, Ναοὶ Κοιμητηρίων 1, Ἰδιωτικοὶ Ναοὶ 492, Μοναστηριακοὶ Ναοὶ 49,

Ἐφημέριοι: ΠΕ 18, ΤΕ 10, ΔΕ 42, ΥΕ 14, Ἀγαμοὶ 8, Ἐγγαμοὶ 74.
Διάκονοι 2. Σύνολον 84.

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΠΟΛΕΩΣ ΧΙΟΥ

Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος: Πρωτοπρ. Δημήτριος Κ. Γεόμελος
τηλ.: 22710 27.872 • τ.χ. 821 00

ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.

Ἀγ. Μηνᾶς, Βίκτωρ & Βικέντιος	22.914	Μουσᾶς Ἰωάννης	B
.....	42.449		
(Μητροπολιτικὸς Ναὸς).....	24.523	Μανώλης Στυλιανός	B
Ἀγ. Ἄννα Καπέλλα.....	23.113-44.347	Φώτης Δημήτριος	A
Ἀγ. Μαρίνα Ἐγκρεμοῦ.....	40.629, 28.144	Στρουμπάκης Μακάριος	B
Ἀγ. Μαρίνα Καλοπλῦτου	40.219-32.683	Κλαδιᾶς Νικόλαος	A
Ἀγ. Γεώργιος Φρουρίου	43.833-92.552	Λοῦρος Γεώργιος	B
Ἀγ. Ἰάκωβος	24.393-82.431	Τζιώτης Γ. Ἐμμανουήλ	A
Ἀγ. Ἰωάννης Θεολόγος.....	44.089-21.125	Μακρῆς Νικόλαος	B
Ἀγ. Ἰωάννης Πρόδρομος.....	24.097-28.239	Μαμουνῆς Νικόλαος	B
Ἀγ. Λουκᾶς Λιβαδίων	28.106-22.497	Χανδρῆς Γεώργιος	B
Ἀγ. Ματθαῖος Κοφινᾶ.....	24.919-28.973	Γκιᾶλης Πλάτων	B
Ἀγ. Νικόλαος Γροῦ	43.054	Κατσαρός Γεώργιος	A
Ἀγ. Νικόλαος Φραγκομαχαλᾶ.....	21.398	Πρελιᾶς Ἀντώνιος	A
.....	20.593		
Ἀγ. Παντελεήμων Μονοδενδρίου	42.433	Σακουλᾶς Ἀντώνιος	B
Ἀγ. Σπυρίδων Νερομύλων.....	22.185	Μαυριάνος Γεώργιος	B
.....	29.525		
Εὐαγγελίστρια.....	25.348-25.788	Γουρλῆς Χριστόφορος	A
.....	42.651	Φιαμός Εὐάγγελος	
		Διάκονος	Δ
Ζωοδ. Πηγὴ Λετσαίνης	22.369-21.530	Τσιμούνης Ἰωάννης	A
Κοίμ. Θεοτόκου Λατομίου	29.425-27.588	Φιλίππακης Βασίλειος	B

Κοίμ. Θεοτόκου Τρουλλωτής	22.854	Μπογής Ίωάννης	B
.....	93.818		
Μεταμ. Σωτήρος Λιβαδίων.....	24.244	Κατσαρός Άλέξανδρος	Δ
.....	21.123		

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΑΜΠΟΥ

Άρχιερατικός Έπίτροπος: Πρωτοπρ. Γεώργιος Πουλιᾶς
τηλ.: 22710 94.488 • τ.χ. 821 00

ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.

Άγ. Άναστασία Φραγκοβουνίου	31.423	Χρίτης Άντώνιος	B
Άγ. Εἰρήνη	32.654-31.929	Μαρμαράς Δημήτριος	Δ
Άγ. Γεώργιος Σταφυλᾶ	42.433	Σακουλᾶς Άντώνιος	B
Άγ. Ίσίδωρος Πετροκοκκίνου ...	6982.725.070	Άθανασόπουλος Άνδρ.	B
Άγ. Λουκᾶς Βαρβασίου.....	41.502, 27.872	Γεόμελος Δημήτριος	A
Άγ. Πολύκαρπος	28.505, 42.806	Μανώλης Μιχαήλ	B
Άγ. Χαράλαμπος Βαρβασίου	23.491, 20.783	Έπιτροπάκης Νεκτάριος	B
Γεν. Θεοτόκου Συριωτίσσης.....	27.872	Γεόμελος Δημήτριος	A
Κοίμ. Θεοτόκου Άγιοδεκτινῆς	29.827, 23.089	Αθήνης Πολυχρόνης	Δ
Κοίμ. Θεοτόκου Εύρετῆς	21.591, 29.354	Τσίκιλης Σταῦρος	Δ
Κοίμ. Θεοτόκου Κοκοροβιλιᾶς	32.638, 21.901	Γεώργαλος Γεώργιος	B
Κοίμ. Θεοτόκου Φαρκαίνης.....	27.178, 61.162	Λάρδας Στέφανος	B
Μεταμ. Σωτήρος Βαρβασίου.....	20.947	Βορριᾶς Ίωάννης	A
Ταξιάρχαι Μπατζακλή	41.373	Καραμιχάλης Άντ.	Δ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΒΡΟΝΤΑΔΟΥ

Άρχιερατικός Έπίτροπος: Πρωτοπρ. Ίωάννης Κοντός
τηλ.: 22710-93.247 • τ.χ. 822 00

ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.

Αὐγώνυμα 82100 - Άγ. Γεώργιος..... 79.391 Παπανικολάου Διον. A

Βροντάδος 82200

Άγ. Γεώργιος.....	92.244-93.247	Κοντός Ιωάννης	B
.....	6975.957.220	Κωστάλας Νεκτάριος, Διάκονος	A
Άγ. Ίσιδωρος.....	92.701-42.120	Μπιρλής Ματθαίος	B
Άγ. Κήρυκος.....	6972.232.758	Φαράκλας Κήρυκος	B
Άγ. Μάρκος.....	92.226-93.321	Παλαιός Αντώνιος	B
Άγ. Νικόλαος.....	92.445-92.578	Κουντουριάδης Ιωάννης	B
Ευαγγελίστρια.....	92.175-21.245	Τσουκαλάς Αντώνιος	B
Κοίμ.Θεοτόκ. Έρειθιανής	92.238, 94.488	Πουλιās Γεώργιος	A
Προφήτης Ήλίας.....	94.261-92.706	Μαλαφής Μάρκελλος	B
Λαγκάδα 82300 - Άγ. Ιωάννης.....	74.269	Πύρρος Δημήτριος	B
Οινοῦσαι 82101 - Άγ. Νικόλαος	55.404	Καραβάς Νικόλαος	B
Συκιάδα 82300 - Γεν. Θεοτόκου	74.300, 74.616	Στεφανιώρος Μιχαήλ	A
Καρυές 82100 - Κοίμ. Θεοτόκου	26.632	Μανάρας Βασίλειος	B
Άνάβατος 82100 - Ταξιάρχαι.....	79.391	Παπανικολάου Διον.	A

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ

Αρχιερατικός Έπίτροπος: Πρωτοπρ. Γεώργ. Τσαπέλας
τηλ.: 22720-22.462 • τ.κ. 82 300

ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.

Άμάδες-Άγ. Κυριακή.....	22720-23.046	Σουλτάνης Νικόλαος	B
Καρδάμυλα			
Άγ. Παρασκευή.....	22720-23.046	Σουλτάνης Κων/νος	Γ
Άγ. Λουκάς.....	22720-22.355	Καζάς Ιωάννης	B
Άγ. Νικόλαος.....	22720-22.462	Τσαπέλας Γεώργιος	B
Τίμ. Σταυρός.....	22710-78.509	Βώλος Παντελήμων	A
Πιτυός - Άγ. Γεώργιος.....	22710-43.054	Μαυριάνος Γεώργιος	B
Καμπιά - Γεν. Θεοτόκου.....	22720-23.046	Σουλτάνης Νικόλαος	B
Βίκιον - Κοίμ. Θεοτόκου.....	22720-41.427	Μπακάλης Άργύριος	B

Σπαρτοῦντα - Προφ. Ἡλίας ... 6937.151.438 Ζευγὸς Μιχαήλ Α

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΒΟΛΙΣΣΟΥ

Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος: Πρωτοπρ. Ἰωάννης Τσιμούνης
τηλ.: 22710-21.530 • τ.κ. 821 03

ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.

Κατάβασις

Ἀγ. Ματρώνα..... 22710-26.133 Πιτσικούλης Κων/νος Β

Φυτὰ

Ἀγ. Παρασκευή..... 22740-21.901 Γεώργαλος Γεώργιος Β

Ποταμιὰ

Ἀγ. Ἀνάργυροι..... 6944.981.984 Χειλᾶς Παναγιώτης Β

Βολισσοὶ

Ἀγ. Γεώργιος..... 22740-21.901 Γεώργαλος Γεώργιος Β

Κοίμ. Θεοτόκου 6948.048.892 Τζιώτης Δ. Ἐμμανουήλ Α

Μεταμόρφωσις Σωτῆρος 6948.048.892 Τζιώτης Δ. Ἐμμανουήλ Α

Σιδηροῦντα

Ἀγ. Γεώργιος 22710-..... Καφύλης Γεώργιος Γ

Παρπαριὰ

Ἀγ. Ἰωάννης Θεολόγος..... 22740-21.944 Κουκουνης Μιχαήλ Δ

Πυραμιὰ

Ἀγ. Ἰωάννης Πρόδρομος 6944.981.984 Χειλᾶς Παναγιώτης Β

Πισπιλοῦντα

Ἀγ. Κωνσταντίνος Κουφουδάκης Σταῦρ. Δ

Κηπουριές

Ἀγ. Παντελεήμων 22710-26.632 Μανάρας Βασίλειος Β

Διευχὰ

Μεταμ. Σωτῆρος Μεϊντάνης Παναγιώτης Γ

Ψαρά 82104

Μετ. Σωτήρος 22740-61.026 Γιαννάκος Βικέντιος Δ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΚΟΥΤΡΟΥΝΙΩΝ

Αρχιερατικός Έπίτροπος: Πρεσβ. Ίωάννης Κατσούνης
τηλ.: 6934.022.457 • τ.χ. 821 03

ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ή ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.

Άγιον Γάλα

Άγ. Παρασκευή..... 22740-21.781 Κανέρης Πλάτων Β

Χάλανδρα

Άγ. Παρασκευή 6934.022.457 Κατσούνης Ίωάννης Β

Κουρούνια

Άγ. Ίωάννης Θεολόγος..... 22740-21.585 Σκυριώτης Παναγιώτης Δ

Άφροδίσια

Άγ. Μάμας..... 22740-71.272 Κατσούνης Ίωάννης Β

Κέραμος

Άγ. Παντελεήμων..... 6934.022.457 Κατσούνης Ίωάννης Β

Λεπτόποδα

Γεν. Θεοτόκου 6934.022.457 Κατσούνης Ίωάννης Β

Έγρηγόρος

Μεταμόρφωσις Σωτήρος..... 22740-21.585 Σκυριώτης Παναγιώτης Δ

Μελανιός

Ταξιάρχαι..... 22740-21.781 Κανέρης Πλάτων Β

Νενητούρια

Ταξιάρχαι..... 22740-21.890 Πουλιās Σταμάτιος Δ

Τρύπες 821 03

Ταξιάρχαι 22740-21.705 Κανέρης Παναγιώτης Δ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΧΑΛΚΕΙΟΥ

Αρχιερατικός Έπίτροπος: Πρωτοπρ. Μιχαήλ Στεφανιώρος
τηλ.: 22710-74.300 • τ.χ. 821 00

**ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.**

Βερβεράτον

Ἁγ. Μαρίνα..... 26.815 Γιαννιώδης Μελέτιος Α

Ζυφιάς

Ἁγ. Παρασκευή..... 78.947 Σιμούδης Βασίλειος Δ

Βασιλεώνικον

Ἁγ. Γεώργιος..... 78.291-20.505 Λιάπης Μιχαήλ Β

Συκούσης

Ἁγ. Γεώργιος..... 78.732 Μυλωνᾶς Ἀργύριος Β

Θυμιανά

Ἁγ. Εὐστράτιος..... 31.054-31.674 Μαυριάνος Παντελ. Β

Βαβύλοι

Ἁγ. Νικόλαος..... 33.467 Μαστρογιαννάκης Δ. Α

Δαφνῶν

Ἁγ. Παντελεήμων..... 77.120 Καλεώδης Παντ. Δ

Νεοχώριον

Εἰς. Θεοτόκου..... 31.346 Ἀρακάς Γεώργιος Β

Θολοποτάμι 82102

Κοίμησις Θεοτόκου..... 52.036-26.133 Πιτσικούλης Κων/νος Β

Χαλκειὸν

Κοίμησις Θεοτόκου..... 78.520-52.004 Κρουσουλούδης Κων. Β

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΝΕΝΗΤΩΝ

Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος: Πρωτοπρ. Μακάριος Στρουμπάκης
τηλ.: 22710-28144 • τ.χ. 821 00

**ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ἢ ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.**

Μυρμήγκιον

Ἁγ. Μαρίνα..... 51.681 Μπουλαζέρης Κων. Β

Φλάτσια

Άγ. Απόστολοι..... 25.732 Λιαδής Νικόλαος B

Νένητα

Άγ. Γεώργιος..... 61.471 Μελεξές Κων/νος B

Πατρικά

Άγ. Γεώργιος..... 41.362 Καλίκας Δημήτριος B

Καταρράκτης

Άγ. Ιωάννης Πρόδρομος 62.000-61.740 Καμαράδος Δημοσθ. B

Βουνό

Ανάληψις Σωτήρος..... 61.651 Λάρδας Απόστολος Δ

Έξω Διδύμα

Εισόδεια Θεοτόκου..... 51.741 Μελαχροινούδης Βίκτωρ Δ

Κοινή

Ζωοδόχος Πηγή..... 25.732 Λιαδής Νικόλαος B

Καλλιμασιά 82100

Κοίμησις Θεοτόκου..... 51.324-52.030 Κωνσταντίνου Γεώργιος A

Μέσα Διδύμα

Κοίμησις Θεοτόκου..... 51.681 Μπουλαζέρης Κων. B

Παγίδα

Ταξιάρχαι..... 51.741 Μελαχροινούδης Βίκτωρ Δ

ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΠΥΡΓΙΟΥ

Αρχιερατικός Έπίτροπος: Πρωτοπρ. Δημήτριος Ήλ. Γαΐλλας
τηλ.: 22710-76.305 • τ.χ. 821 02

ΝΑΟΣ - ΠΟΛΙΣ ή ΧΩΡΙΟΝ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑ-
ΤΗΓ.

Καλαμωτή

Άγ. Παρασκευή..... 70.277-71.272 Γαλάτουλας Απόστ. B

Έλάτα

Άγ. Τριάς..... 32.969 Ζευγιός Μιχαήλ A

Λιθίον

Άγ. Γεώργιος..... 61.050 Χατζηδάκης Κων. B

Όλύμποι			
Άγ. Γεώργιος.....	76.391	Ρέππας Σταμάτιος	B
Αρμόλια			
Άγ. Δημήτριος.....	76.305	Γαϊλλας Δημήτριος	B
Πυργίον			
Εισόδια Θεοτόκου.....	41.362	Καλίκας Δημήτριος	B
Κοίμησις Θεοτόκου	72.502-72.542	Κολόμβος Γεώργ.	B
Βέσσα			
Κοίμ. Θεοτόκου.....	72.672-72.719	Μικέδης Νικόλαος	B
Μεστώ 821 02			
Ταξιάρχαι	76.309-78.768	Λαμπρινούκας Στυλ.	B

ΙΕΡΕΣ ΜΟΝΕΣ

Ἀνδρῶναι:

- 1) **Νέα Μονή**, ἔτος ιδρύσεως 1042. Τ.Κ. 821 00 Καρυές (μον. 2). Ἡγούμενος Διονύσιος Παπανικολάου. Τηλ.: 79.391.
- 2) **Ἀγίου Μάρκου**, ἔτος ιδρύσεως 1700. Τ.Κ. 821 00 Καρυές. Ἡγούμενος Γαβριήλ. Τηλ.: 79.253.
- 3) **Ἀγ. Πατέρων**, ἔτος ιδρύσεως 1570. Τ.Κ. 821 00 Καρυές. Τηλ.: 79.390.
- 4) **Ζωοδόχου Πηγῆς Βρεττοῦ**, ἔτος ιδρύσεως 18ος αἰών. Τ.Κ. 821 02 Ἀρμόλια. Τηλ.: 72.719. Ἡγούμενος: Ἀρχιμανδρίτης Νικόλαος Μικέδης (μον. 2).
- 5) **Μυρτιδιωτίσσης**, ἔτος ιδρύσεως 1887. Τ.Κ. 822 00 Βροντάδος. Τηλ.: 92.780. Ἡγούμενος: Ἀρχιμανδρίτης Νεκτάριος Ἐπιτροπάκης (μον. 6).

Γυναικεῖαι:

- 1) **Ἀγίου Μηνᾶ**, ἔτος ιδρύσεως 1586. Τ.Κ. 821 00 Νεοχώρι. Ἡγουμένη Ἀγνή (μον. 4). Τηλ.: 31.555.
- 2) **Ἀγ. Ματρώνης Χαλάνδρων**, ἔτος ιδρύσεως 1660. Τ.Κ. 821 02 Μέσα Διδύμα (μον. 1). Τηλ. 51.219.
- 3) **Κοιμ. Θεοτόκου Πλακιδιωτίσσης**, ἔτος ιδρύσεως 1625, Τ.Κ. 821 00 Καλλιμασιά. (μον. 1). Τηλ.: 51.355.
- 4) **Ἀγ. Ἀναργύρων**, ἔτος ιδρύσεως 17ος αἰών. Τ.Κ. 821 00 Θυμιάνα. Τηλ.: 31.674.
- 5) **Ταξιαρχῶν Νενήτων**, ἔτος ιδρύσεως 1844. Τ.Κ. 821 00 Νένητα. (μον. 2). Τηλ.: 61.469.
- 6) **Ἀγ. Στεφάνου**, ἔτος ιδρύσεως 1880. Τ.Κ. 822 00 Βροντάδος. Τηλ.: 92.921.
- 7) **Ἀγ. Γεωργίου**, ἔτος ιδρύσεως 19ος αἰών. Τ.Κ. 821 02 Πυργί. Τηλ. 72.231.

8) Ἀγ. Κωνσταντίνου, ἔτος ἰδρύσεως 1901. Τ.Κ. 821 00 Θυμιάνα. Ἡγουμένη Παρασκευή (μον. 20). Τηλ.: 31.215.

9) Παναγίας Βοηθείας, ἔτος ἰδρύσεως 1930. Τ.Κ. 821 00 Χίος. Ἡγουμένη Δοσιθέα (μον. 7). Τηλ.: 44.055.

10) Ἀγ. Σκέπης, ἔτος ἰδρύσεως 1935. Τ.Κ. 821 00 Χαλκειὸς (μον. 1). Τηλ.: 78.456-20.783.

11) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου, ἔτος ἰδρύσεως 1962. Τ.Κ. 821 01 Οἰνούσσα. Ἡγουμένη Χριστονύμφη Μυρτιδιώτισσα (μον. 15). Τηλ.: 55.226.

12) Ἱ. Μονὴ Ἐπισκέψεως Κοινῆς. Ἔτος 1667.

Διαλελυμένοι Ἱ. Μοναί:

1) Τιμίου Προδρόμου Μουνδῶν, ἔτος ἰδρύσεως 1582. Ὑπεύθυνος: Ἀρχιμανδρίτης Ἀντώνιος Πρελιᾶς, τηλ. 22710-20.593.

2) Ζωοδόχου Πηγῆς Κουρνᾶ, 17ος αἰών.

3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ψαρῶν, 18ος αἰών.

4) Πέρα Παναγίας Καρδαμύλων, ἔτος ἰδρύσεως 1920.

Σύνολο Μοναχῶν 67.

Β΄ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Θεῖον Κήρυγμα:

1) Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης,

2) Ἱεροκλήρυξ: Ἀρχιμ. Νίκων Χαρέας (Συνταξιούχος). Εἰς ἅπαντας τοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἀναγινώσκεται, κατὰ Κυριακὴν, Δελτίον Γραπτοῦ Θ. Κηρύγματος.

3) Κήρυκες τοῦ Θείου Λόγου: Ἀρχιμ. Νεκτάριος Ἐπιτροπάκης • Πρωτοπρ. Δημήτριος Γεόμελος • Ἀρχιμ. Διονύσιος Παπανικολάου • Ἀρχιμ. Ἀντώνιος Πρελιᾶς • Πρωτοπρ. Μιχαὴλ Β. Στεφανιδῶρος • Πρωτοπρ. Γεώργιος Πουλιᾶς • Πρωτοπρ. Ἰωάννης Τσιμούνης • Πρωτοπρ. Χριστοφόρος Γουρλῆς • Πρωτοπρ. Νικόλαος Κλαδιᾶς • Πρωτοπρ. Γεώργιος Κωνσταντίνου • Πρωτοπρ. Δημήτριος Φώτης •

Πρωτοπρ. Γεώργιος Λουῖρος • Πρωτοπρ. Ἰωάννης Μουσᾶς • Πρεσβ. Δημήτριος Μαστρογιαννάκης • Πρεσβ. Ἐμμανουήλ Γ. Τζιώτης • Πρεσβ. Κήρυκος Φαράκλας • Ἀρχιδιάκονος Νεκτάριος Κωστάλας καὶ οἱ Θεολόγοι: Ἰωάννης Κολλιάρος, Ματθαῖος Μαζωνάκης, Ἰωάννης Παπαδημητρίου, Σωτήριος Παραδείσης, Δημήτριος Τσελίγκας, Νικόλαος Μηλιανός, Σωσίπατρος Σαββίδης, Σταῦρος Στεῖρος, Κωνσταντῖνος Καρατζᾶς, Νικόλαος Κώσταλος, καθὼς καὶ οἱ: Δημήτριος Χατζηλαζάρου Ἀρχαιολόγος, Ἰωάννης Χονδρέλλης Καθηγητὴς Ἀγγλικῆς Γλώσσης, Εὐάγγελος Ζύμαρης Διδάσκαλος καὶ Γεώργιος Παπαδόπουλος Ἀπόφ. Ἐκκλ. Λυκείου.

4) **Τόπος ἐσπερινῶν ὁμιλιῶν:** Καθ' ἐκάστην Τετάρτην ὅλου τοῦ ἔτους καὶ κατὰ τοὺς Κατανυκτικούς Ἑσπερινούς ὁ Σεβασμιώτατος ὁμιλεῖ εἰς τὸν Ἱερόν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Χίου.

5) **Ραδιοφωνικός Σταθμός** με τὴν ἐπωνυμίαν «**ΣΗΜΑΝΤΡΟ**» 93,1 FM. Ὑπεύθυνος: Πρωτοπρ. Μιχαὴλ Μανώλης, τηλ. 22710-44.040, Fax: 22710-43.372.

6) **Τηλεοπτ. Ἐκπομπή:** «**ΚΑΤΕΥΘΥΝΘΗΤΩ**». Ὑπεύθυνος κ. Παῦλος Καλογεράκης, Μαθηματικός.

Ἱερὰ Ἐξομολόγησις:

Θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ 30 περιοδεούντων Κληρικῶν Ἐξομολόγων.

ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ:

Θείας Λατρείας: Πρωτοπρ. κ. Δημήτριος Γεόμελος. (Περιοδικῶς συνάξεις κατὰ ἀρχ. περιφέρειαν ἀφορῶσαι εἰς λειτουργικά θέματα. - Ἀποστολὴ σχετικῶν ἐγκυκλίων. Τακτικαὶ ἀρχιερατικαὶ ἀγρυπνίαι καὶ τέλεσις ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου τῶν ἀρχαίων Θείων Λειτουργιῶν τοῦ Ἀγ. Ἰακώβου καὶ τοῦ Εὐαγγ. Μάρκου).

Ποιμαντικῆς Συγχρόνων Προβλημάτων: Πρωτοπρ. κ. Γεώργιος Κωνσταντῖνου. (διὰ ναρκωτικά κ.ἄ.).

Ἐπικοινωνίας με τοὺς Ἀποδήμους: Οἶκον. Γεώργιος Μαυριάνος.

Ἐθιμοτυπίας. Πρωτοπρ. κ. Μιχαήλ Στεφανιδῶρος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοπρ. κ. Γεωργίου Χανδρῆ.

Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Θεμάτων: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοπ. Δημητρίου Γεομέλου.

Μοναχικοῦ Βίου: Ἀρχιμ. κ. Νεκτάριος Ἐπιτροπάκης.

Ποιμαντικῆς τοῦ Στρατοῦ: Ἀρχιμ. κ. Διονύσιος Παπανικολάου.

Ποιμαντικῆς τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας: Πρωτοπρ. κ. Δημήτριος Κ. Γεόμελος.

Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς: Πρωτοπρ. κ. Μακάριος Στρουμπάκης. (Ἐτήσια ἐκδήλωσις ἐνημερώσεως περὶ τῆς ἱεραποστολῆς εἰς Ἀφρικὴν, Ἀσίαν, κ.ἄ. Περιδικαὶ οἰκονομικαὶ ἐνισχύσεις Χωρῶν ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς).

Ἱερατικῶν Κλίσεων καὶ Ἐπιμορφώσεως Ἐφημεριακοῦ Κλήρου: Πρωτοπρ. κ. Μιχαήλ Στεφανιδῶρος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοπρ. κ. Δημητρίου Φώτη. (Ἐτήσια σύναξις Ἀναγνωστῶν καὶ ὑποψηφίων Κληρικῶν. Πρόγραμμα ἐπιμορφώσεως Ἐφημερίων - Ἀνά διήμερον τακτικαὶ ἱερατικαὶ συνάξεις καὶ ἐκτάκτως διὰ συγκεκριμένα θέματα).

Καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων: Πρωτοπρ. κ. Βασίλειος Φιλιππάκης.

Ποιμαντικῆς Ἀσθενῶν: Πρωτοπρ. κ. Χριστοφόρος Γουρλῆς.

Γάμου καὶ Οἰκογενείας: Πρεσβ. κ. Ἑμμανουήλ Γ. Τζιώτης. (Σχολαὶ γονέων - Συνάξεις μέ μελλονύμφους).

Ἀντιαιρετικῆς Δράσεως: Πρωτοπρ. κ. Ἰωάννης Τσιμούνης. (Περιοδικῶς πραγματοποιοῦνται συνάξεις ἀντιαιρετικοῦ περιεχομένου).

Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς τῆς Νεότητος: Πρωτοπρ. κ. Νικόλαος Κλαδιᾶς. (Κατηχητικά Σχολεῖα: Κατώτερα 18, μαθηταὶ 235, Μέσα 3, μαθηταὶ 27, τακτικαὶ μηνιαῖαι συναντήσεις τοῦ Σεβασμιωτάτου μέ φοιτητάς, σπουδαστάς καὶ ἐν γένει νέους, ἀριθμ. συμμετεχόντων 50).

Ποιμαντικῆς Φυλακῶν: Πρωτοπρ. κ. Νικόλαος Κλαδιᾶς.

Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς: Πρωτοπρ. κ. Γεώργιος Πουλιᾶς.

Ποιμαντικῆς τῶν Ναυτιλλομένων: Πρωτοπρ. κ. Ἰωάννης

Μουσᾶς. (Τέλεσις ἀγρυπνίας ὑπὲρ τῶν Ναυτιλλομένων εἰς τόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Βροντάδου).

Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Χριστιανικῶν Μνημείων: κ. Νικόλαος Στουπάκης, Δρ. Φιλολογίας.

Προσκυνηματικῶν Περιηγήσεων: Πρωτοπρ. Ἰωάννης Κουντουριάδης. (Δημιουργία DVD μέ προσκυνηματικούς προορισμούς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως - Συμμετοχὴ εἰς διεθνεῖς ἐκθέσεις).

Οἰκολογίας: Πρωτοπρ. κ. Στέφανος Λάρδας, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοπρ. κ. Ἰωάννου Μπογῆ.

Πολιτικῆς προστασίας: Πρωτοπρ. κ. Γεώργιος Κωνσταντίνου.

Ἀθλητισμοῦ: Ὁ Σεβασμιώτατος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοπρ. κ. Γεωργίου Λούρου. (Ἐνίσχυσις ἀθλητῶν διὰ τὴν προετοιμασίαν των. - Διοργάνωσις ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων, π.χ. ΔΡΟΜΟΣ ΠΙΣΤΕΩΣ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀγίας Μαρκέλλης).

Ποιμαντικῆς Ἠλικιωμένων: Ἀρχιμ. κ. Ἀντώνιος Πρελιᾶς.

Γυναικείων Θεμάτων: κ. Εὐαγγελία Βουρνοῦ. (Σύναξις πρεσβυτερῶν).

Βιοθικῆς: κ. Μαρία Γκιάλα. Καθηγήτρια Ἱατρικῆς Α.Π.Θ.

Παιδείας καὶ Πολιτισμοῦ: Ὁ Σεβασμιώτατος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ κ. Νικολάου Στουπάκη, Δρος Φιλολογίας. (Μηνιαῖαι διαλέξεις μέ θέματα Ἑλληνικῆς καὶ Χιακῆς Ἱστορίας ἐν συνεργασίᾳ μέ τόν Σύλλογο Φιλολόγων Χίου. Δημιουργία Βιβλιοθήκης - Διοργάνωσις Ἐπιστημονικῶν Ἡμερίδων - Μαθητικός Διαγωνισμός - Δοκιμίου - Ποιήσεως - Εἰκαστικῶν διὰ τόν Ἀπ. Παῦλον).

Τεχνικῶν Θεμάτων καὶ Ναοδομίας: κ. Κωνσταντίνος Τριπολίτης, Μηχανολ. Μηχανικός.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Διμηνιαῖον Περιοδικὸν «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ». Ὑπεύθυνος ὁ Σεβασμιώτατος.

Ἡμερολόγιον, ἀφιερωμένον εἰς τὸν Χιώτην Ναυτικόν.

Ἐκδόσεις θεολογικάί καί φιλολογικάί, ἐνημερωτικάί, ὕμνο-
γραφικάί καί λοιπαί τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καί τῆς Ἱ. Νέας Μονῆς.

ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

«Μητροπολίτης Διονύσιος Μπαϊρακτάρης»

Ἰδρυτής: Ὁ Μητροπολίτης Χίου κυρὸς Διονύσιος.

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης.

Διευθυντής: κ. Δημήτριος Ζαννίκος, Διπλωμ. Ἐθν. Ὁδείου Ἀθηνῶν.

Διδάσκοντες: Σεβ. Μητροπολίτης • Πρωτοπρ. Δημήτριος Γεό-
μελος • Πρωτοπρ. Μιχαὴλ Στεφανιώρος • Πρωτοπρ. Γεώργιος
Πουλιᾶς • κ. Δημ. Ζαννίκος, Πρωτοψάλτης Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Ἰακώβου,
πόλεως Χίου, καί κ. Δημ. Δημητρακόπουλος, Πρωτοψάλτης Ἱ. Μη-
τροπολιτικοῦ Ναοῦ Χίου, κ. Νικόλαος Γκιουζεπάκης. Φιλόλογος.

Φοιτοῦν: 42 μαθηταί.

Χορωδία Σχολῆς: Πραγματοποιεῖ Ἐκδηλώσεις εἰς Ἑορτάς, ὡς
καί κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἐνδεικτικῶν.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ ΙΕΡΟΨΑΛΤΩΝ

Πρόεδρος Πρωτοπρ. Γεώργιος Πουλιᾶς, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν
Πρωτοπρ. κ. Ἰωάννην Κουντουριάδην.

Μέλη: κ. Ἰωακεῖμ Ροδινός, Πρόεδρος Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν
Χίου, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν κ. Δημήτριον Πιλαβᾶν, κ. Σταῦρος
Στεῖρος, Καθηγητὴς Μουσικῆς, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν κ. Κωνστα-
ντῖνον Γανιάρην, Καθηγητὴν Μουσικῆς, καί κ. Δημήτριος Δημη-
τρακόπουλος, Πρωτοψάλτης Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Χίου, μὲ
ἀναπληρωτὴν τὸν κ. Βασίλειον Χαμέτην, Πρωτοψάλτην τοῦ Κα-
θεδρικοῦ Ναοῦ Βροντάδου.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μία παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδωρήθη καὶ ἡ
προσωπικὴ βιβλιοθήκη τοῦ Σεβασμιωτάτου, τοῦ Ἀρχιμ. κ. Πα-
τρικίου Καλεώδη, τοῦ Πρωτοπρ. Μάρκου Ἀγ. Βασιλάκη, ὡς καὶ
τοῦ κ. Παναγιώτου Χαρακιάδου καὶ τινων ἐτέρων.

Υπεύθυνος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, **Συνεργάται**: Πρωτοπρ. Ἰωάννης Κουντουριάδης καὶ Πρωτοπρ. Γεώργιος Λοῦρος.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ

Ἀρχιμ. κ. Μελέτιος Γιαννιώδης.

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ

Πρεσβ. κ. Δημήτριος Μαστρογιαννάκης.

ΙΔΡΥΜΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑΣ ΧΙΟΥ

«Ἅγιος Αἰμιλιανὸς ὁ Ὁμολογητής»

Πρόεδρος: ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοπρ. κ. Γεωργίου Κωνσταντίνου.

Δράσεις: Ἡμέρα μνήμης Πατριαρχῶν, Τράπεζα αἵματος, Κατηχητικά Σχολεῖα, Μαθήματα ἡλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν, Σκάκι, Συντροφιά τῶν παραμυθιῶν.

ΙΔΡΥΜΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ καὶ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΒΡΟΝΤΑΔΟΥ

«Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος»

Σκοποὶ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι: α) Ἡ μεταξὺ τῶν ἐνοριτῶν καλλιέργεια ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ ἥθους καὶ πνευματικότητος. β) Ἡ προσέγγιση τῶν νέων καὶ ἡ διαπαιδαγώγησή τους σύμφωνα με τὴν ἐλληνορθόδοξη παράδοση, καθὼς καὶ ἡ ὑποβοήθησή τους γιὰ τὴν ἐπαγγελματικὴ τους κατάρτιση. γ) Ἡ μόρφωση καὶ ψυχαγωγία τῶν νέων καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἐνοριτῶν, σύμφωνα με τίς ἐθνικὲς καὶ θρησκευτικὲς παραδόσεις τοῦ τόπου μας.

Πρόεδρος: ὁ Σεβ. Μητροπολίτης.

Ἀντιπρόεδρος: Πρωτοπρ. Ἀντώνιος Παλαιός.

«ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ»

Λειτουργεῖ παρὰ τῷ Ἱερῷ Ναῷ Κοιμήσεως Θεοτόκου Λατομι-

τίσης Χίου εις αἵθουσαν ἀνεγερθεῖσαν δαπάναις Γεωργίου Κουκουνάρη. Διδασκαλία μαθημάτων Κατηχητικοῦ, Μελέτης Ἀγ. Γραφῆς, Ἀγγλικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Ἰσπανικῶν, Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, Μαθηματικῶν, Φυσικῆς, Γεωπονικῆς, Φυσικῆς Ἀγωγῆς, Ζωγραφικῆς, Ἀγιογραφίας, Βυζαντινῆς Μουσικῆς, Ἐνόργανης Μουσικῆς, Κεντήματος, Κοπτικῆς-Ραπτικῆς. Διδάσκοντες: 26. Μαθητές: 270. Ὑπεύθυνος: Πρωτοπρ. Βασίλειος Ν. Φιλιππάκης. Τηλ.: 22710-27.588 καὶ 22710-29.425, Fax: 22710-29.425.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ **ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ ΧΙΟΥ «Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΚΙΑΛΑΣ»**

Βενιζέλου 70, Τηλ.: 22710-23.505, 821 00 ΧΙΟΣ. Ἰδρύθη τῷ 1929. Τομεῖς: 1) Ὁμιλίας εἰς τὴν Αἶθουσαν, κάθε Κυριακὴν ἀπόγευμα. 2) Κύκλοι μελέτης Ἀγίας Γραφῆς. 3) Κύκλος ἐπιστημόνων. 4) Χριστιανικαὶ Μαθητικαὶ Ὅμαδες (Χ.Μ.Ο.). 5) Κατασκηνώσεις «ΘΑΒΩΡ» διὰ φοιτητάς. 6) Θεατρικὴ Ὅμας, μέ παραστάσεις εἰς τὸ Ὁμήρειον Πνευματικόν Κέντρον Χίου. 7) Κύκλος νέων μητέρων.

ΠΑΝΕΛΛ. ΕΝΩΣΙΣ ΓΟΝΕΩΝ «Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»

Τμήμα Χίου. Ἰδρύθη τῷ 1937. Διαθέτει μία αἶθουσα εἰς τὴν πόλιν τῆς Χίου καὶ ἓνα χῶρον διὰ κατασκήνωσιν. Δραστηριότης: Ὁμιλίας εἰς γονεῖς, κατηχητικὰ μαθήματα εἰς μαθητάς, μαθητρίδας, καὶ Κατασκήνωσις τὸ καλοκαίρι. Τηλ. πόλεως: 22710-43.910. Κατασκηνώσεις: 22710-51.551.

ΙΕΡΟΝ ΤΑΓΜΑ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ (Ι.Τ.Α.Π.)

Τηλ. 22710-23.458, μέ φιланθρωπικὴ καὶ πνευματικὴ δραστηριότητα, ὡς καὶ μέ τὴν ἐπιμέλεια μουσείου ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων. Εἰς τὸν χῶρον του εὐρίσκονται τὰ «Ἱερὰ Προσκυνήματα τῆς Ἀγίας Γῆς».

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΛΗΡΙΚΩΝ ΧΙΟΥ

Πρόεδρος: Πρωτοπρ. κ. Στέφανος Λάρδας.

Αντιπρόεδρος: Πρωτοπρ. κ. Γεώργιος Στ. Χανδρής.

Δράσεις: Συνεργάζεται με τās αρμοδίας υπηρεσίας του Κράτους διά θέματα αφορώντα εις τόν Έφημεριακόν Κλήρον.

Γ΄ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμείον:

Πρόεδρος: Ο Σεβασμιώτατος,

Αντιπρόεδρος: Πρωτοπρ. Ίωάννης Μουσᾶς,

Γραμματεὺς-Λογιστής: κ. Δημήτριος Μαζωνάκης,

Ταμίας: Πρωτοπρ. Γεώργιος Πουλιᾶς,

Ε.Φ.Τ.: Πεντήκοντα τέσσαρα (54).

Μέλη: Πρωτοπρ. Γεώργιος Χανδρής, Γεώργιος Κλαδιᾶς Μαθηματικός, Βασίλειος Μυριαγκός Καθηγητὴς Φυσικῆς Ἀγωγῆς, Ἰσαβέλα Μπουρνιᾶ, Μαρία Φραγκάκη Δικηγόρος, Γεώργιος Ταυῖνης, Οἰκονομολόγος.

«Γεύματα Ἀγάπης»: Καθημερινῶς σιτίζονται 670 ἄτομα. Ὑπεύθυνος: Πρωτοπρ. Νικόλαος Μακρῆς.

Συνεργάται: Πρωτοπρ. Πλάτων Γκιᾶλης, Πρωτοπρ. Νικόλαος Μαμουνῆς καὶ Πρωτοπρ. Παντ. Καλεώδης ὡς καὶ 220 ἐθελοντές.

«Ἰματιοθήκη Ἀγάπης»: Ὑπεύθυνοι: Πρωτοπρ. Ἀντώνιος Τσουκαλᾶς καὶ Πρεσβ. Μιχαὴλ Ζευγίος.

«Ἐκκλησιαστικὴ Στέγη». Φιλοξενοῦνται παιδιὰ με ἐιδικὰς ἀνάγκας. Τηλ.: 22710-26.550.

«Διακονία ἀσθενῶν»: Ἡ Ἱερά Μητρόπολις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ 22 ἐθελοντῶν Ἰατρῶν τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου Χίου ὡς καὶ τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Συλλόγου Χίου παρέχει ἱατρικὰς ὑπηρεσίας εἰς ἀπόρους ἀνασφαλιστοὺς ἀσθενεῖς. Σύμβασις ἔργου μετὰ Ἰατροῦ, διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐφημεριακῶν κενῶν τοῦ πολυδύναμου Ἰατρείου Βολισσοῦ. Ὑπεύθυνος: Πρωτοπρ. κ. Χριστόφορος Γουρλῆς.

«Τράπεζα Αἵματος»: 1) Ἱ. Ν. Κοιμ. Θεοτόκου Καλλιμασιᾶς. 2) Ἱ. Ν. Γεν. Θεοτόκου Συκιᾶδας. 3) Ἱ. Ν. Ἀγ. Ἰωάννου Θεολόγου Πόλεως Χίου. 4) Ἱ. Ν. Ἀγ. Γεωργίου Συκούρη.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Ίδρυμα ύποτροφιῶν ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΒΑΡΛΑ, εἰς μνήμην τῶν γονέων του Χαραλάμπους καὶ Καλλιρόης καὶ Ἀρχιμ. Μακαρίου Βαρλα. Πρόεδρος, ὁ Σεβασμιώτατος, Μέλη: κ. Παναγ. Χ. Βαρλας, κ. Ἐμμ. Π. Βαρλας. Σκοπός: Ἐνισχύσεις καὶ φιλοξενία φοιτητῶν.

Πλὴν τούτων, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης προεδρεύει:

- 1) Ἀνωτέρας Ἐνοριακῆς Ἀντιπροσωπείας.
- 2) «Οἴκου ἀγάπης».
- 3) Ἀντιφυματικῆς Ἀγῶνης.
- 4) Ἰδρύματος Ὑποτροφιῶν «Παναγιώτου καὶ Μελλομένης Γεωργιλῆ».

5) Ἰδρύματος Περιθάλψεως Τυφλῶν, εἰς μνήμην Γεωργίου καὶ Μαρίας Πρινα καὶ Κων/νου καὶ Πηνελόπης Μαδιᾶ.

6) Ἰδρύματος Προικοδοτήσεων, μὲ τὴν ἐπωνυμίαν: «Κληροδότημα Μιχαὴλ Ἡλία Ψωμοστήθη».

7) Ὑποτροφίας Παντ. Μαργαρόνη εἰς μνήμην Δημ. Φαφαλιού.

ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ - ΤΟΠΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

1) Ὁσίου Ἀνθίμου τοῦ Χίου (15 Φεβρουαρίου), εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Παναγίας Βοηθείας.

2) Ἀγ. Μακαρίου (τοῦ Νοταρᾶ) Ἀρχιεπισκόπου Κορίνθου (17 Ἀπριλίου), εἰς τὸν ὁμώνυμον Ναὸν τοῦ Βροντάδου, ὅπου ὁ τάφος τοῦ Ἀγίου.

3) Ἀγ. Ἰσιδώρου τοῦ ἐν Χίῳ μαρτυρήσαντος (14 Μαΐου).

4) Ἀγ. Μαρκέλλης (22 Ἰουλίου).

5) Ἀγ. Μαρτύρων Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου (11 Νοεμβρίου, Ἱ. Μητροπολιτικὸς Ναός), ὁπότε ἐορτάζονται καὶ τὰ Ἐλευθέρια τῆς Νήσου.

6) Ἱερᾶς Νέας Μονῆς (23 Αὐγούστου).

7) Παναγίας Μυρσινιδίου (24 Σεπτεμβρίου).

8) Ἐθνικοθρησκευτικὴ Ἑορτὴ τῶν Ψάρων, Τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν 18ην Ἰουνίου.

9) Τῶν ἐν Χίῳ Ἀγίων, Τὴν πρώτην Κυριακὴν Σεπτεμβρίου.

10) Παναγίας Βοηθείας, Τὴν Δευτέραν τοῦ Θωμᾶ.

11) Ἀγ. Ἰωάννου Μουνδῶν Διευχῶν (29 Αὐγούστου).

12) Ἀγίας Μυρόπης (2 Δεκεμβρίου).

13) Ἀγίου Ἀγγελῆ (3 Δεκεμβρίου).

ΤΟΠΙΚΗ ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

Ἀγγελῆς, ὁ Ἀργεῖος. Ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ τῷ 1813. (3 Δεκεμβρίου).

Ἀθανάσιος, ὁ Πάριος, Ὅσιος. Ἐμόνασεν ἐν Χίῳ, κοιμηθεὶς τῷ 1813 (24 Ἰουνίου).

Ἀνδρέας (Αργέντης) ὁ Χῖος. Ἐμαρτύρησεν ἐν Κων/πόλει τῷ 1464 (29 Μαΐου).

Ἀνθιμος, ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ, Ὅσιος. Ἐμόνασεν ἐν Χίῳ, (Ι. Ν. Ἀγ. Ματρώνης). Ἐκοιμήθη τῷ 1782 (4 Σεπτεμβρίου).

Ἀνθιμος, ὁ Χῖος, Ὅσιος. Ἐκοιμήθη τῷ 1960. (15 Φεβρουαρίου Ἱ. Μ. Παναγίας Βοηθείας).

Γεώργιος, ὁ Χιοπολίτης. Ἐμαρτύρησεν ἐν Κυδωνίαις τῷ 1807 (26 Νοεμβρίου).

Δημήτριος, ὁ Χῖος. Ἐμαρτύρησεν ἐν Κων/πόλει τῷ 1802 (29 Ἰανουαρίου).

Θεόφιλος, ὁ Ζακύνθιος. Ἐμαρτ. ἐν Χίῳ τῷ 1635 (24 Ἰουλίου).

Ἰσίδωρος, ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας. Ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ τῷ 250 (14 Μαΐου).

Μακάριος, ὁ Κορίνθου. Ἐμόνασεν ἐν Χίῳ, ἔνθα ἔκοιμήθη τῷ 1805 (17 Ἀπριλίου, Βροντάδος).

Μανουήλ, ὁ Κρής. Ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ τῷ 1792 (15 Μαρτίου).

Μᾶρκος ὁ νέος. Ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ τῷ 1801 (5 Ἰουνίου).

Μαρκέλλα, ἡ Χία. Ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 3ου αἰ. (22 Ἰουλίου).

Ματρῶνα, ἡ Χιοπολίτις. Ἐκοιμήθη ἐν Χίῳ τῷ 1462 (20 Ὀκτωβρί-

ου).

Μυρόπη, ἡ ἐξ Ἐφέσου. Ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ τῷ 250 (2 Δεκεμβρίου).

Νήφων, ὁ Χίος, Ὅσιος. Ἐκοιμήθη ἐν Σκιάθῳ τῷ 1809 (28 Δεκεμβρίου).

Νικήτας, Ἰωάννης καὶ Ἰωσήφ. Ἰδρυταὶ τῆς Ἱ. Νέας Μονῆς. Διέλαμψαν ἐν ἀσκήσει κατὰ τὰ μέσα τοῦ 11ου αἰ. (20 Μαΐου).

Νικήτας ὁ Νισύριος. Ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ τῷ 1732 (21 Ἰουνίου).

Νικηφόρος, ὁ Χίος. Ἐτελειώθη ἐν εἰρήνῃ τῷ 1821 (1 Μαΐου).

Νικηφόρος ὁ Λεπρός. Διέπρεψεν ἐν ἀσκήσει, γενόμενος Μοναχός ὑπὸ τοῦ Ἀγ. Ἀνθίμου τοῦ Χίου. Ἐκοιμήθη ὁσιακῶς τῷ 1964. (Τοπικὴ ἐορτὴ αὐτοῦ τῇ Κυριακῇ τῶν Δέκα Λεπρῶν).

Νικόλαος, ὁ Χίος. Ἐμαρτήρησεν ἐν Χίῳ τῷ 1754 (31ην Ὀκτωβρίου).

Νίκων ἱερομάρτυς καὶ οἱ 199 αὐτοῦ μαθηταί. Διῆλθεν ἐκ Χίου (23ην Μαρτίου).

Ὀνούφριος, ὁ ἐκ Τυρνόβου. Ἐμαρτύρησεν ἐν Χίῳ τῷ 1818 (4 Ἰανουαρίου).

Παρθένιος, Μητροπολίτης Χίου, μετέπειτα Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ἐμαρτύρησεν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1657 (24 Μαρτίου).

Παρθένιος, ὁ Χίος, Ὅσιος. Ἐτελειώθη ἐν εἰρήνῃ τῷ 1883 (8 Δεκεμβρίου).

Σταμάτιος, Ἰωάννης καὶ Νικόλαος, ἐκ Σπετσῶν. Ἐμαρτύρησαν ἐν Χίῳ τῷ 1822 (3 Φεβρουαρίου).

Μάρτυρες τρεῖς Παρθένοι ἐκ Χίου. Ἐτελειώθησαν διὰ ξίφους (9ην Ἰουνίου).

Ἀγίας Παρασκευῆς θαῦμα. Ἔσωσε τὴν πόλιν Χίου ἐκ καταποντισμοῦ (14 Ὀκτωβρίου 1442).

ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

1) Τεμάχιον Λειψάνου Ἀγ. Ἀποστόλου Θωμᾶ.

2) Τεμάχιον Λειψάνου Ἀγ. Ἰσιδώρου.

3) Ἱ. Κάρα ἐνὸς τῶν τριῶν ἱδρυτῶν τῆς Ἱερᾶς Νέας Μονῆς.

4) Τεμάχια Ἱερῶν Λειψάνων Ὁσίου Νικηφόρου τοῦ Χίου καὶ ἄλλων 5 Ἀγίων. Τμῆμα τῆς κάρας Ἀγ. Ἀθανασίου τοῦ Παρίου. Ἐπί-

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

Τὰ ἔσοδα ἐκ τοῦ ἡμερολογίου θὰ διατεθοῦν εἰς τὸ φιλαν-
θρωπικὸν καὶ πνευματικὸν ἔργον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλε-

Ἑκδοτικὴ παραγωγὴ

Ἑκδοτικό. Ροδοκανάκη 7, 82100, Χίος τηλ.: 22710 41287
Τυπογραφεῖο. Λευκωνιά Κοντάρη, Χίος τηλ.: 22710 82846

Φωτογραφίες: Κώστας Καρατζάς

